Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

ים ותיהמ בוח תייבג תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

הלכות גביית חוב מהיתומי'

קז כופין את היתומים לפרוע חובאביהם • ובו ב' סעיפים :

א א מצוה על היורש' לפרוע חוב אביה' כ וכופים אותם בכך כמו שכופים את אביהם במה דברי' אמורים כשהניח קרקעות אבל אם לא הניח אלא מטלטלים ב (א) אין כופין אותם לפרוע חוב אביהם מהם אבל מצוה עליהם לפרוע חוב אביהם מהם זהו מן הדין ג אבל הגאוני' תקנו שיהא בעל חוב גובה מהיורשים מטלטלים שהניח אביהם ד הילכך האידנא כופין אותם לפרוע חובות אביהם אפילו היא מלוה על פה (ב) אף מהמטלטלים שהניח אביהם אפילו קנאם הלוה אחר שלוה ולא כתב דאיקני דיורש במקום אביו קאי • ה וכן חייבים לפרוע חוב אביהם ד (ג) ממלוה שהיתה לאביהם ביד אחרים ה בין גבו קרקע בין גבו מעות ה ואם ירשו קרקע ומטלטלים ואין מפורש בשטר שיגבו מטלטלי בין בחייו בין במותו והיורשים רוצים להגבות לבעל חוב קרקע והוא רוצה לגבות מטלטלים ו (ד) יהדין עם היורשים ז ז אבל אם לא ירשו כלום מאביהם אין חייבים לפרוע חוב אביהם ואפילו מצוה ליכא : הגה ירא קנת בכסיס אין לריך לפרוע רק מה שירש (רי"ב סימן תע"ח) ואם אומר איני יודע ואינו מצלם עיין לקמן סוף סי' רע"ח אם שומעין לו :

ב ח טען היורש שאביו לא הניח לו ממון ואינו חייב לפרוע חוב אביו משלו אם טוען המלוה ודאי שאביו הורישו ממון נשבע היורש היסת

מצוה על היורשים לפרוע חובו אביהם במקום שהיו מכרים לאחר לא היה המלוה טורפה מיד הלוקח כשלא כתב לו המלוה לקחני וכמ"ש השור והמחבר לשון סי' ק"ד מ"ת מהיורשים נוכין לף מדין תורה מטע' שכתבתי דלא מקשי כאן אלא כהלוה עמהם בכר' שלא קיימו כגון קרקע משא"כ במטלטלים שאינו דבר שלא קיימת דאם יכול להכריחם ולהעלות מעון של מלוה ומ"ה אינו משועבדים למלוה מדין תורה לכפו ליורשי' שיפרעו מהן מהו אבל אינן • אבל מ"מ משום מלות עשה דכיבוד אב יש בו שנאתי הוא לאינן שאם בכבוד אינו רשע ולא ישלם וכן יכשו את מחוכו ואכלוהו ויקדו אלא יכבדו את אביהן ויעלמו חוכן מחם שהנים • אבל כשלא הנים אביהן פלוס אין בה מלות כבוד אביהם שהיא דוקא בחוקן שלו אביהן ואמן וכמ"ש בי"ד סי' ר"מ ע"ב : ב אין כופין כו' אבל אמה כו' ז"ל השור ושעמה דמלו' כבו' היא מלות עשה שתן שבר' בכלה וכל מלו' עשה שבשבר' בכלה אין כ"ד אלמשה מוזהרין עליה ומזהרין בחשוב' סי' כ"ה כת' ע"ז וז"ל דמ"מ אם הכ"ד חיים לכוף הרשות בידם עכ"ל והביאו מור"ם בסי' ל"ו בסי"ו

אדון מלו' הנסת הענבוע וכאן שהתם אפשר שמחל חו"ם לעני בסי' ל"ו אבל ק' ליה פתם בי"ד ל"ם ר"מ דהכרי' ולא כתב הרשות ביד ב"ד אם ירלו לכוף ואפשר שם"ם משום שהתוספ"ו והרא"ם פליגי אהרמב"ן והביאו ראיה מגמר' דיקן שמשמעותו שאין כופין בכלל וזהו דלא כהירושלמי שהבי' רמכן ראי' מוכיח (אלא שהרמב"ן יש לו יסוד אחשמו נתרא דיקן וכמ"ש בל זה בדרוש ע"ש) וכיון דיש בדבר פלוגת' מ"ה בכיבוד אב ואם לא ריבה מור"ם לכתוב להכרי' הכן ולהכותו דה"ל כאלו בלנו לחוטיא מידו שיטריח בפסו בחקו' שם פלוגתא בדבר משא"כ בהנו' הענבוע דמשכון עומד ברשו' הלוה ולא מקרי הוכא מידו בתה שכופין אותו להשיב הענבוע • וכזה מיושב מה קנת הא דבכא דכיון דמטלטלי דיתמי אין הדין אינן מהועבדין לב"ד הרי הוא ברשות היורשי' ואין כופין אות' שיוציאו ויעלמו ודו"ק : ג אבל הגאונים תקנו כו' עיין בשור בסימן זה סי' ד' שכתב בשם הרמב"ם ז"ל ובמעיר כותבין בשא"ת שם לו לגבו' מהמטלטלי' ומהקרקעי בחייו ובמותו ונמלא נוכה בשביל התנאי יותר על התקנה ומייג גדול הוא בדבר שאם לא ידע הלוה בהתקנה ונמלא נוכה ממון של יתומים אלא כדין אאין כח בתקנת אחקונים לחייב בהן יתומים עכ"ל • וכ"כ השור בשמו בא"ש סי' ק' לענין גביית כתובה מהמטלטלי' ע"ש . וכתבתי זה בלחד שטוב לכתוב כן בפירוש בשא"ת גם בזמן הזה מה"ש מיהו לפי מ"ש השור בשם הרא"ש לקמן בס"ם תי"ש אדון דאין כיחן נוב' מהמטלטלי' דיתמי להרי"ף מדין תורה ולפי' אפי' מתקנת גאונים דלא תקנו הגאונים כ"א לגלוה משום בעיל' דלא מסיק השור וכתב עליו ז"ל ולא"ל הרא"ש ז"ל בראיה דבדורות הללו מטלטלי' המקרקעי לבל מיהו מיעבוד מדיני דגמרא בלא תקנת הגאונים מידי דהוה אנמלא דערב. דאשה גובה כתובתה מהן עכ"ל דבראיה דאליביה גם לענין גבויית מלוה ק"נ לבותבו בפירוש ולית ביה משום מצה הרמב"ם הנ"ל : ד מלוה שהיתה לאביהן ביד אחרי' כו' פי' אע"ג דאית ביה תרתי דהן מטלטלי' אם לא היה ביד אביהן במחזק בשב' מותו כ"א בראוי ואין הכבר בושל ממנו פי שנים (ע"ל סי' רע"ז ורע"ח) וגם יש בו קלוקי' לענין גביית כתוב' בא"ש בסימן ק"ע"ד וגם עת"ם לעיל פ"ם ק"ד :

ה בין גבו קרקע בין גבו מעות. אבל לרמ' דגמרא דוקא אם גבו קרקע היו מוזלים וגוביים מהן כמ"ם השור בסי' זה ס"ו וגם לעיל בס"ם ק"ח וסי' בדרים הנאתי ל' הגמרא דאיתא שם בן ע"ם והאי גבו דמשמע דהיורשי' כבר גבו ל"ד קאמר אלא אף לא גבו היורשי' הוכ אלא הנית שם"ם על לחון אלו הכ"ח מוכיח מיד היורשי' הנשמ' מקשני כמטלטלי' וגוב' מקן וכ"כ השור בסימן זה וכמ"ם ס"ד ע"ש : ו הדין עם היורשים הטעם כיון דמן הדין אין מטלטלי' דהיורשי' משועבדי' להן בלא : ז אבל אם לא ירשו כלום כו' אלמשל קאי כאבר בתנאי : ח אחיו הורשו ממון פי' כגון לאחר תקנה שמטלטלי' ומשות שהיה לאביהן ג"כ משועבד וכופין עליו והשור כתבו בל"ם זה לאחיו שם מקודם תקנה מדיבין לומר אחקולקין בקרקע

אבילים

(א) אין כופין אות' כו' עיי' בסמ"ע ס"ק כ' עד שהתוס' והרא"ש פליגי אהרמב"ן וכו' חפשתי בכל המקומות' בא"ש ולא מצאתי דבר ונם התוס' דכ"ב דף ח' ע"ב מפקי בשם ריבא"ם כרמב"ן וכן מבין בחידושי' דבערה שנתפת' וכן הוא בהגה' מרדכי פ"ק דב"ב תשו' ריב"ם עיי' שם ועיי' בתשו' מיי' לספר קנין כו' כ"ו רק דהתוס' פ' בערה"ים כל הכשר כתבו תירוצי' אחרי' ולא הזכירו תירון ריבא"ם ומשמע לבאורה מדבריה' דלא הרמב"ן אך י"ל דלא נראה לו לפרש הך דאכפי' דבא לרב נתן אלא היה מקויה לאלי"ב לא היה כופה לרב נתן שהיה ג"כ ת"ח והיה יודע כדת מה לעשות אם לא היה רבא מקויה לכופו אבל לדיי' מודי' לרמב"ן דאם כופו רבו ונראה שזאת היה דעת שור ד"ה דנראה לו דדברי הרמב"ן פשוטי' בזה וע"כ לא הוצרך להזכירו כאן ולא כי"ל ומסיק עכמו אמה שהזכירו לעיל סי' כ"ו גם בסי' ס"ו לא היתה עיקר כוונתו לזה אלא עיקר כוונתו אם לאמוראין דמלות הנב' הענבוע הוי מ"ע אתתן אבר' בלה אאין ב"ד מוזהרי' עליה לכופו ודוק' ועיי' בתשו' מהר"ם מינ"ץ סימן ל"ב עיי' בתשו' ר"מ אלאזוב ר"ם י"ד ובתשו' מהרי"ט סי' ע"ב: (ב) אף מהמטלטלים שהניח אביהם כו' בהרא"ם פ' האשה שנפלו לחיהם כו' אינה דא"ת אם בתרי חומר' הכי דמטלטלי' דמי' ד"ם וכקידושין פ' הקומ' כת' הרא"ש דלא גבו ממטלטלי שכתבו ע"ז מיהו לא"ת דפשיט' לענין לקוחו' לא אמרי' הכי דמטלטלי' אין דין קדימה כדלעיל סי' ק"ד ולא"כ הי' מתנה דבלקוחו' דמי וכלאות' בס' המזקין (דף מ' ע"ב) ובתבא' לקמן סי' קי"ח סעי' ק' ורים סי' קי"ג וכן הוא בתשו' רשב"א סי' תרי"ח וכן הוא בסמ"ע לקמן סי' קי"ז ס"ק י"ב ולדרב' איבבא קאי' לי' על הרא"ש דס' הקומר לאיזה לורך פלגא בזה הא פשיט' דדין מתנ' בלקוחו' וכדאי' בס' המזקין ועיי' מ"ש לקמן סי' רכ"ב ולע"ג דהתוס' פ' מביאו' האשה כתבו דא"ל לומ' דבמקרקעי אמי דא"ה בטרפו' מלקוחו' מ"מ לפי האמת לא"ת דמ"מ אין סמיכו' בע"ח עליהם לענין לקוחו' כיון דלית להו אלא ויכול להבריחם והלקמן סי' ק"נ כן כ"ל וכן מוכח דעת הרא"ש ודוק : (ג) מלוה שהיתה לאביהם ביד אחרי' כו' וה"ה שהב"ח יכול להוציא מדר"ב מב"ח אל ב"ח אלו מטלטלי דיתמי כמ"ש הרא"ש פ' האשה שנפלו סוף הפרק (וכן הוא בתוס' פ' יש בכור דף כ"ב ע"א הרא"ש ע"ש) ולפי' הרא"ב דפליג שם דתרי חומר' לא מתמרינן בכתובה אינ' דמדברי סופרים ועוד דהתם כאן דדוק' ביכס ויורש שהוא עכמו ב"ח פליג ולא בב"ח אחרים וכן מתבאר בא"עמי' קס"ח סעי' ה' ע"ש ודוק • לו אפשר מאן דפליג בכתובה מודה בב"ח מדא דדשי' פי' בס' האשה שנפלו דתרי חומרי' לא מתמרינן בכתובה אינ' מדברי סופרים ועוד דהא אשכחן דב"ח עדיף מכתובה בכמה דברים ודוק • שוב מצאתי כן בבעל העיטור בסוף דיני חוב דף ע"א וזה לשונו והשתא דתקינו רבנן דמטלטלי משתעבדי אפילו איתתי מפקינן כר' נתן ע"כ וכן הוא בחדושי הרמב"ן פ' יש בוחנין ע"ש ועי"ש בחידו' רמב"ן שהאריך מאד והביאו כדעת הרי"ף פ' האשה שנפלו וכ"ל הריב"ם סי' שכ"ג ועמ"ש לעיל ס"ם ק"ד : (ד) הדין עם היורשים ואפילו תפס מטלטלים לא מהני כשרוצים ליתן לו קרקע כן כ"ל וכן מוכח בנבעה"ת ובשור סעי' י"ז ולא כהב"ם

קז א אשור והרמ"כם בפי"ח מה' מלוה דין ק' פסוק בכתובות בעובדא דקשיבא דאחרינא דף כ"ח ע"ב ובכמה דוכתי ב שור מהא דמהדר רב פפא לרב כהנא תמיהה בד"ח בחלת נ"ל וכו' שם דף פ"ו ע"ח ובכמ"ם התום' שם בל"ה פריעת כ"ח מלוה וכ"כ הרא"ש ג טור סי"ג כ"כ הרא"ש בפ"ק דב"ק וכ"כ הר"ן בשם ר"ח וכ"כ הרשב"א בתשובה ועיין בתשובת הריב"ם סימן ש"ב כי שם אחריך בזה ד שם סעיף ט"ז כ"כ בה"ת בשער מ"ג הש סימן ז' וכ"כ בה"ת בשער כ"ה ו ובאחר שם אלא תיקנו להבריחם מטלטלי אלא כשאין להם קרקע אבל כשיש להם קרקע דיבו בקוחו עומד שטלטלים אלמה קיבם מהועבדים ש"ב ז טור ס"ג ומדברי ר"ח וכן דעת הרמב"ם שם בפי"ח ד"ה וכ"כ רוב הפוסקים ח שם ס"ד בשם תשובת הרי"ף כ"כ בה"ת בשעל שני בשמו ולזה הסכים

היסת ונפטר ט (ה) ואם טוען שמא אין עליו אלא חרם סתם:

הגה כתבו הגהות אשירי פרק מי שמת בשם ר"ן שכתב בשם רבינו תם ורבינו שמחה י (ו) דאוקמי שהיה חייב לשמעון לעכב קבורתו עד שיפרעו לו ואם שמעון הוא קרובו של ראובן כגון המשפחה מוחזקין בירו שלא לעכב קבורתו ולכן אם כן בעל חוב ונגה כל נכסיו יא לין מחוייב לקברו:

נ ש יורש שמכר כל נכסי אביו וראי בעל חוב טורף הלקוחות אפילו אם יש ביד היורש נכסים קרקעות שלו לפי שנכסיו אינם משועבדים לחוב אביו ואפילו של אביו זיבורית ושלו עדית יב אינו יכול לסלקו בעדית שלו שלא מדעתו אבל אם רוצה לסלקו שלא יטרוף מהלקוחות יג ונותן לו מעות אף על פי שלא ירש המעו' מאביו יכול לסלקו אלא אם כן עשה אביו נכסים אלו אפותיקי מפורש לבעל חוב:

ד יורש שמכר כל נכסי אביו ואין בעל חוב יכול לטרוף מהלקוחות יד (ז) כגון שמכרם לעכו"ם וכיוצא בזה כ"ש מי שאומר שגובה מהדמים שביד היתומים טו (ח) לו"א שאינו גובה:

ה מ"ה האירנא שתקנו הגאונים לגבות מהיורשים אף מהמטלטלים שהניח אביהם טז אם תפס המלוה מטלטלי הלוה אפילו לאחר מיתה מהניא אפילו אין לו עדים על חובו שאם לא תפס לא היה מגבינן ליה והשתא דתפס נאמן לגבות מהם בשבועה במינו ראב"ן אמר לא תפסתי:

ו כ"ה על אביהם חוב של מנה יז ולא הניח לא מקרקעי ולא מטלטלי אלא קרקע שוה חמשים ובא בעל חוב וטרפה ונתנו לו היורשים חמשים משלה' יח (ט) אפילו לא אמרו לו שברמי קרקע זה הם נותנים לו אינו יכול לחזור ולטרפה מהם בשאריה חובו

כב"ת סי' ק"ה ס"ד ע"ש ודוק: טור בשם הרי"ף והוא בבעה"ת הרי"ף: (ו) דאוקמן שהיה חייב לשמעון כו' עיי' בסמ"ע ס"ק י"ד ומ"ה קבע מורס הנ"ה זו כו' ואי לא דאמתפיב' הייתי מפר הנ"ל מיירי כגון שהיו יתומים קטני' ועדיין לא נגבה הערות ע"ד שמבואר ריש סי' ק"ו וכסי' ק"ח סעיף ג' אבל מור"ם ולאי אינו סובר כן כמ"ש בסמ"ע אבל לפירש מור"ם כ"ל לפרש היורשים היו רוצים לפזר הממון לצורך קבורה והוא היה מעכב שישלמו לו תחלה כמו כן מפני' אם רואין אם מבוכו מעכבים כדאי כסי' ע"ג סעיף י' וכן מעשה ממה שמשיים וכן אם לא כו' עכ"ל הנאון אבי מורי ז"ל וכן כ"ל ולאי (דף ק"ד ע"ב) לדבריו דאפילו אמתו יכולה לעשות כן כמ"ש בא"ע סי' ק"ח סי"ח ולא"ג דהכא בקרובו מוחי' בידו י"ל דהיינו בקרובו ממש אבל לא בקרוב מחמת בשוחי כגון אמתו ונישו ובה"ג אי י"ל דבא"ע מיירי דיש קופה של לקה לקברו וכאן מיירי שאין קופה ע"ל ואפי' הכי אחר יכול לעכב (ועיין בא"ע שם ובב"ח שם הארוך ועיי' בסמקי רקמ"ש סי' תקי"ז ותקנ"ו עיין בת נד"מ פ"מי שמת) גם מה שפסק הכ"מ שם לבאורה אינו ברור ודפרש מ"ש וכן עמא דבר לבבר שאינו מלוי לא שייך מהגם כמ"ש הרמב"ם שם מ"ח וב"ע ל"ל סי' ער"ה ועיי' בספר ח"מ דף פ"ד: (ז) כגון שמכרם לעכו"ם עיין בסמ"ע ס"ק י"ד ועמ"ש סי' ק"ס ס"ק ועיי' בתשו' ר"מ אלשוך סי' י"ד ועיין בתשו' מבי"ט ח"ג בשאלת הנביות סי' קנ"ה דף קנ"ת • עיין בתשו' רשב"ק שמבית כ"ם ס"ק ד' מתוקש י': (ח) וי"ל שאינו נוגה • כתב בסמ"ע בטלטלים לכ"ע אין הכ"מ נוגה מדמים כו' אינו מלוקדק המעיע לדרב הא' נוגה מהדמים ועיין בחדושי רמב"ן ר"פ מי שמת שהאיש על רב הא' וכן כתב הרש"ש וכן דעת כ"ו ולפע"ד עיקר כרב הא' ודאי הקושיי' שהקשה הרש"ש שם ולאי לא קשיא על רב הא' דאינו מוריי בתר תקנת הגאונים דמטלטלי מגוכים כמקרקעי • ואגב כ"ל דמ"מ חייבים מגוה מזיק שגבולו שלו חבירו וכדלעיל. ר"ם ק"ד בטור ומ"ש הטו' כאן אינו מגיע על דברי הרינו תשוב בגבולו של הרש"ל אבל לדיל' ס"ל עיק' כמ"ש לעיל ר"ס ק"ד וכן בס"ס ק"ד בשם הרא"ב וכן בשלטי גבורים הנ"ל בפ"ע ולא יאב דברי הטור אהדדי מגמע דלדין אחד לחסו ולא בסמ"ע וכ"ח שתלקין ועיין בא"ע בטור וש"ע סי' ק' וסי' קי"ב ועיל סי' ל"ה ס"ח והנה כ' ובתשו' ר"ן סי' ס"ע ועגי' ר"ם ק"ח מ"ש בשם ר"י וכתב עליו אם"ע ומראה דבל היכא שבחנו הפוסקי' חייב לשלם מדינא דגרמי הוינו אפילו לא בטל המוכר הדמים אבל אם בטל בלא"ה חייב מגוה דקמ"ל דאם כתב הטור בס"ם ק"ד בשם הרא"ב ונם מראה דבל זה מקום שעיקר מחיבו על הקרקע אבל בזמן הזה שכתב הרש"ש וכ"כ רשב"ם בפ' גט פשוט דף קצ"ה סוף ע"ל ע"ש והטור סיימן ת"ש דעיקר מחיבות הוא גם על המטלטלים כמו על הקרקע ומן הדין אחד הן בלא התקנה וכ"כ רבינו ירוח' הביאו כ' סי' זה סע"ו אם כן בשיטת הגר"ש הטור דאם מכרו קרקע חייבים ה"ה מטלטלים ווקן והדברים כ"ע ועיין לקמן סיימן רכ"ב ס"ב בהגה' וסי' רכ"ח ס"ו וכ"ל דוקא בשעבוד קאחר הרש"ש בתשוב' אבל לא בקרקע של מכירו שהיא שלו וכדאי' בס"ם ס' הנזל בתרא דף ק"ו וקי"ז בסוגר ומראה קרקע של מכירו אחייב ונתבאר לקמן סי' שם"ח ודוק: (ט) אפילו לא אמרו לו שברמי כו' עיין בסמ"ע ס"ק י"ח וס"ק י"ט וכל דבריו שם אינו מכוונים (הגה' ר"ל שהשמע מדבריו דאפי' הכי מטלטלי אם אמרו בפי' מהני) דהסוכקים לא כ"כ אלא לדינא דר"ם והמחבר מוכח דמיירי לאחר אפילו מכח מצו' אינן מחוייבין לשלם מוב אינו אבל אם הכי הרש"ש והטור סי' ק"ה ס"ד ס"ל דוקא בפירוש הוא עיקר ע"ש: וכן

מלוה ע"פ לו אלוה בשטר ולא שיעבד לו מטלטלי אבל קרקע: טן ווי"ל שאינו נוגה עיין בטור שכתב שארלה דבאמרו מטלטלים לכ"ע אין הכ"מ נוגה מהדמים שקבלו בעדם מגוה דאין המטלטלים של היורשים מגוגבדים להמלוה מן הדין ואף לבתר תקנת הגאונים לא תקנו אלא בגוה ביד היורשים אבל אם קדמו ומכרו אותן אוקמ' אדין תורה אבל אם קדמו ומכרו קרקעות היה נראה לו דמיירי לשלם מהדמים מגוה מזיק שיעבודו של מכירו ואין לך מזיק גדול מזה שהכניסו לתוקים שאינו יכול לגבותו מיהו ח"ל הרש"ש ז"ל כתב בתשובה דלית בזה מגוה מזיק שיעבודו שהרי לא קנלי גוף הקרקע כלום כו' ע"ש בפרישה שהקשיתי דברי הטור אהדדי דבאן מסיק בשם הרש"ש דלא מיקרי זה המוכר קרקע המשועבדת לחבירו מזיק לשלם הזיקו ובר"ם שם וכתב דב"ח מלוה אבל מכר קרקע המשועבד' להמוקדם להעכו"ם דפריך לשלם לו' וכן קשה על המחבר דפסק ג"כ בר"ם ק"ד כן ובאן כתב דיש פלונתא בדבר • וכתבתי לישב זה והוא הרש"ש כתב בהלכות בתשוב' דשלמי יוסף דבשע' שהכרו שלהן מכרו לקי"ל כרבא דאמר כ"ת מכלן ולהכרו הוא גוכה ואין לו לב"ח אלא מעשת שיבפה ואילך כו' ע"ש • מש"כ כ"ח מלוה בר"ם ק"ד לא היה לו על הדלה שמכר כ"ח שיעבוד והרי הוא כבר משועבד ושוב להמוקדם ובזה יבאתי מה' תשובת הרא"ל שהביאו הטור בס"ם ק"ד ע"ש בדריסה: טן אם תפס המלוה מטלטלים בבר כתב הטור והמחבר לעיל בסי' ס"ד דין תפיסה דבותן התלמוד דאיכה מהנית כ"ח מקיים ובלא"ר ותקנת הגאונים מהנית אפילו לאחר מיתה ע"ש ובלא"ר וכתבו במקומו בדין גביית אחיריות ואם תובו ידוע ח"כתפיסה דהא יכול להוציא בדייני אלא כ"מבאתין תובו ידוע והוה תפס אלא בעדים בתנו דלהל"ס דתפסתי ובדמסיק • והיה אפילו תפס בעדים ולא ראו אותו עתה בידו דבאמן לשעון עליו נגד כדי דמיו תפסתי והחזרתי לרש"ל דאפילו הנזל בעדים ח"ל להחזירו בעדים וכמ"ש בסי' ע"ה ע"ש ובסיימן ע"ב וקל"ג: יז ולא הניח לו מקרקעי כו' פי' לא הטיח כ"כ כדי שיוכל לפרוע מחבו כל החוב אלא כדי מחצתו כדמסיק: יח אפילו לא אמרו לו שברמי כו' היינו דוקא בלא הניח אבל אם להן אבינו אפילו דאז להסמטלטלין אמרינן דאין דברינו בזבול אבינו פרעו ומ"ה כתב הרש"ל והטור סי' ק"ה דלוקא בפירוש כן בשעה שנתנו לו החמישים זהובים שנותנין בזבול הקרקע הוא דהוה כאלו הנניהו להן הקרקע וקזזו ולקחו מהן אבל אם נתנו לו בסתמא לא מהני וכ"כ הא"מ שם וכ"כ הי' לדשת רוב המפרשים ושכן הוא עיקר ע"ש:

ש שם ס"ה כ"כ בה"ת בשער ד' וכ"כ הרי"ף: בשעה"ת הרש"ש בר"ע מי שמת י' וכ"כ בשם הרמב"ן בתשובה מזוה דקיימינן דלמא אלעא דיתמי גזולה היא וכ"כ הרמב"ן בשם הרי"ף ולכאי לכאי לכאי ל

יט וכן אין כ"ח מאוחר כו' משלטלים ואחרו בפירוש שנתנו המעות בעדם אין כ"ח המאוחר וכולל לגבות מעשה זה וכן מבואר שם בהרן ובהמ"מ ע"ש ד"מ שם: כ קח מכל אחד חצי שדה לי' העור אהן המקום אכיהן וכמו שאכיהן הלוה לא היה יכול לומר כן כו' ומה"ט כשירשו כל אחד שתי שדות נריך ליקח מ' מכל מ' כיון דגם אכיהן היה יכול להנשותם בב' מקומות כשהיה בכל מ' שיעור שדה. ושיעור שדה כתב העור והמחבר לקמן ר"ם קע"ח. ולין אפותיקי כתבו לקמן בסי' קי"ז ע"ש: כא ומ"ם כוטל שדה מ' מאיזה שילה היינו כשלא הנו בפשם ליתן לו מ' מהמיהן לו הוא נוכה בע"כ אחד ויכול הנני שהוא מוהב לו בשדהו. אבל רשות בידם להנשות בפשם וליתן לו שדה הגרוע שהרי אינו נוכה מיד היורשים אלא מן הזיכורית וכמ"ש העור והמחבר בסי"ח ס"ע: כב מ"ם לחזור אחריהן כו' וה"ה אם אלקו שמהן בקרקעות וקרקע"ח הוא כאן במקום מלוה והלוה ומשנייה היא רחוקה מכאן דנוכה והקרקע שהיא כאן לא יכול לעורף המלוה אפי' מלקיחות שקנו כאן ומ"ל לחזור ולגבות מבני מדינו שם מלוה אחר והמחבר לקמן בסי' קי"ח ע"ש: כג ויכו קרקעות ומלקוח וכתב הרמ"ם בסי' ס' שכו אחין שנתפרנו עם מ' אחר שאביהן היה חייב לו ובא הלוה הנ' שיחזרו לו מלקו נוכה מלקו מלוה שילה לו חב"ח לו משני אחיו שילה לו ב"ל ס"ם זה וע"ל סי' קצ"ה ס"ג: כד מדרש מלוה מהלוקח כו' ל' העור לא אמרו אלא בחוב מוקדם ומאוחר אינו נוכה מלקו אם אינו מוכר לבעל חוב אלא אם כן אינו מוכר לבעל חוב מוקדם ומאוחר אינו נוכה מלקו אם

ג כתבאר סס
בס"ק קף ה'
ע"ב ד כתבא'
בס' נע בסוע
סס ה כיאר
סס דהמלוה
בעדים ק"ל
לפרעו בעדים
וכתבא' לעיל
כו' ע' °פו'
שטענים
בולאי וכבירו'
לכתב ה"ה
דכתיב' ידו
פרי כיש
כתלוה ע"פ
כפר מכר'
הנחוטים ז"ל
ז עור ס"ל
וכתב הכ"
ופזוע הוא
ח סס בסס
הרמ"ה וכתב
הטור והכי
מסתבר' וכתב
הכ"ו כתלוחם
בעיני סדין זה
כתעע נמל'
פזוע סס
מדמתרלוכן
ס"ק יתומין מן
היתומים לא
יפרעו אלא
בשבועה ולא
מוקי לה
התלוה נופים
בדעני' פרעתי
לאכוכון
והשבעו לי
אלא מסוס
דמשמע ליה
דמתני' בכל
אמבא קאמר
לא יפרעו וכו'
בין טעון בין
לא טעון
ומוילא
שמעת מיכח
דיתמי מיתמי

לכן טענינן
לה' טענים
וכן מלאתי
בהגהו"ה
סב"כ ריש פי"ו
ט מרל' סוף
נ"ב הביאו
הנ"ו בס"ק'
י טור ס"ה
ורמב"ם ריש
פי"ב מה'
מלוה וכתב
הנ"ו בסוע
בסוף בתרא
(קף ק"ם ע"ח)
ובערכין ס'
סוס היתומים
(דף כ"ב ע"ח)
°כן פי'
הרשב"ם בב"ב

(ב) מיהו אם טענו היתומים - עיין במרדכי ס"פ הכות:
(ג) וע"ל סי' ס"ע ועיין סס ס"ב וס"ע ומ"ש סס: (ד)
ים מי שאומר כו' לא ידעתי למה כתבו דבמרדכי סס לא כתבו
שסמך כן רבינו גרשם בתעשה שהיה אפילו למ"ד מלוה ע"פ אינו
גובה אין היורשים הכח כיון
שעמד בדין קלא אית ליה עפ"ל
והכי אמרי' בס"ם סוף כ"ב אבל
לפרעו בעדים לדיקל דקי"ל מלוה ע"פ גובה
וכתבא' לעיל אין היורשים אפילו לא עומד בדין
כו' ע' °פו' כמו בשעת הדחק עובל' מיירי
שטענים בלתי מג' דרכים הכ"ל דאל"כ
בולאי וכבירו' פשיטא דאין גובים מיורשים
לכתב ה"ה דשטענינן להו פרעתי וכן בכל
דכתיב' ידו מקום דאמרינן מעשה בית דין
פרי כיש יש לו קול הייבו בעניו שידוע
כתלוה ע"פ שלא פרעו אלא הכ"ב ולכ"ל פיין
כפר מכר' ל"ע סעיף ע' וכתב' סס ס"ק כ"ח
הנחוטים ז"ל וכו' כ"ל ס"ק ח' וכו' ע"ש ע"ש:
ז עור ס"ל ומ"מ יש כ"מ בזה לענין לקוחות
וכתב הכ"ו דעורף אלקוחות כשנתחייב
ופזוע הוא בכ"ד מעוז הקלא אית ליה והוא
ח סס בסס פזוע כלעיל פיין ל"ע וכתב
הרמ"ה וכתב דוכתי ואין צורך ונם אין שייכו'
הטור והכי לכתבו כתן נבי יוסי' ונסלא הכ"ל
מסתבר' וכתב לכתבו בסס יש מי שאומר דכיון
הכ"ו כתלוחם דע"כ מיירי בלתי מג' דרכים
בעיני סדין זה הכ"ל אם כן פשיט' דליכא מאן
כתעע נמל' דפליג בהא ואולי מעוז סיפא
פזוע סס דקיימוהו קנס כתבכן ונ"ע
מדמתרלוכן והכרי ע"ם בסעיף אין מחוורין
ס"ק יתומין מן ודו"ק וע"ל סי' ספ"ם סעיף ב':
היתומים לא (ה) אבל אם מיימוהו
יפרעו אלא קנס כו' פי' יתר על מה שהפסי'
בשבועה ולא וכזה כיתא דל"ק מדלקמן פיין
מוקי לה שפ"ם סעיף כ' ע"ב ולו"ק:
התלוה נופים (ו) דיכו כתו שתבאר
בדעני' פרעתי לעיל פיין פ"ב ל' הטור אינו
לאכוכון כן אלא ל"ל ואי לא כעי לא שתבועי
והשבעו לי לא מפקינן מיהה כו' עכ"ל
אלא מסוס סת ע"ע כ"ה הרא"ש פרק ח"ה סי'
דמשמע ליה י"ח ע"ם והכ"ו ושאר אחרונים לא
דמתני' בכל כתבו מאין הוכיח הטור כן
אמבא קאמר ואשתמיט להו דברי הרא"ש
לא יפרעו וכו' הכ"ל כת"ם בסי' פ"ב ס"ק י"ז
בין טעון בין עיין סס • עיין סס בס"ע
לא טעון עד הגרלה דכאן שבא להוכיח
ומוילא מיורשים בתמירו וכו' ואין זה
שמעת מיכח כרלה אלא הביקר כת"ם בסיון
דיתמי מיתמי פ"ב

דס"ל דטענינן להו כדי להחזיק הממון במקומו: ט נפרעו' מן היתומים כ"ל אע"פ שהוא לא כוה לפורעם ונם הם קרובים
אלו מ"מ צריך לפרעם כ"ב סס: י ואשתו אינה נאמנת בירא אלא נפרעו ע"ל: יא לא קנסו אחריו ע"ל סיפן
סס"ח כו"ג ובתשובה הזרכתי שזה: יב אין נפרעים מיורשים קטנים כתב בע"ת דאין חילוק בין אבן כנים לו אחין לו אחר יורשי
ואף שם להם אפטרופוס כ"י ול"ח סי' ק"י ס"ב: יג והיתה בתוך הזמן צריך כו' פי' ח' מהנ' דרכים הוא בתה שאת בתוך הזמן
הדבר ידוע מפי מקבלי הקולה שעדיין חייב וע"ל סי' ק"י ס"ש דבכה"ג שהוא מנורר מקבלין העדות אפי' בפני הקשן (אבל הטור
והתבאר כתבו סס דבעינן שיהא כן בפני ב"ד לו שיכתוב בזוהתו בכת"י הטיכרת להחייבים ע"ם) וכן בשהוא מת בתוך נידוי הדבר
ידוע ובשעיף אלמני זה לאיירי ביורשים נדולים מקבלין עדות בתוך הזמן לפניהן מ"ה בתם סס להעזות הנ' דרכים ביקר וק"ל:
יד שיורשי בכלל כלי כתו בכר בתבאר זה לעיל בטור ובדברי המתבר בסי' ע"ח סי' ז': טו נריך ליתבע בעין אל תורם כדין בשלא
המלוה לגבות מהיורשים אע"ג דלא טוענין לכן טענינן להו וכ"ל • (הנ"ה) וכתב הר"ו בכ"ז ק"ג אף שאלא הב"ח בדיל הלוה אחר
מיתתו אותן משלטלין אותן בלוה מ"מ אינו גובה בלא שבועה כ"ב הרא"ש ור"י עכ"ל ל"מ ר"ם זה): טז דיכו כתו שתבאר בסי'
ס"ב ל' הטור אינו כן אלא ל"ל ואי לא כעי לא שתבועי מיהה דוקא בלא שבועה אינו חייב אבל אם שבועה הוא
עכ"ל ודין מי שנתחייב שבועה היסת אלא מלוה ע"פ ואינו רוצה ליתבע להיות פטור ונתבאר בסי' ס"ו ס"ט בטור ובדברי המתבר סס
(דף ק"ם ע"ח) דמנדין אותו ל"יום וכסוף ל' כשאינו משבע מכין אותו מכות מרדות ומתירין לו מידוי • אבל התובע לחבירו בשטר שנינו והנתבע
טוען הזבע לו אלא פרעתיך בזה נתבאר בסי' ס"ב ס"ב דנתחייב שבועה ליטול בשטרו ואי תפס לא מפקינן מיניה ובפרישה סס הוכחתי
דהרא"ש והטור ס"ל דאין מנדין ליה כשתפס כיון דאין נוכה בלא שבועה בשא"ח שנינו ואע"ג דאין בו בלאמות מכת החוקה אלא
°כן פי' מיד הלוה אבל זה שכבר תפס העמיד על דינו (וכמ"ש בת"ח שתפס אלא זה יש כיונין שת"ח אין מוציאין הבשו מידו אף דעדיין
לא

דף ל"ג ע"ח דאז הם מחייבים בחלות ב טור ס"ה ל רמב"ם סס דין ב' מ טור ס"ה ונתבאר בת"ם ברים הפיין ג טור ס"ב הרא"ש בתשובה כלל
פ"ה סי' ז' וכ"ב הר"ן בס' אלמנה מיוחנת בשם הרמב"ן והרא"ד ס סס סעיף ה' כ"ב התוספו' דיתומי' נדולים אפילו לרב פפא סס בפרעים מבשביהם
ע סס ס"ו ונתבאר בס"ם בסי' ע"ח סי' פ פ סס ס"ה מחשבה מבכבי יתומים אלא תפרע אלא בשבועה כתובת דף פ"ו ע"ח והעשם מחוסר דלא אלא הוא
אבוהון קיים הוא שעין ליתבע לי אחיכו פרוע אלא בלא תע"ג אלא שעבו ויתמי לא יתבע לן וכו' כיון דאינון יתמי אלא ש עבינן להו וכ"ה ברים הפיין בשם
ה' התגיד °כן הוא בטור ובש"ע ואין בזה הכנה והרב כ"ה תיבות ולעולם פזוע שב"ל בלא עדיה אכתב המלאי דאיתיה בפ' חזקת
(בלא"ד מעובלא דבלא בר ארבעה דף ל"ג ע"ח)

אין אחרים דאלא לבעניא לת בכיו אחר כן: נ ועדיין לא
הגיע הזמן וחזקה דאין אדם פורע בתוך זמנו ובפרע בחזקה זו
אפילו מלוה ע"פ ואפילו מיתומי' קטנים כת"ם הש"ו בסיון ס"ג
אבל אם בלו עדיה כו' שמא פרעו ד
דהתלוה לחבירו בעדי' ק"ל
לפורעו בעדים: ה מיהו אם
טענו היתומים כו' כ"ב הטור
והמתבר דין זה לענין אם יש
שטר ביד המלוה ואחיו שטענו
כן בברי וכולאי כשטענו יורש
גדול בברי ה"ל כטענה בשל
עצמו וכת"ם הטור והמתבר לעיל
סי' ע"ח ואמרינן כל האומר לא
לויתי כאלו אומר לא פרעתי
והרי יש עדים שלוה כאשר
נתבאר בסי' ע"ח וכסי' ע"ש
לאפילו ביורשים אמרינן כן
אבל אם אין טוענים בן בולאי
בבר נתבא' בטור בסי' ע"ב
בשב"ע דהיורשים ואפטרופסים
יכולין לטענן מה שירצו ויכולין
לחזור מטענה לטענה ועפ"ל
ומם בטור ע"ם: ו ועל
סי' ס"ע סס נתבאר דאיכן היה
אחין בהיות לטענן נגד כת' ידו
שהוא פרו' כשאין בו אחיות
ומתילא טוענין להיורש' כן אבל
כ"ב סס בטור סי' ג' שבת' דאם
כתב ידו אינו מקוים ואינו
יכולין לקיימו אע"פי שיש בו
אחד מהדרכי' הכ"ל אין נוטין
בו ולמה לא יגבו לא יהא שלא
מלוה על פה דנוטין אבל
מהדרכי' וכת"ם סס לבכי' זה
ויטוכן אל הדברים כתבתי סס
בדרים ובמ"ע ע"ם: ז
אע"פ שאת לוה בחיי מלוה סי'
ובכה"ג אין אדם מוריש ממון
שאינו יכול לנבותו אלא בשבועה
וכת"ם הטור והמתבר בסיוך
סי' אבל כשיש מ' מהדרכי' אלא
היה צריך אחיהן ליטבע
וכל' מוריש לבנו וגוטין גם
הם בלא שבועה: ח דאינן
טענינן להו כו' ואע"ג דכאן
התובעי' נ"ב יורשי' וכתב הטור
דאינן מ"ד דאין טוענין ליורשי
הלוה לחוב ליורשי המלוה אין
קי"ל כאינך מ"ד דכת' הטו'
דס"ל דטוענין להו כדי להחזיק הממון במקומו: ט נפרעו' מן היתומים כ"ל אע"פ שהוא לא כוה לפורעם ונם הם קרובים
אלו מ"מ צריך לפרעם כ"ב סס: י ואשתו אינה נאמנת בירא אלא נפרעו ע"ל: יא לא קנסו אחריו ע"ל סיפן
סס"ח כו"ג ובתשובה הזרכתי שזה: יב אין נפרעים מיורשים קטנים כתב בע"ת דאין חילוק בין אבן כנים לו אחין לו אחר יורשי
ואף שם להם אפטרופוס כ"י ול"ח סי' ק"י ס"ב: יג והיתה בתוך הזמן צריך כו' פי' ח' מהנ' דרכים הוא בתה שאת בתוך הזמן
הדבר ידוע מפי מקבלי הקולה שעדיין חייב וע"ל סי' ק"י ס"ש דבכה"ג שהוא מנורר מקבלין העדות אפי' בפני הקשן (אבל הטור
והתבאר כתבו סס דבעינן שיהא כן בפני ב"ד לו שיכתוב בזוהתו בכת"י הטיכרת להחייבים ע"ם) וכן בשהוא מת בתוך נידוי הדבר
ידוע ובשעיף אלמני זה לאיירי ביורשים נדולים מקבלין עדות בתוך הזמן לפניהן מ"ה בתם סס להעזות הנ' דרכים ביקר וק"ל:
יד שיורשי בכלל כלי כתו בכר בתבאר זה לעיל בטור ובדברי המתבר בסי' ע"ח סי' ז': טו נריך ליתבע בעין אל תורם כדין בשלא
המלוה לגבות מהיורשים אע"ג דלא טוענין לכן טענינן להו וכ"ל • (הנ"ה) וכתב הר"ו בכ"ז ק"ג אף שאלא הב"ח בדיל הלוה אחר
מיתתו אותן משלטלין אותן בלוה מ"מ אינו גובה בלא שבועה כ"ב הרא"ש ור"י עכ"ל ל"מ ר"ם זה): טז דיכו כתו שתבאר בסי'
ס"ב ל' הטור אינו כן אלא ל"ל ואי לא כעי לא שתבועי מיהה דוקא בלא שבועה אינו חייב אבל אם שבועה הוא
עכ"ל ודין מי שנתחייב שבועה היסת אלא מלוה ע"פ ואינו רוצה ליתבע להיות פטור ונתבאר בסי' ס"ו ס"ט בטור ובדברי המתבר סס
(דף ק"ם ע"ח) דמנדין אותו ל"יום וכסוף ל' כשאינו משבע מכין אותו מכות מרדות ומתירין לו מידוי • אבל התובע לחבירו בשטר שנינו והנתבע
טוען הזבע לו אלא פרעתיך בזה נתבאר בסי' ס"ב ס"ב דנתחייב שבועה ליטול בשטרו ואי תפס לא מפקינן מיניה ובפרישה סס הוכחתי
דהרא"ש והטור ס"ל דאין מנדין ליה כשתפס כיון דאין נוכה בלא שבועה בשא"ח שנינו ואע"ג דאין בו בלאמות מכת החוקה אלא
(דף כ"ב ע"ח) פרע שלא ביד המלוה אלא בעי אלא שמו"ל המלוה שבועה כשטוען ליתבע לי כדי לפיים דעתו הלוה והיינו דוקא כשבא להוציא
°כן פי' מיד הלוה אבל זה שכבר תפס העמיד על דינו (וכמ"ש בת"ח שתפס אלא זה יש כיונין שת"ח אין מוציאין הבשו מידו אף דעדיין
הרשב"ם בב"ב לא

הוציא

לא תפס ואם יתפוס יתפוס מצא"כ בלא"ר וכמ"ש סס) וכרלה
דכאן אבל להוציא מיורשים דקמירו ודוק: יז שטר עיסקא
דין שטר עיסקא בתבלר כי"ל פי' קע"ז דעל התנאים שנוטל ממנה
הרוח אין המקבל עליה לא כדין ס"ס ופטור מהאונסים. ואם
היה שוגן המקבל בלבנה שבועה דאוריתא
וכפער ור"ה בלאן כמי בס"ד לומ'
הזדתיהו לך בתינו דבלבנו
(תינ"ג דקיבו אבית מ"ת אין בה
העוה כ"ב כתו בהזדתי לו מ"ה
מקבל מינו) ואם הנותן יכול
לומר אם כן הוא שהזדתיהו
שטר עיסקא בידי מאי בעי דיבו'
לומר זה סיבתי בפסי תמינו אלי
ומה"ה היורשים פטורים אפילו
בלא שבועה דאין טענינן להו
מאי לאיכין היה יכול לטענן
ומיהו דוקא טענת הזדתי
טענינן להו שהוא דבר הנבית
אבל טענת בלבנו כגא"ל לטענן
הזדתי אין טענינן להו דאין
טענינן להו דבר אחיבו אבית
וק"ל: יח וא"ם ואין עליה'
אלא אחרם סתם כבר בתבלר
טעמו דלפטור בפסס לא הגריבו
קו"ל להיתומים אוס שבועה:
יט ואם יש ריוח נוטלים
יורשי הלוה אלא בלא שבועה
ולא אמרינן דווקא לקבל משעבד
עד כלות הזמן ועדיין לא כלה
הזמן העיסקא ועפ"ר מ"ש מזה
עוד וכו"ל מיימן קע"ז ע"ש:

ד קוציא על היורשים יז שטר עיסקא החצי
יש לו דין מלו' ונשבע ונוטל והחצי אינו נוטל
אפילו בשבועה שכיון שאילו היה אביהם קיים הורה
נאמן לומר החזרתי במגו דנאנסו וטענינן להו:
הנה הבית דין ודוקא אם אין להם אפוטרופוסים אבל אם
יש להם אפוטרופוסי' רואין תחילה אם האפוטרופוסי'
יטענו להם ואם לאו טוענן להם הבית דין (ר"ן פ' שני דיינו
גזילות): יח ואין עליה שבועה אלא חרם סתם אבל
אם אין אנו יכולי' לטענן להם שהחזי' כגון שהורה אביה
שלא החזי' (ז) או שמת תוך זמן או שהאמין
לבעל העיסקא אם יאמר שלא החזיר אין טוענים להם
שנאנסו (ח) ויש אומרים ששוענים להם שנאנסו
ואם יש מהעסק בעין ויש עדים (ט) שהוא מאותו
עסק או חליפין נוטל המלוה בלא שבועה יט ואם
יש ריוח נוטלים בו יורשי הלוה חלקם:
הנה וכבר כתבתי בסמוך שאין מקבלין העדות לפני יתומי'
קטנים אם לא כתקבל העדות בחיי אבותיהן (כ"ו)
וע"ל סי' ק"י ס"ס:

ה אמת המלוה ובאים יורשיו לתבוע השטר מהלוה
והוא אומר פרעתי לאביהם והם אומרים לא
ידענו אומרים לו זיל שלם ואם אומר השבעו לי כ אם
יש בשטר שהאמין את המלוה ואת יורשיו עליו כ
גובין בלא שבועה ואם לא האמין אותם עליו (י)
ג' שבעו (יא) בנקיטת חפץ לשלא צורה להם
אביהם ע"י אחר ושלא אמר להם בפיו ושלא מצאו
שובר

פ' כסס: (ז) לו אמת תוך זמן כו' דין זה בל"ע דמ"ש הב"י
סב"כ התוס' פ' המוכר הבית והרא"ש בתשו' ריש כלל פ"ו כרלה
דלא קאי רק אנוף הדין לאין טוענין ליתומים בתבלו אבל במה
דמזמנא מהעור דבתוך זמן לא היה יכול לטענן החזתי אף הוא
עכמו לא הוכר סס בתוספו' אוס הלבה
דבר ונם בתשו' הרא"ש ריש כלל
פ"ו עייבתי סס ואין הכרח ברור
ונם הוא תמוה בעיני דהא בריש
ב"ב מבעיא לן לי אמרי' מנו
במקום מוקה דאין לאדם פורע
תוך זמנו ואין"ל קולא לנתבע
ובלעיל סי' ע"א סעי' ד' ונ"ל
לדעת העור דדוקא התם דאי
בעי לא הוי אמר כלל אפרע תוך
זמנו והא"ל הכא אלם' הוא הכא
אתי' מצא"כ הכא דאיכ' אעדרא
ולא אייך לומר הכא אלסור הוא
הכא אתיר והלבך קע"ג דאי' אם
לי' מינו דבלבנו אינו לאמין במקו'
מוקה זו. וכה"ג כתוב בתבוזבי
הרמב"ן פ' המוכר את הבית גבי
מאי דסליק לדעתי' לאיתר התם
דלא מכי למטען החזתי אע"ג
דאיכ' מגו מסוס דא"ל אעדרך בידי
מאי בעי ז' ל' ואע"ג דלמאן דאמ'
מוהה בשטר אבתבו לריך לקיימו
ואי' לא מקיים ליה מהימן לאומר
פרעתי במגו דאי' אמר מזויף
הוא ולא אמרינן ליה אעדרך בידי
מה בעי דאמרי' התם דבל אימת
דלא מקיים לא אעדרא הוא כלל
והכא אלסו' הוא הכא אהתיר אבל
מה בעי לאמרי' אמר הוא ע"כ ולמאן לא מהני מגו לבטלו' דא"ל אעדרך בידי
מה בעי עכ"ל ולא"כ כהי דמסקינן התם דמהני מגו הייבו אחר זמנו
אבל תוך זמנו אבסר לא לעבון. מוקה דאין בכהנ"ג לעבון אבל אבי הרא"ש
תוך זמנו וכה"ג כתבו התוספות פרק המוכר הבית דף ע"ב נבי עד
זומס לאלא כן בינו וכן הכא אלסר אם אהתר ואין"ל לומר דהוא הדין הכא מיהו מדברי התוס' ריש בבא בתרא סוף דף ה' אבתבו אתלי אמרי'
מגו במקום מוקה דאין לאדם פורע תוך זמנו וז"ל אך קשה מ"מ תפשוט ליה דלא אמרי' מגו במקום מוקה מדמי בר אמי לאחר פ' כל
הנשבעין התפקיד אבל אבבו בשטר מריך לאחזי' לו בשטר ולא מהימן לומר החזתי לך במגו דבלבנו אמוס דמכי אמר ליה אעדרך בידי
מה בעי ולא אכן דלא אמרינן מגו במקום מוקה דאמרינן אדרך אבועה ומשמע דאעדרך בידי מה בעי לא מהני לפטרו היורשים
מאבועה ומאן סוגי' דהכא לא אבבי בר אמי עכ"ל ואם אתלא מאי מקשי הא נבי מוקה גוס' אלא הוי כאן שטר' לא היה לאמין המוכר'
לומר החזתי במגו דבלבנו משמע דאין לאדם פורע תוך זמנו לוקה הכ' אהוא עכמו אומר פרעתיך תוך זמנו מבעי' ליה מאוס הפה במשנה פ' כל
אלסור הפה אתי' ר"ל אבבו לא אבבו והייבו דלא בהשור והמתבר ודוק) ור"ל דיבו אל השור כל"ע ואולי גם השור והמתבר הנשבעין
לא קאמרי אלא דלאמתי לא אבבו' החזתי בבה"ג דכיון דהוא תוך זמנו הוי אלא דלא אבבו אבבו מכח מוקה דאין לאדם פורע תוך זמנו וכו' דף מה
אך בסוס דבריהם לא אמרא כן ונם לבי מ"ש לקמן דטענינ' ליתמי לא מילי ר"ל נם ביתומים כ"ע ודוק: (ח) וי"ל אטענינן להם ע"ל ומ"ש אם
בלבנו. וכן בלבנ"ל עיקר דאל"ל היאך הוי טענינן להם אחר זמנו החזתי במגו דבלבנו ובלבנו נופל לא טעינ' להו ונם מה האמר אבבו
אבתבו התוספות והרא"ש בתשובה דיש בבל"ב ס"ו הטע' דבלבנו לא אבבו לבי מהסס בו מסוגיא דר"פ המפקיד וכמו אבתבתי לעיל ס"ם אקרי בלא
כ"ב בדיני מגו בלות' וכן הלריך הרמב"ן בספר המלחמות פ"ם המוכר את הבית בדברים בבוריים ואמרים לימולי דעת ואתב אבועה וכו'
שהבבר בהפך שאבלן יש רואה אטענינן להם בלבנו. וכן הוא בהרי"ף פ"ם המקבל נבסיבן בפ' המוכר את הבית שטר בים היובל הבי מילי בלל'
על היתומים כו' אמר רבא הלבתא בשבע ונובה מחלה להוא בתורת מלוה אבל בלבא להוא בתורת פקדון חייבי' אמר בלבנו מ"ב דלמא טעין השבע
בריעה כו' וכ"ב הבי' פ' המוכר את הבית וז"ל ונובה מחלה אבן המלוה אבל לריך בלבא אבם פקדון טענינן ליורשיו כל מאי דמבי אבל
טעין אבוהן ואבוהן הוי בלאן הוי אמר בלבנו ולאן כמי טענינן הבי בסגיל היתומי' ומפטרי עכ"ל וכן בלרה דעת הריטב"א בדטעין
פ' הבותה שבתב נבי הא דאמרי' התם (בדף פ"ה ע"ב) מדלא דוקעב' בוה בר מוסא דלא אמוד כו' ר"ל אבבו עובא מבמעתיה אע"ג ליתבבו
דלא אמוד מאי הוי מקרא אלא דבר הבתובים מתרוצ והון דבולא מבקינא מעובה תבשות בעלים בטענת דלא אמוד בסוס דוכתא ליבבין דאי
ובבין דאבוהן קיים יבול לאמר דידי ביבבו אבן כמי טענינן ליורשי' דטענינן ליורשי' כל מה דמבי עובן אבוהן ואע"פ שבתוספו' היה טעין הב
אמרו דמלתא דלא אבבתא לא טענינן ליורשי' לא אי"ל הבי ובבתבוכא בפ' הגוזל ובפ' המוכר הבית בב"ד מבמו אל המב"ן ז"ל כו' לאבוהן היה
עכ"ל וכן דעת בעה"ת ריש שער ה' ר"ל בשבע ונובה מחלה אבל אוכל פלגא דהוא בקדון תוביי' בשבע וכו'
שאל בלבנו אל בבקת ומפטר דהא דאמרי' התם דטעני' ליורם ר"ל דלא אמרינן בספר גידולי תרומה אם קף ל"ה ע"ב דקושיתו אינה כמי
מעובקת ליתא מבוס דאי ס"ל דלא כרב אבבא אף בלבנו אינו בלאן אפי' הוא עכמו ומ"ה נבי יורשי' כמי לא טעינ' ליה כו' אלרא ליה בשבע אבוע'
אחרי' דבסיעתא דיבול לטענן בלבנו לב"ע דאמר בבבא בילו יבול לבהות אבלבנו והבי מובא להרא"ש מדברי רב עמרם גופי' דבבעי היובשין וכ"ב
מרב אבבא התפקיד אבל אבבו' בשטר ואמר לו החזתי לך מבו מגו דאי אמר בלבנו אמר מהימן הבתא כמי לו דלמא ר"ל בשטר בידיך דבינו אלי
מה בעי כו' אלא דבאי רב עמרם לומר דלא כרב אבבא לא אבבו לבי מהימן דאלא בלבנו לא הוי מבי לאמר' שטר בידך מה בעי אלא
דלא הי"ל להחזיר עד שיחזור לו שטרו ורב אבבל ס"ל דאפי' בהא בלאן הוי טענין בלבנו לא הוי מבי לאמר' שטר בידך מה בעי אלא בתשובה וכן
בלרה לתרן קושי' התוס' בא"ר המרב"ן בס' המלחמות הבי' נם מ"ם בספר גידולי אבבא בהאבבו' הבבינו לדעת התוס' ליתא דבבי הרא"ש עיקר והא
והטור בבבבו אבבי הבי' והריטב"א ובעה"ת ובעה"ת מבבינו' לדעת הרמב"ם ובב' ומשמע שגם דעת הר"ן כן ובלרה דלא העמידו
מדברי הנ"ת דאבבתיעתא כל הבך פוסקים אלו אבבי לא הבינם אם כלל אבבבבו' הבבך פוסקי' ס"ל בבבעה ת"ע ובבבר בתבתי המבב' בדבלין
שבדבריהם נלרה עיקר ועיין בתשו' מהרי"ן אסון ר"ם ק"ל ועיין בתשו' מהרי"ם סי' ע' וסי' כ"ו וסי' ע"ב וסי' ע"ג ונסיון קי"ב דף ס"ם:

(ט) אבוא מאותו עסק עיין בתשו' מהר"ן אסון סי' מ"ח דף ס"ט ע"ל: (י) ובבעו כו' עיין בחאבי רפ"ק דמבועה הלוה עכמו
בתב אאם יש לבם עד ר"ל אמר הא דשטר זה לוהו פרוע נוכן בלא אבועה ע"ם: (יא) בנקיטת חפץ לאמיך ליה קאי בבאמר
לבן הלוה הבעו לי דאל"ב אין מריך לבבוע בבמוב' בס"ם פ' כל הנשבעין ום' הבותב ובעור ובכל הסוסקים מיבו אם פוגמי' השטר תירן בס"ם
לו עד ר"ל מעיד שהוא פרוע לו אבלו ליפרע מבבסי' משוענבו' מריבי' ליבבע בבל עבין כ"ב ר"ו נ"ע ר"ב ע"ם ודוק והב"ח מבוקו בסוף סעי' ר"ל
בסס הבי'
פעיף
ועיין סס ד' מבנה סס

ה כעיף י"ח
עיין בת"ס סס
ו סס כ"ב
בסה"ת שער
י"ד ז' לי
הרמב"ם סס
בפי' דין כ'
וכתב ה"ה
מתוך דברי
רביו כרלה
שפוס' דל' יוחנן בן
ברוק' סס
במסנה דע"ב
לא נחלקו שלא
בגולב לאח'
מיתת לבהן
דלת"ק לא בעי
שנוש' תכל
בקטן אפי'
ת"ק מוד'
ח שנ' ס"י כ"ב
בה"ת בשער
י"ד ט סס
פי"ח בסס
הרלב"ד בתשו'
כ"ב בסה"ת
שער י"ד יסס
פי"ב וסס
בסה"ת
ב וביאר סס
שהרי אין על
הקטן מושל
שלא מקדני
אבא וכו'
דלאו בר
מוחלה הוא
ונם שלא מנא
אין עליו
שלחרים מלאו
מה שמלאו
ולא הוא
ל סס פי"ג
ב"כ בה"ת
שער י"ד שכך
הסיב הרלב"ל
ז"ל מ בלאל
מעובדא
דההי' אישתא
בס' זה בורר
דף ל"ח ע"ח
ג סס פי"ד שכן
היה הוא' לבניו
הרח"ם וביאר
דכל שותפין
של עסק אין
בת ביד א'
להפסי'
לחבירו כלום
ולא אחריבן
מנו דאי בעו
מרפתו שלא
נני שלוש
שבשליש
שביהם בידו
ס סס פי"ו
לדע' הרלב"ל
ב"כ בה"ת
בשמו בשע"ל
ולזה הסכים
השור

שיבו' שע"ח מתח' יד ז' מהן דלא שייך ח"ט ועפ"ר מ"ם שוד מזה בפי' זה וגר"ם כ"ו סס כתבתי ל' הגמר' דמוכח מיהו' זה שכתבתי ודק
דכת' השור בפי' כ"ג והמחבר סס בפי' ל דאם יש שטר ביד שמעון על לוי שחייב לשותפות לו ולראובן תלה והוכיח ושמעון חוזר ומפרע
לוי שנפטר לוי בהודיה' שמעון אמרו הרם להשטר כתוב על שמו של שמעון ולא כשמכורה בו שהוא מחמתן השותפות ת"מ הוא"ל שהוא בידו
ונכתב על שמו לשמעון לענין זה שנפטר לוי ושמעון מריך לבאם לראובן מיהו אלו מצא"ל ס"ל נכתב על סס לאביהן ויהוקן השטר
לרבים כשם אביו שלא היה בידו דזה המחבר בו להחזירו ולו"ק : ל כל הדין שיש לאורשי המלוה עם הלוה כו' עיין מ"ם המחבר
מכאן שעי' ע' עד ס"ם ו"ל וכדי לעמוד על מקרי לעמוד גם לעמוד על הקושיות הכופל' בכן הן מה אקשה בדברי
המחבר אהדדי הן מה אקש' על דברי הרח"ם והטור וגם להרלות בתלבע שהחכם * בעל עיר אוזן לא כיון יפה בס"ם לדיוק בסוף סימן
פ"ד וכאן בפי' ק"ח בפי"ד לריכין להבין סוגיות הגמרא והלאמר עליה ועי"ו יתלבנו הדברים בסיעתא דשמיא * ובוה דבשנה ר"ם
כל הנאבעים תנן כשם אחרו הסוגא' כתובתם לא תפרע תלא בשבועה * ועד לאחר מעידה אחיה פרוע' לא תפרע תלא בשבועה *
מנכבים מעובדא' ומכבי יתומים לא תפרע תלא בשבועה * והנפרע אלא בפנו לא נפרע לא בשבועה וכן היתומים לא יפרעו תלא
בשבועה עכ"ל המחבר (וכל הני לא תפרע תלא בשבועה ר"ל אף אלא שנן הכתב הנבע לו אלא נפרעת' הכ"ל עוונין עבור' אלא
ישול כ"ח בשבוע' ואף אתובעי' בקיאי אשר בידיהן ומבוהר כל אלו הנ"ל כל א' מתקוחו מוצאת בשבוע בעור ובדברי המחבר בסימן
ע"ח בלקוחות * ובסימן פ"ד בפוגם אשרו ובעד ח' ובסימן ק"ו בבח לבנות מיתומים) ובגמרא
אם (דף מ"ם ע"ח) נרסינן ל"ל וכן היתומים לא יפרעו תלא בשבועה * מתלן תלאמת תלוה מכיהן אקל בלא שבועה (פירש אם לא
היה שוען הלוה הנבע לו) ואיכהו בשבועה * הכי קאמר וכן היתומים מן היתומי' לא יפרעו תלא בשבועה * רב בשמואל דאמרי
תרוייהו לא אמר (דבשבועה מיהא אקלו יתומים מן היתומים) אלא אמת תלוה בחיי הלוה * אבל מת לוה בחיי תלוה בבר מתחייב
תלוה לבני לוה שבועה (אלא מתפרע בלום אחנפרע מיתומים אפילו בשטר בריך שבועה) ואין אדם תורים שבועה לבניו (פי' מתון
שמחוייב עליה שבועה אינו תורים לבניו לפי אחין הבנים יכולין ליבע שבוע' זו שמתחייב אביהן אינן יכולין ליבע ברי אלא בפר'
אביהן כמו שהי' אביהן נשבע ברי) אלאוהו קמיה דרבי אלעזר' אלא לבן שבועה זו מה שיבה (פי' מה שיבה להפקיע מחוב' אם אינן
יכולין ליבע שבועה אביהן מחמ' הנבעו שבועת יורשין ובת פי' שבועה הכו אינה הכו אינה שבועה דאורייתא אלא מדרבנן ואין בה כלי

להפקיע

סעי' ק' ועיין בר' ידוק' עמ"ו ותרלה שכוונתו כמ"ם ועמש"ל ר"ם
פ"ד : (יב) והוא שנמ' כו' לאמר הא דהשטר בחזקת פרוע
הייבו שנמלא בין השטרות קרועי' לפיכך מריבו' הוירשים ליטבע
לא בכתם דשמא היה סס אחר והיה הנש' מונח בין הקרועי' וכן
משמע מל' הרב המ' ר"ם י"ז מה'
תלוה ולא כם' לא מ"ם ס"ם ט"ז
מה' תלוה שבלא מדבריו שהבין
דאין היורשי' מריבו' ליטבע
שבועה זו אלא שהשטר היה
מונח בין הקרועים ולכן כתב
שהרמב"ם בתם הדברים יותר
מדאי וה"ל לבאר שנמלא בין
השטרות קרועי' כמו שביאר פ'
ט"ו מה' תלוה ולפי מ"ם לא היה
צריך לבאר כאן כלום וק"ל עוד
כתב הלא"מ שם דגם בפ' כ"ד
מהלכות תלוה שכתב הרמב"ם
וכן אם נמלא לאחר בין שטרותיו
שובר שטר של שמעון בן יוסף
פרוע כו' בתם הרמב"ם והל"ל
דמירבו' שנמלא בין השטרות
קרועי' כדאוקמי' בפס"ק
דמציעא כו' ולא דק בזה
דהרמב"ם בפ' כ"ד מהלכות תלוה
מייבי להיות בשובר אחל תלוה
הלא"ל בתשו' ויוסף בן שמעון הם המלוים
כ"ב בסה"ת
שער י"ד יסס
פי"ב וסס
בסה"ת
ב וביאר סס
שהרי אין על
הקטן מושל
שלא מקדני
אבא וכו'
דלאו בר
מוחלה הוא
ונם שלא מנא
אין עליו
שלחרים מלאו
מה שמלאו
ולא הוא
ל סס פי"ג
ב"כ בה"ת
שער י"ד שכך
הסיב הרלב"ל
ז"ל מ בלאל
מעובדא
דההי' אישתא
בס' זה בורר
דף ל"ח ע"ח
ג סס פי"ד שכן
היה הוא' לבניו
הרח"ם וביאר
דכל שותפין
של עסק אין
בת ביד א'
להפסי'
לחבירו כלום
ולא אחריבן
מנו דאי בעו
מרפתו שלא
נני שלוש
שבשליש
שביהם בידו
ס סס פי"ו
לדע' הרלב"ל
ב"כ בה"ת
בשמו בשע"ל
ולזה הסכים
השור

והכמ"ם ס"ם ס"ב ס"ג ע"ב : כג אבל שלא מצאתי
פקדני אבא לא דלאו בר מחוה היה :
ו אם יש לקטן אפוטרופוס שמינהו אביו ומבקש
חובותיו של קטן כד (יד) צריך לישבע
שלא צוהו אבי היתומים ושלא מצא בין שטרותיו ששט'
זה פרוע ואם מינהו בי"ד דין כה אינו צריך לישבע
אלא שלא מצא בין שטרותיו ששטר זה פרוע :
ז אם יש לקטן אחים גדולים אין צריך להמתין עד
שיגדיל הקטן כו כאלא הם נשבעים וגובים
הכל ונותנין לקטן חלקו כז ואם מת הקטן נשבעים
הם ונוטלים חלקו וחלקם :
ח לאם א' מהיורשים אומר אמר לי אבא שהשטר
פרוע והאחרים אומרים לא פקדנו אם השטר יוצא
מתח' יד זה שאומר פרוע מהוא נאמן על כולם במינו
שאם היה רוצ' היה שורפו ואם לאו כח אינו נאמן
אלא על חלקו בלבד כט (טו) כ' ויש מי שאומר שאפי'
השטר יוצא מתחת יד זה שאומר פרוע הוא אינו נאמן
אלא על חלקו :
ט ל (טז) כ כל הדין שיש ליורשי המלוה עם הלוה
כדי ליטבע אלא לוהו אבי היתומים ל' העור ואין הוספה ליחד אם
יבטרך ליטבע אמת ומבע תלוה אם אפטרוקא (וכמ"ם הטו' והמחב'
לקמן ר"ם ס"ן) אלא ומבע בשביל זה אמנם הוא עושה בשבועה
זו כדי אלא יפסידו היתומים את מוכס עכ"ל ור"ל אלא אמרו
שפטורים מבשבועה מכח הטעם הנ"ל אלא כפוטרכו ליטבע אלא
לקחו ממנו היתומים ושום ערב בעיניהן שוקדין לוחו :
כה ר"ב ליטבע הטעם אולחי אביהן לא ליתהן אחרי אביהן
לא מבהן לאפטרוקא : כו אלא הם בבעין ובבין הכל ל' הטו'
אחין שבועה מושלת על הקטן בכל כיון שיש לו אחים גדולים
שהחתרו מלאו מה שמלאו ונלטוו מאביהן ולא הוא אלאו בר מחוה
הוא : כז ואם את הקטן כו' כ"ב ג"ב העור ובפ"ר שם כתבתי
לזכור לבתו' זה אינ' הכלאל בשמ"ם מדין אלפני
מי אלית בזה אי היה מי הוא מודה ולחוזר בתוזר' לא מפי אחרים
אח"ל מאם אבי אפטרא והיה בחין לבל הפתו' על אלקו קמ"ל :
כח אינו בחין אלא על אלקו : פי' והאחרים בשבועה
שבועות היורשים ובטלים אחין אדם בחין להפסיד לאחרים
בהולאתו : כט ויש מי שאומר כו' ל"ל העור אלא אלים שבאלשו שביהן
ליה מבת מינו אלי בעי היה אורבו אלא נבי אלים שבאלשו שביהן
בידו עכ"ל והטעם דאפי' לאלי לא היתמהו מתבל' מבת מינו אלי
בעי היה אורבו אתה קודם שבאו לבל"ל אלא מ"ה הלאמהו לאלים
דשביהן הלאמהו מתבלה ולא אבלה אינרבו לו שומכהו ובין
שהלאמהו מתבל' בחין בבל דבריו מבח"ל בשם שותפין לו אחין
ולאורשי דבלא לא היה עליהן אום שבועה אלא לו : כא בין
שטרות הקרועים כו' בין אלאי' ריעות' לבשע' מוכח שבפרע הלוי
מהלוה ולא היה הנש' בידו לאחזירו לו ובא' עליו אוכר ולא
דבמלא הנוכר ביד המלוה ולא ביד הלוה אמא הלוה הלמין
לאלוה והבקי' הנוכר בידו על
שיבקש הנש' ובבלא ומלאהו
יבקש מידו הנוכר אבל אי לא מלא
הנשר חוב בין הקרועין אמרינן
דהנש' נאחזקתו והנוכר הבין
המלוה בלום יבא הלוי' לבבוא לו
פתיחום ולא היהם בידו לאחזירו ונם לא יהיה לו אלא
בבלי לבתוב לו אוכר שיהיה זה
אוכר מוכן בידו לתנו לו ולא אם
נמלא הנש' בין הקרועין ולא
מלאו אוכר ביד המלוה הלוה היו
נוכרן ג"כ בהנשר והיינו אומרים
דבזמנן בך אבא הנשר חוב בין
הקרועין ועדיין לא נפרע ובל זה
מתבאר בסי' ס"ם בעור ובדברי המחבר
המחבר סס פי"ח ע"ב : כב
אמרה לו אשר פרוע כו' דין זה
מתבאר בעור ובדברי המחבר
לעי' ס"ם ס"ם סב"ג ע"ב : כג
אבל אלא מקדני אבא לא לא : ונם
אלא לוה לבן אביהן אביהן ע"ו אחר
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים
אין עליהן לנבע בבל אחין לאחרים

לפקדון מתון היורשים) אלא יורשין נשבעין שבועת יורשין (שלא
פקדנו אבא כו') ונוטלין כו' עד איקלע רב בתחן לתורא עול
לגבות רב אסלא וראבה בר רב סונא איקלע ליתי מר ונעקרה הא דרב
זשמואל לא אסלי (ואתאי כל הני פרסי (פי' ערתיו ובאתיו
מתקומי לבתן) לעקר להא דרב ושמואל אלא הני דלא נוסף עליה.
הזהירו עלמכם שלא כלאחר מתנו במקום אחר (הם אמרוה בכל
ליפרע תנכסי יתומים שאינו מוריש אות' לבניו אם מת לוה בחיי
מלוה אלא אחר מות מתנו התחויב שבועה במקום אחר) כגון הא
דאמר רב פפא הפונס את שטרו ומת יורשין נשבעין שבוע' יורשין
ונוטלין עכ"ל הגמרא דלפס עם פירש"י • תו מייתי הגמרא שם
מעשים שפקעו עליה דאין מילוה בין אם התובעו' הן בני המלוה
בין הן אחר יורשי' (והיה הלוקחין מהמלוה המוב) כשאין לאוסיף
מיתתי הלוה כאמת הלוה בחיי מלוה וכתי"ם נ"כ השור והמחבר
בסימן כמיין זה • ועוד שם לענין הוא"ל ואזל"ל בתר ותתי אין
מוסיפין מתנו כמו דאין מוסיפין מהיתומי' בזמן וכת"ם נ"כ השור
והמחבר בסעיף זה • ועוד מביא שם בגמרא ואמר ז"ל ר' מאיר
הנאת אלא אותה' הלכת' לא הרב ושמואל אלא הר' אליעזר אלי
דיב"ל הרב כרב ושמואל הבל הר' אליעזר עבד כר' אליעזר עבד ע"כ. וכתבו הרי"ף
והרא"ש דלכתחלה יפסקו אדייני' הרב ושמואל ע"ש • וע"ש
הדברים הכ"ל הגמרא בגמרא כתבו השור והמחבר בסמוך סי"ל
ז"ל זה שאמרנו אין אדם מוריש שבועה לבניו אין דנין מדין זה לבל
הדומ' אלא הרי הפונ' שטרו כו' וכן הכא ליפרע אלא בפנו בעל
דין וכן מלקוחות לו עד ר' מאיר שהוא פרוע בכל אלה נשבעין
יורשי' ונוטלים כו' ע"ש • וס"ל דבאתי המקיקין בגמרא הנו
דלא נוסף עליה אתמעטו כל הני דתנן עמו בהמשנה הכ"ל פונס
שטרו והכא ליפרע מלקוחות לו אלא בפנו לו עד ר' מאיר כו'
שבולנן אדם מוריש כו' וכן מוכח בהדי' מתון פסקי הרא"ש דס"פ
הנשבעי' ע"ש: ומשיק שם וכת' ז"ל וא"נ דלא מוסמינן אדרב
ושמואל כל שבא לגבות מנכסי יתומים הוא נוס' דרב ושמואל הוא
עכ"ל ע"ש • מוכח מכל הני"ל דדוקא בשבועה הרא"ש אזכה (שהיתה
מוטלת על המלוה לשבע על כל מנים כרי) היתה לאוסי' מיתומי'
הקילו לומר דאין אדם מוריש כו' ואין מוסיפין מהן והיינו שמת
לוה בחיי מלוה ואחר כך מת מלוה ויתומיו באין לאוסיף מיתתו
הלוה אע"כ בפונס שטרו והכא לגבות מלקוחות לו מתנו אלא
בפנו ואת אף על גב דלקבינן גם כן היה מייב שבועה
עכ"פ • ובהיות כן מ"ע על מה שכתב הרא"ש בתשובותיו בשני
מקומות שבראה מתנו שבועה אמרה לת זה שכתבנו • אלא דבר הוא מ"ש
בכלל ס"ק דין י"ב בחלמת דאוכן שהוסיף' שבר על שמעון והיה
עד ר' מאיר שנפרע כו' ומביא הרא"ש שם בסוף תשובתו ז"ל ועוד
כיון שמעיד עד ר' על שבר זה שהוא פרוע אלא היה המלוה יכול
לגבות מן אלא בשבועה וכיון שמת אותו תורים שבועה לבניו גם
בעל חוב אינו גובה מתנו (ר"ל ז"ל לבניו אינו מוריש אלא הם
ב"ש המלוה כיון דהיו אחלמת דאוכן בחת' לגבות
כתובת' שהיה בקרקע ב"ח דדאוכן אינו גובה בו כיון שהמלוה עכשיו
לא היה יכול לאוסיף משמעון כ"ח בשבועה כיון דעד ר' מאיר
שנפרע) עכ"ל הרי לפנינו לפסק בתשו' זו דאפי' בכל לאוסיף
משמעון הלוה עכשו ואלא מיתומי' אמרינן אין אדם מוריש כו' •
הכי דבכלל פי' דין ג' כת' כלו מלוה אל דאוכן שבא לגבות
משמעון אלא קרקע מדאוכן לוה אלו ובשבע לו לוי (כדין הכא
לגבות מלקוחות) אלא נפרע מדאוכן כלום ובשאר הדבר כך
תלוי ונאמר והלך שמעון ומכר קרקע לזרח ואח"כ מת לוי
המלוה ובא בנו לשרוף הקרקע מיד יהודא ופסק הרא"ש אע"ג
דבבר נשבע לוי לשמעון הלוקח ים לתום אחר השבועה פרע לו
דאוכן הלוה או שמעון הלוקחו אלו ואלו בא לוי לגבות מיורש
היה פרוע לתור ולשבע כי כ"ל משבעין הכא לשרוף בשעה
שבאו להורידו אותו וכיון שמת אין אדם מוריש שבועה לבניו
עכ"ל. הרי לפנינו דס"ל דגם בכא לאוסיף מלקוחות אמרינן
אין אדם מוריש כו' • והתוס' ◆ על הגמרא' המחבר
בית יוסף ודרכי משה שהביאו לתשובת הלוי • דבסוף סי' פ"ד
הביאו הטיה דכלל ס"ק • ובסי' זה הביאו הטייה דכלל פ"ו
ולא כתבו עליהן שהן מתנגדי' לרא"ש בגמרא הכ"ל ולפסקי הרא"ש
הכ"ל ולא"ש השור שם בסי' זה הכ"ל • ולא עוד אלא שכם
פ"ד פסק המחבר ס"ע דבעד ר' מאיר שהיה פרוע אמרינן אין
אדם מוריש כו' (בהגהות תשובת הרא"ש הכ"ל) וכת' עליה המחבר
וז"ל והיה לפונס שטרו ואת עד שלא נשבע עכ"ל • והוא כלפי
מ"ש הוא עצמו בסי' זה פ"ד שהוא כדברי הגמרא וכנ"ל :
ומוס"ם לא הניח עליו כלום • והמחבר בעל עיר שושן ז"ל
הרגיש בסתירת דברי הרא"ל וכת' שם בסוף סי' פ"ד דאמרינן
פונס שטרו ובער ר' מאיר כו' שאין אדם מוריש כו' היינו
כשבער עבר זמן פרעון השטר שהיה מוטל השבועה על המלוה
אף אם לא טען המלוה שנשבע • אבל אם מת אינו בתוך
זמנו • שלא היה לו מוטל שבוע' עליו כ"ל כשטען עליו המלוה
שנשבע לו (וכתו שפסק שם בסי' פ"ד המחבר ס"ע לפני זה)
בזה כיון דלא היה אינו מחויב לשבע עכ"ל אמרינן דאדם
מוריש שבועה ונשבעין ונוטלין • ובסי' זה נ"כ כתב כן דלא
אמרו דבפונס שטרו ובער אחר מעיר כו' מוריש שבועה כ"ל בתת
בתוך זמנו כו' ע"ש • ולא כיון יפה בזה בדיוק ודרי ליה
תרי' • דל"ב דריכין לומר דדומי' דהכי אמרו בגמרא ביתומי'
מן היתומים דאין אדם מוריש כו' דמיירי בתת אינו בתוך זמנו
(דהא אמרו שאמרו דיתומים מן היתומים בתת אינו בתוך זמנו
דאין אדם מוריש אמרו הכי דלא נוסף עליה ופירשוהו דהיינו
דוקא להוסיף מן היתומים הנין כן ולא בפונס שטרו וכנ"ל) וזה
ודאי איכו דל"ב לא היה מוטל על אבינן דאלוה שבועה על כל
פנים הכא בתת בתוך זמנו הוא ק' מג' דרכים שנוכה בהן המלוה
מיתתו לוה אלא שבועה וכמ"ש השור והמחבר בר"פ זה והוא
מוסכם מכל הפוסקים • ועוד דאי בתוך זמנו אמרו אמרו לאמר
בגמרא כגון פונס שטרו ובתוך זמנו הא אפילו בלאחר זמנו כמו
משכנתא לה כגון המוסיף שטר על אבינו ובער זמנו ושוטר הכתבע
הנבע לו אלא פרעתיך ומת ויורשיו כשנעין אלא אמרו ונוטלין •
ואין לומר דלקא פונס שטרו לרבות' דהא אין כו אום לד רבותא
דשוטר אם פונס שטרו ומת המלוה בתוך זמנו לשטר אחר ומת
לאחר זמנו דזה וזה לא היה על אבותיהן שבועה עד שיעמוד עליו
הכתבע הנבע לו • ובע"ש בעצמו בסי' פ"ד הטוה שכו דבריה
אלו יחד • ועוד יש כמה הוכחות דאלא בתת בתוך זמנו אמרו
אם דאמרו דבפונס שטרו ואינך אדם מוריש כו' • ונם קשה לפרל
ולאלא ולומר דמ"ש בתשובה אמרו בדבר אלא אמרו בזה הגמרא
הכ"ל (וכמו שכתבתי בסמוך קמת אילוקים) ע"ז דמדכתב
הרא"ש שם בתשובה וכתב עליה אם דעד ר' ולקוחות הכ"ל ל' הגמ'
דאין אדם מוריש לבניו משמע דס"ל דגם על הני עמיני' אמרו בגמ'
אין אדם מוריש כו' • ואין כולי לייאב כ"ש לומר שבאין שהיה
הרא"ש התשובות אלא פי' לו להגמרא הכ"ל כדפירשוה בזמן שכתב
פסקיו וכהה אינו הרבה פעמים שבתשובותיו מה"מ מתנדי' למ"ש
בפסקיו • ומ"ש השור בסי' זה כתב ע"ש פסקי הרא"ש הכ"ל שהו
בתשובה הא"ש השור בח"מ בס"ס ע"ב והוא שבאין שבתב התשובות
היה כדאה להרא"ש מדקאמר הגמרא הכ"ל אהא דאמר רב כתחן
הבו דלא לוסיף עליה כגון מאי דאמר רב פפא הפונס שטרו כו'
דמדברי המקנן שהקשה כגון מאי ולא היה פשוט לו דדוקא
ביתומים יתומים אמרו כן ולא באיכך כל הנזכרים שם בהשבה
הכ"ל בסדר • ונם התרכן שהשיב לו מהא דאמר רב פפא הפונס
שטרו משמע דס"ל דאין עשה לאלא באין אדם מוריש שבוע' כין
דין לדין • ומ"ה הקשה כגון מאי ונם התרכן לא הביב לו אלא
כגון הפונס שטרו וס"ל דדוקא בזה קאמר דאין אדם מוריש משום
דשבר ק"ל ונה היא לומר מדפונס בעצמו לומר שנפרע קפתוויישיגן
שנפרע נם המותר דלדרכה היה לו לאחשבו' כמשיב אביל' (כת"ש
בשור סי' פ"ח בכתב בשטר אלעזר ויכרון בתם) ולומר הכאתן
ביינו דאי כבי היה תובעו בכל דמי השטר (ואינו זוחה לאודם
מקלת דשם דוקא אמרו דאין הנתבע יכול להעיד • משל"כ בתובע
בשטרו שבידו ואורה שעשבתו אמת שאינה לו כך וכך) אלא שדעת
מקמי המשנה היתה ראבה מדעתיהו ומייבי בהולאות מתון ואמרי
דפרע דייק דנפרע לא דייק ורמו עליו שבועה בכ"ח ואין לך
בו אלא אינו אלא ולא לוסיף בו ולומר דאין אדם מוריש לבניו
(והוא דומה למ"ש אלף לא"ל דאין בלאמנות מועיל להוסיף מיורשים
בלא שבועה מ"מ אם מת מוריש לבניו) משל"כ בעד ר' מאיר
שהוא פרועה (דאף אין על התובע שבועה דאוסיף נגד עד
ר' כ"ל בבא לגבע נגדו ולפשר ולא בנבע נגדו ליטול וכמ"ש
כמה פעמים ע"פ הגמרא מ"ת) סברא אלימת' הוא לחייב התובע
שבועה תמורה כנד העד ר' וכן באיכך בבא לגבות מלקוחות לו
בתוך זמנו • ומ"ה גם בהו סבר אין אדם מוריש לבניו דומי'
דיתומים מיתומי' ובסוף חזר הרא"ש מסברא זו ופי' להגמרא דל"ל
בפונס שטרו אמרו דאין אדם מוריש אלא היה איכך כמי ודדוקא
בתת לוה בחיי מלוה ואת אח"כ המלוה הקילו כיון דתלת אינה
שבועה היה על אבותיהן כדין הבא לאוסיף מיתומים וכדי אלא לאוסי'
מיתומים משל"כ באיכך דתלת אינה שבועה שבא אבותיהן היתה על
הלוה עצמו • והקשה שהקשה לכון דמאי כוונתו היה איכו אלו
שאמרו באיכך דאדם מוריש כו' והשיב לו דאמר רב פפא כן בפונס
שטרו וס"ל דה"ה באיכך ורמיה לדבר שבפסקי הרי"ף והרא"ש לא
כתב שם לכון דמאי אלא ז"ל הבו דלא לוסיף עליה כי הא דרב פפא
כו' ע"ש ורמיה למ"ש לבעל תרומות שער י"ל קרוב לפוסף דין ג'
כתב ז"ל דלריכין לברר לי הא דאמרו בגמרא הבו דלא
לוסיף עליה ואיתיבון עליה הא דאמר רב פפא הפונס שטרו כו' לו
אמרינן דוקא פונס שטרו אפילו מדין דאין אדם מוריש כו' לו
דלמא ה"ה לאיכך שבשבו עמו בחשבתיו ודאי אמרינן אינו •
ותמיה דבעל העיטור כתב דה"ה לאיכך כו' ע"ש • הרי לפנינו
דגם בעל תרומות שהיה קדמון עליה על דעתו לאמר שפונס שטרו
דוקא קאמר • גם הרא"ש בתשובתו כלל פ"ו סי' י"ב כתב שבשם
לו הא דאמרו הבו דלא לוסיף עליה בגון פונס שטרו לו דוקא פונ'
שטרו אתי לאפוקי לו ה"ה לאיכך הנשבו שם עמו בחשבתיו כו' ש"מ
דגם. ביינו בסתפקו בזה והרא"ש דהסי' לא אמרינן הכא לבבו דלא

הלוה כשבאים ליפרע ממנו **לא** כך יש להם עם יורשי הלוה אם מת ובאים ליפרע מהם אלא שכשטוענים עם יורשי הלוה צריכים (יז) גם כן לישבע **לב** שלא נפרעו הם עצמם מאביהם ע"ואם טענו יתמי הלוה אמר לנו אבא פרעתי לאביהם אין עליהם שבוע' שלא נפרעו הם בעצמם:

מתו היורשי' שהיה להם לישבע שבועת היורשים **לג** פי' א שאין יורשיה נשבעי' (יח) ונוטלים **לד** פי' א שגם הם נשבעים שלא פקרנו אבא ולא אבא דאבא ונוטלי':

יא קבמה דברים אמורים שיורשי המלוה נשבעים ונוטלים מיורשי הלוה כשמת מלוה ואחר כך מת הלוה אבל מת הלוה בחיי מלוה ואחר כך מת המלוה ראין היורשים **לה** (יט) בין שהם בנים או אחים או שאר יורשים נוטלים כלום אפילו בשבועה שהרי כבר נתחייב המלוה שבועה ליורשי הלוה כדין הבא ליפרע מנכסים יתומים:

הגה **לו** ואפילו כשבע המלוה בכר לא מהני אם יש לתוב שנפרע אחר השבועה (תזכרת הר"אש כ"פ ס"י ג') ואין אדם מוריש לבניו מטון **לז** שאין יכול לגבותו אלא

(יז) גם כן לישבע • פונס שטרו • י"ל דלדברי האומל דנפתקן בזה הטיב כן לאפי' תתא' דבכלו הכו דלא לוסיף הן נ"כ לוסיף מ"מ הכא אין צריך כו' • ל"ב בזמן שבת' לותו תשוב' חוזר בו מבכרתו ופי' דהכו דלא לוסיף אתא לאמוקי גם איכא לוסיף עלה כו' ולא הזיב לו דהכו דלא לוסיף לא כא לאמוקי אלא לאמוקי אלא בכל דבר מכח אין חדם מוריס לבנו כ"ל במ"ל רב ושמואל דבר ושמואל דף מ"ט ע"ט וכ"פ הרי"ף והרא"ש שם דלבתחילה ענדיון כוותיהו מדאמרו אמורא בתרא' רב אחין ורב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע ורמי בר חמא ורבא הכו דלא לוסיף עלה שם ע"ב וכ"כ הרמב"ם בפי' מתני' דין ג' לבנו ומזון אבל אם אין לו אחים אינו חייב לבנות אלא אם כן יש לו אחים ולא לבנות אלא אם כן יש לו אחים ולא לבנות אלא אם כן יש לו אחים ולא

לח ואם עבר הדיין כו' משום דיש כלונתא בגמרא נזה ומשמע שם בגמרא דלכתחלה אין לדם מודים אבל אי כבר נטו בשבועה דשלא פקדנו מה שנגבה נגבה גם אמרו שם הנו דלא לגוסף עלה ובדוקא כשהשבוע' הרשומה היתה עליו כדי להוציא מידתו הלוה אמרינן דאין לדם מודים שבוע' כהאי לגבי אבל בשאר ענינו אף שהגיהן נ"כ לא היה נוכה כ"ח בשבוע' כגון פונס שטרו ואבל כיון' בו דקשיב השור והמחבר בסמוך ס"ד בהן בשעין דשלא פקדנו ונוטלין (ובכר כתבתי כל זה בכלל הדברים) ועיין מ"ש מזה עוד בסמוך סי"ד: לט אין קורעין אותו כו' מה"ש אמת יכול לתופסן מתה שהגית אביהן אוינא לב"ד ונטו אותו בו:

מ אם הגית הלוה בכסיס פי' כין קרקע (ובאין להוציא מערב משום דאין יכולין להוציא מהיורשים כיון דמת לוה בחיי הלוה משא"כ מערב שם"ל שהוא בכלל הנו דלא לגוסף) כין משלמין דגם בהגית להן משלמין הלוה עליהן אפילו מדינא דגמרא לפרוע תוך אביהן וכמ"ש השור והמחבר ל"ם ק"ז ע"ב: לאחוקי כשלא הגית להן כלל אף שהיורשים יחזרו ויפרעו להערב מתחת החסד שעשה עם אביהן ת"ת יכולין יתחיל המלוה להוציא מהערב כיון דאין הדין יתחיל הלוה פטורין מהערב וכ"כ השור בסי' זה סל"ח וסל"ב ע"ב ועי' בשור דכתב שור דדוק בערב דיוקא הכי משא"כ בלקוחו' דאף מתת לוה בחיי הלוה • יכולין יורשי המלוה לגבות מלקוחות דלוה כשלא הגית להן; ובסמי הלקוחות יכולין לחזור לשרוף מיורשי הלוה דעכיד אינש דוכין דקרקע ליותת אבל כשהגית הלוה ליורשיו קרקע אין המלוה נוכה נ"כ מלוקח (נכה"ג דמת לוה בחיי הלוה) דלוה הלקחריות הלוקח על היתומים הל"ל כלו כאין מתחלה לגבות מהן • ומהתימה למה השמיט המחבר לגלוי דיוקא שיוכל הגיה בעיניו לה דומה לערב ודוק: מא נוכה כלא שבועה פי' אפילו מת הלוה בחיי היה נוכה המלוה מיורשי הלוה שבועה אלא יהיה מוחזק בידו לא מיישבין לגרמי לפיכך גם אחר שמת המלוה נוכין יורשי המלוה מיורשי הלוה בשבועה דשלא פקדנו: מב ועל כלי כמו בשבעי' יורשי' כו' בפריסה כתבתי לקמן; כזה דאפילו לגהל"ד אין נאמנות שהאמין המלוה עליו ועל יורשיו מהני לגלוה לגויות פטור בלא שבועה לגבי יורשיו אם מת המלוה בחיי מלוה • מ"מ הם מודים דאין זה בכלל אין לדם כו' כיון דאין הדין היה נוטל מהם בלא שבועה ע"ש: מג אלא הרי הפונס שטרו כו' הא דפונס שטרו ודעד ר' כו' דיוהיהו בתנאי בשור ובדברי המחבר בסי' פ"ד והבא לגפרע בלא בסבי הנע"ל בסי' ק"ו. והבא לגבות מלקוחות בסי' ע"ח סי"ט ובסי' ק"ד ס"ד ושם בכל מקוחות הללו בתנאי דמתון דדיני הללו לא היה יכול לגבות המלוה בלא שבועה לאפי' לא היה שוגן הלוה לו כלי כתו ליגבע לי. ואם"ה מודים מתון זה לגבי משום דבגמרא אמרו הנו דלא לגוסף עלה דבר והמוקל והיינו

(כ) ותפסו אין מוציאין כו' עיין לקמן סי' קכ"ט סעי' ט"ו: (כא) אם הפסים השור היה הפשר מפסוקת עמ"ל סי' ס"ו סעי' ל' דיש חולקין וכ"ל בעל ל"ל הריב"ש ובכ"ה העיטור דף כ"ח סוף ע"ח ע"ב והתכון משלמי כ"ב מודים ע"ב בסי' ע"ח (וכן בעיל פיתון ע"ב סי"ז ע"ב) ועת"ה שם בסי' ע"ב ס"ק ע"ב כדאמרי' בר"פ וס"ק קי"ה ודוק: (כה) נוכה כלא שבועה וחם הוא מסכון אעפ"ל (כל) בלא שטר ומת לוה בחיי מלוה אמריכים ל"ב ליגבע אלא פקדנו ע"ב ע"ח) ע"ל ס' ע"ב סי' ז' כם ק"ח בסי' ע"ב ונ"ע בב"י מחו' ה' ודוק והכה יחד לא לפע"ל נראה עיקר דמריך שבוע' אלא דמ"ח אין אומרי' ל"ח מודי' אבל שבועה לבניו בזה וכך פסק הרמב"ם בתשו' פיתון תתקל"ט ומביאו נמי לה בלא ב"י בקצרה בסי' זה מחו' ב' וכ"כ הב"י בשמו לקמן סי' ק"מ מחו' שבועה וכו' ו' כ"כ הרשב"ם בתשו' ומביאו ב"י לקמן ס"ם ק"ד דמריך שבועה וסכן דעת וכתב שם סכן דעת גדולי הפוסקי' ושזה דעת רבותיו וסכן דעת הרמ"ם גם בעה"ע ע"ש וכן הוא בכעל העיטור בריש דיני לקוחתי ל"ח ל"ח סוף הרמב"ם בפ' ע"ח כשם ר"ו מנש וכתב שם ג"כ סכן דעת הר' יודק ז"ל דלא נמי ל"ג דין ג' אלא בשבועה והסכי' שם הבעל העיטור כן וכתב וז"ל ומשתבר ה שם סכ"ל כיון דאי שעמה נהר נוכה משאר נכסי' אע"ג דהוחזק כה לא נמי וכתב הב"י דין אלא בשבועה דקרקע בחוקת בעליה קיימת ויכול לומר לו שול זה בשוע משכונך ומרע לי את שלי כל היכא דלא אמרינן לא יכה פרעון בעיתו וכתבו אלא מזו עכ"ל וכן עיקר וז"ל הריב"ם סי' ע"ח דנוכה בלא שבוע' בה"ת בשער ומביאו ראיה מריש פ' אע"פ ויחד לה אדעת בחד מגרסה דנוכה יחד ל"ד ושם פ בלא שבועה ומביאו ב"י סכ"ב • לפע"ל לא ראיה היא לכבר כ"ש וכ"כ כתב הבעה"ע שם וז"ל ואע"ג דאמרי' נמי כתובה יחד לא אדעת הרמב"ם שם בלא שבוע' נמי כתובה אמנם דלא ניתנה כתובה לגבות מקיים פ"ו ד' ה' אבל ב"ח בשבועה עכ"ל וכ"כ הרא"ש פ' אע"פ בשם הראב"ד והר' כדאמר רב בכתובה אמנו עשוי להתפס אמנו אדעת לגרי אבל בב"ת חוזשי לגרעון ע"כ נתמן לרב הריב"ם בשם הרא"ש (ואמנם דגם הריב"ם לא אמרינן ולא קשה אמרי' כוה"ל מודים שבועה לבניו וכ"כ הרא"ש בתשו' כלל פ"ו סי' ל' ע"ב וכתו שמקלק הריב"ם בסוף בר רב הונא

התשו' שם בשבועו'

דף מ"ח ע"ב ז מיתרא דרב פפא שם ע"ל ס"ם פ"ד שכתב שם בסיפוק זה ושם כתבתי מ"ם הרב נ"ת לתרן וקיותר נכון לעל"ד לחלק ולומר דהתם קיימי כשנתה המלוה בדין וחייבוהו הב"ד שבועה ע"פ הנד ומת עד אלא כשב"ד וכמ"ש ר' ירוח' כ"ו ר"ק ג' דף ע"ח סוף ע"ג כמ"ש הסמ"ע ובלעל"ד שרמזו המחבר במה שהיה כלשונו מה"ש כאן שכתב שם עד ר"ח מעיר על שטר שהוא פרוע ומת המלוה עד אלא כשבע דמשמע שהעיר בפני המלוה והתחייב שבועה ע"פ בית דין ועשה שהוא כשבועתו ומת עד אלא כשבע דמשון כזה אינו מוריש וכו' דאמרינן אפשר שאף אם היה בחיים אלא היה כשבע אמת בדעתו ליגבי' היה כשבע מיד וכן מ"ם הרא"ש כלל פ"ח סי' י"ט והכי"ו אם ס"ם פ"ד שהעיר שבפניו הבטיח המלוה לגלא אמרינן לו שטרו על סך כזה כשיתמלא אמרינן מאחר שהוא בפני הנד לגלוי פרעו לגלוי אמ"ל ובשאר היתומים אמרינן לו פרעו שטרו בידו אלו בעי משא"כ כשהעיר בתם שטר זה פרוע אמרינן אמת' אזה אלא המשטר לגלוה הדבר שהוא המלוה כשבע אם היה בחיים וכן בכלל פ"ו סיימן נ' בדין לגבות מלקוחו' שבשם הרא"ש דאמרו נוכה וכו' הוא כמו משום דאיכא אם שבע לו אלא הוכיח הקרקע משמע מן ובשאר הדבר תלוי

כך ועומד אמרינן דודאי פרעו לגלוי אמ"כ ועי"ם בבדות אלו שכתבתי ותורלו הרבה קושיות שהקשה הרב מע"ב

(כב) אם הכסים השור הגיה כסלא הגיה להן; בכמי קרקעות אף דהגיה להן משלמין משום דאין הלקוחות יכולין לחזור לשרוף מיורשי הלוה דעכיד אינש דוכין דקרקע ליותת אבל כשהגיה הלוה ליורשיו קרקע אין המלוה נוכה נ"כ מלוקח (נכה"ג דמת לוה בחיי מלוה) דלוה הלקחריות הלוקח על היתומים הל"ל כלו כאין מתחלה לגבות מהן • ומהתימה למה השמיט המחבר לגאי דיוקא שיוכל הגיה בעיניו הלוה נוכה כ"ח בשבוע' בלא שטר ומת לוה בחיי מלוה אמרינן לגאי דיוקא הכי משא"כ בלקוחו' דאף מתת לוה בחיי מלוה • יכולין יורשי המלוה לגבות מלקוחות דלוה כשלא הגיה להן; בכמי קרקע

ח טור סס וכ"כ בעל העיטור דהכי דמו לפונס ותלק מוכייהו בקט ש סס פעיף ל' וכ"כ בעל העיטור והכיא ראיה מהילוזלמי שלא נתקנה תקנתא לתת בתביעת שטר שבשבעין היורסים וטוטלים ל' טור סל"ג וכ"כ הראב"ס סס פי"ו ל"ו מתיתלק דרב יהודה כתובו' דף פח ע"ל ב שהרי לוכו עוגן פרעתי לגלא לאחר לא לויתי וכל הקאחר לא לויתי כאחר לא פרעתי דמי ל הרמב"ם סס דין ח' וכ"כ הטור סל"ד וכתב ה"ה מבואר בגמ"ס הטוטלין (דף ל' ע"ב) ומהטעם שכתב רבינו וכו' מ"ל סס בסס הראב"ד בתשובה בסס הרמב"ן ג ה"ה סס בסס הרשב"ם וכתב עוד סס בסס הרב לקן מתנה שלפי לא תבע הלוה קוב זה בחייו ולפי לא הני' זמנו קוסדין לשובר זה מפני שהיה לו לגלות להמלין המלו' בב"ד ולכפותו ולקרוע השטר ע"ב וכ"כ הטור בשמו ופלג הסכים לבנו הרא"ש ולבסיגלו לפסיל השובר יגנו להם שטרם ולם לגלו יקרעו שטרם

התוס' ע"ם) ולדרב' בלע"ד מהכתב הרא"ם פ' מז"ה ומבוהו הטור לקמן ס"ם ק"ן דטעינן ליתמי כל מה דמלי לבוהון לתשטון ומשבעינ' למלוה לפי' לית לה טעם' כרי רק שמא בשבון שבידו ה"כ תלוה לבוהון שעין לאשתבע לי דלא פרעתיך מבריעי' ליה ומ"כ טעני' לבו כל מה דמלי לבוהון למשטון ומשבעינ' ליה אך מה דס"ל לר"י מגמ' דלומרין לון לדם מוריס שבועה לבניו בזה כלה עיקר בשאר פוסקי' שחולקי' עליו וכמו שפסק המחבר ולא משמע' לגלא משעם דכון סים בידו משבוע' מוחזקת לא לומרי' ל"ל מוריס שבועה לבניו דלון לומרי' כך רק לבוהון תמון ולא בשהות מוקוס וכ"כ הרשב"ם בתשו' סי' תתקנ"ע טעם זה וכ"כ כ"י בשמו סי' זה ולקמן סי' ק"ע מקו' ה' וכן מפלק הריב"ם עמו בסוף התשוב' והכ"ל לא הביאו ע"ם חס עיקר עיי' בסמ"ע ס"ק מ"ל עד בשבוע' דלא פקדנו דבריו תמוה' דכון שהיה לבוהון נוהה כלא שבוע' לחה ושבעו הם והכי לומרי' לבוהון בס"ם הסתם לבוהון שקיל בלא שבועה לוכהו בעי שבועה ולוקן • עיי' בתשו' ר"מ תלמוך סי' פ"ג : (כו) אבל שכיר כו' לגלא הבעה"כ בשבע נגד יורשי השכיר היסת ובפטר כן הנוח הכ"ל בשם מהרש"ל והכ"ל הביג עליו דבהר"ן והרמ"ה משמע דהכה"כ בשבע בנק"ל ולכי לומר דבדברי מהרש"ל כתב בעל המאור וכן משמע בדברי הרמב"ם והע"ו ואחר פוסקים וכמ"ם לעיל סימן פ"ט ס"ק נ"ע : (כז) ונגזל כו' ולעבדן מבוכי ופנקסו ופועלי' הנה בפועלי' כיון שחייב לבן בולמי וספק אם פרע לבן לבע"ב בשבעי' היורסים שבועו' היורסים וטוטלים וכ"כ הר"ן לבהיל בפרק המוס מקנה וכ"כ הרב המגיד פרק י"ו מהלכות תלוה בשם הרמב"ן וכן עיקר וכמ"ם לעיל סי' כ"ל סעיף קטן י' לענין מבוכי נרלה דוה תלוי בפלוגתת הרמב"ן ובעל המאור שהבאתי לעיל סימן כ"ב סעיף ט' וכבר כתבתי שם דהעיקר כבעל המאור דגם מבוכי דין פועלי' הם לו ע"ם : (כח) אין היורסי' בשבעי' כו' ובשבועו' היסת שבהבה לתובע בשבע הבתבע היסת ובפטר עיי' בב"ח וק"ל : (כט) אמר לבו אבא כו' ובב"ח סעי' ח' הביא בל"ע אם קטנים אמרו כן אי' שעבתן טענה לענין זה ע"ם ועיי' בסמ"ע לעיל ס"ק ה' : (ל) יורש קטן כו' ל' רשב"ם פי' מה' מלוה דיני' ח ומה שבהשם טור סל"ד בשם ר"י מגא"ם והרא"ם לוכו בכון בס"ם בקמן : (לא) שובר אחר מיתת אבו כו' ל' הטור וכתב הר' יוסף אפי' אם לא הניע זמן השטר בחיי אביהן אלא השובר היה אחת היה מוכיחו בחיי אביהן כו' עכ"ל הסמ"ע ותמי' לי הלא הבתיק דברי הר' בסתם שהרי הרמ"ה מולא ומוכיחו הטור וס"ל דוקא בשתבעו בשטר בחייו וזה לא הוכיח לו השובר ולפשר מאוס הרא"ם פ"ק דב"ב הביא דברי הר"י בסתם לו לפשר מאוס דבב"ר כתב שכן דעת הרמב"ם ומשך ע"ם דעת בעה"ת שטר ל"ח ס"ב שכן דעת הרמב"ם וז"ל הבעה"ת גופיה שם לעי"ם שהביא דברי הר"י והרמב"ם חלק עליהם והעלה כדעת הרמ"ה וכן דעת הרשב"ם וכתבו"ר בהרב המגיד פרק י"ז מהלכות תלוה ומתוקי יוסף פ"ק דב"ב ונרלה שם גם דעת המתוקי יוסף כן וכן בדברי הרמב"ם אין הכרע לפי שנוות דעתי וכן נרא' מדברי הרב המגיד שם שאין בדברי הרמב"ם הכרע וגם ר' יונה מביא בשרת התולמי' על הר"י וכן נרלה עיקר ועוד נרלה דהרי מוכרח לומר הב"ל מכיר תחיית העבדים שבשובר והוא רוצה לקיים ומ"ם ברשות' כזו אותבע דלא מקיים ליה והרמ"ם חולק בבריאותא כזו לא הוי ריעותא כלל ומקיימים אלא בבריעותא בשתבעו בחייו אפי' מקיים בתותיו לא פסלתן כי' שטרא והרשב"ם והטעם כתו שכתב כמוקי יוסף בשמו דמיירינן שמא כיון ווייף יפה וכן הוא הטעם בבעל התרומות שם אבל בשאות מקיים יש לומר דמולה הר"ר דמשום ריעותא כזו לא אמרינן כיון ווייף יפה ולא כנרלה שהסמ"ע דאפי' בבתיב קאמר הר"י שהרי בעתיק לדברי המחבר ולוק וגם בלא"ה דעת ר"י דמקיימין השוב' בכל ענין וקרעי' שטרא ומוכיחו כ"י עוד נרלה לי דגם הר"י מודה דבתביעת זמנו של שטר בענין שתבעו בחייו ולא הוכיח לו השובר וכן נרלה מדוקדק לשון הר"י שהביא הרא"ם שם ע"ם ודוק לקמ"ב ודקו לין טעם בלל וכו' משום שלא הרלה השובר לתבע ליה לא לגלא

שכל שטר זרע פרוע וגוביים שאר השט' בין מהלו' בין מיורשיו מד וכגון שלא מת הלוה קודם מלוה ה וכן הבא ליפרע שלא בפני בעל דין מה או מהלקוחות או עד אחר מעיד שהוא פרוע ומת קודם שנשבע ובחיי הלוה יורשים נשבעים שבועת היורשים ונוטלים ואם מו שני עדים מעידים שקצתו פרוע נשבעים שלא פקדנו שיש ממנו פרוע יותר ממה שהעדו' מעידים ו ורוקא בכי דהאי גוונא דנקיטי שטרא נשבעים ונוטלים (כו) אבל שכיר (כז) ונגזל שאין להם שטר מז וכן שבועת היסת שנהפכה לתובע ומת מח (כח) אין היורשים נשבעים ונוטלים: טו מלוה או יורשיו שבאו לגבות מיורשי הלוה וטענו (כט) אמר לנו אבא לא לויתי שטר זה מעולם הרי המלוה או יורשיו מט גובים בלא שבועה ואפילו מת הלוה בחיי מלוה ואחר כך מת מלוה נ ואפילו האמין המלוה ללוה לומר לי פרעתי: יז (ל) ליורש קטן שהיה שטר חוב לאביו ויצא עליו נא (לא) שובר אחר מיתת אביו אין קוראים את השטר ואין מגבים בו עד שיגדלו היתומים שמא שובר זה מזוייף הוא ולפיכך לא הוציאו הלוה בחיי אביו מ ואפילו יש עדים שמעידים שזוכרים הפרעון אין עדותם עדות לפי שאין מקבלים עדות שלא בפני בעל דין נ ואפי' מתקיים השובר בחותמיו ואפילו

מפי

והייבו דוקא כמת לוה בחיי מלוה דלא הזה יכול המלוה להוציא בראשונה מיד יורשי הלוה פ"ח בשבועה וכמאן כזה דוקא אמרו דאין מוריס כיון דתחילי' השבועה היא בא להוציא מן היורשים מפ"ב כל הני דלא בא השבועה בראשונה להוציא מהיורשין אע"ג דמת הלוה לו הלקוחות אמ"כ ובאו להוציא מיורשיהן. מ"מ כיון דבראשונה לא בא לא הוציא השבועה על הוצאה מיורשים לא הקילו בה ואמרי' בהו אדם מוריס בו' ועד"ר בפי' זה מכ"ש ובסמ"ע ס"מ פ"ד סס כתבתי יפה בלית מ"ם הטור והמחבר אין דבפונס שטרו ובע"ח ובלקוחות אדם מוריס שבועה לבניו אמ"ם בתשובות הרא"ם ופסקה המחבר סס בס"ם פ"ד דבפונס שטרו ובע"ח ובלקוחות אמרי' נ"כ אין אדם מוריס בו' ע"ם ובכלל הדברים הנ"ל הנתתי הקיומא בל"ע וגם לתיתי סס דברי הע"ם בראשות ברורו ע"ם הגמרא כמ"ם בסימן זה וכפי' פ"ד ביאור קומי' זו ע"ם: מד וכגון שלא מת הלוה בו' דל' הטור אדם מת הלוה בחיי מלוה ובמ"ם בס"ק מ' בדין ערב • ועיין בתשובות הרא"ם בלל פ"ו סי"ב דמסיק סס וכתב ז"ל אבל בנדון זה כהי דאחר דאוכן הלוה לשמעון בחיי המלוה (ואלו היה אדם המלוה לגבות מהלקוחות היה צריך לישבע) מ"מ עדדיין אמון זה עומד לגבו מהלוכן בלא שבועה עכ"ל ור"ל כיון שהלוי היה בחיי מלוה והיה נוהה אחבו בלא שבועה אע"פ שלא היה לו בכסים כמ"ם סס בסלקה מ"מ כיון שהיה אפשר שיהיה לו אחבו בבלא אמרה לון אדם מוריס שבועה לבניו דהיינו דל"ם לגבות בלא שבועה וכ"ע דזהו פותר לר"ם הרא"ם סס בדין ג' שהבאתי לעיל בבלל הדברים שכתב סס שהורה שבא לגבות מלקוחות ללוה שקנה בחיי המלוה הוה בבלל לון אדם מוריס וגם סס מיירי המלוה היה בחיי המלוה. וגם פותר לא"ם הטור כאן דנוכן מלקוחות בשעה דה"ל בבלל הבו בלא לוסיף עלה דמשמע הא זולת זה ה"ל בבלל לון אדם מוריס ותלף הבנ"י כתב בבר' זו סס בשמעתין דבתי ז"ל דהא אפשר לשיפרע מבבפי' בני חורין. גם עליהם לתשובה ל"ע:

מה אלו מהלקוחות זה מיירי אפי' הכיח הלוה קרקעות ליורשיו וכגון שקרקעות שבניח לבן לוכן בחקום הלוה וכיקל ליה לגבות מקרקעות הלוקח אבן כאן בל דלא אחת לוה בחיי מלוה ועמ"ם בס"ק מ' בדין ערב • ועיין בתשובות הרא"ם בלל פ"ו סי"ב דמסיק סס וכתב ז"ל אבל בנדון זה כהי דאחר דלוכן הלוה לשמעון בחיי המלוה (ואלו היה אדם המלוה לגבות מהלקוחות היה צריך לישבע) מ"מ עדדיין אמון זה עומד לגבו מהלוכן בלא שבועה עכ"ל ור"ל כיון שהלוי היה בחיי מלוה והיה נוהה אחבו בלא שבועה אע"פ שלא היה לו בכסים כמ"ם סס בסלקה מ"מ כיון שהיה אפשר שיהיה לו אחבו בבלל אמרה לון אדם מוריס שבועה לבניו דהיינו דל"ם לגבות בלא שבועה וכ"ע דזהו פותר לר"ם הרא"ם סס בדין ג' שהבאתי לעיל בבלל הדברים שכתב סס שהורה שבא לגבות מלקוחות ללוה שקנה בחיי המלוה הוה בבלל לון אדם מוריס וגם סס מיירי המלוה היה בחיי המלוה. וגם פותר לא"ם הטור כאן דנוכן מלקוחות בשעה דה"ל בבלל הבו בלא לוסיף עלה דמשמע הא זולת זה ה"ל בבלל לון אדם מוריס ותלף הבנ"י כתב בבר' זו סס בשמעתין דבתי ז"ל דהא אפשר לשיפרע מבבפי' בני חורין. גם עליהם לתשובה ל"ע:

מו שני עדים כו' פי' נגד עד ל' בשבעין ונוטלים בלומר ונגד שני עדים אם היו מעידין שבפרע כולו לא היה המלוה בלמן בשבועתו אבל אם מעידין שבפרע מקצתו המלוה היה נשבע ונוטל היותר שבשע"ם היורשין על היותר שלא בקדנו ונוטלים:

מז וכן שבועת היסת שבהבה כו' קמ"ל בה דאע"פ דמעבה ב"ד ה"ל כשטר ועפ"ל : מח אין היורשי' נשבעין ונוטלים פי' אפי' מהשובר ומהנזלן ומהבתבע עליהו והטעם דלא הקילו לתקן אהיורשי' יוליהו מחון בשבועה דלא בקדנו אחיהו שטובת בני כ"ח בהנקשו שם"ם בידו דהשע"ת מורה דעדיין חיי' להם וק"ל: מט גובין בלא שבועה כו' הטעם מבואר כיון דטענו טענ' ברי בשם אביהי' שלא לו לויתי כאלו אמר לא פרעתי והרי יש שטר שהיינין ולא אמרינן דלא לאמר לא פרעתי ועפ"ר שהתבתי דהיינו דוקא כשטענין יורשי הלוה בבירור דל"ל אביהן הלו' שלא לוה וכמ"ם הטור והמחב' בסי' ע"ה סי' ו דטענ' ברי שלהן מהשבין כאלו טענו כן בחיי דעבמן ע"ם : נ ולפי' לאחיי המלוה ללוה בסוף כו' ע"ל בסק המחבר דהמלוה שהמין ללוה מועל הנאמנו' גם ליורשי הלוה וא"ם לא הוכר לכתו' רבות' דלפי' האמין נ"כ לבהיורשי' ופסו' הוא דמה"ם אפילו הלוה לו יורשיו רוצי' לישבע ולפטר ולא"ם קאמר לון שואשין לבן אלא יורשי המלוה כשבעין ונוטלין: נא שובר אחר מיתת אביו כו' ל' הטו' וכת' הר"ל יוסף אפי' אם לא הני' זמן השטר בחיי אביהן אלא השובר היה מוכיחו בחיי אביהן (פי' היה מראהו בב"ד לו בין הבריו' לבר' שבבר נפרע השטר אבילו המלוה) ולבסיגלו אם יוכלו

לפסול

לגלא

לפסול הסוכר ינכו שטר׳ ואם לאו יקרע שטר׳ : נב אינו
גדולי׳ כו׳ מאו׳ דמקשטי׳ נ״כ מכונו דגוכין בשבועה (מ״ה קאמר
לגון אפי׳ גדולי׳) והייכו כשגוכין מהן לכתובת אשה וכמ״ש הטור
והמחבר בר״ס ק״ו אלו לגמי אלו לגוכך מוכו וכרגא • וכמ״ש הטור
והמחבר בסי׳ קש״ע • אבל
בנ׳ דרבי הבל דהייכו אם מת
הלוה בתוך זמנו אם שבועה בשעת
מיתה אם אמת בשעת׳ אם נוכין
מהן אף בלא שבועה • גם
בריבי אוכל׳ בהן דל״ם קי״
דמיירי בעבוד׳ בלא שייך ביה תקכ׳
דלא יפרע אלא בשבועה ובשאר
תביעות ובמכי׳ אין מזקקין
לנכסי קטני׳ בלא אפי׳ בשבועה
ועפ״ר : נג אלא מהזיבורית
שהעמידם מז״ל על הדין תורה
שהלוה ינכה מהזבורית אלא
אמתא דבר בעי׳ לא תקנו אתב׳
מהביכוני׳ וכמ״ש הטור והמחבר
לעיל בסי׳ ק״ו וק״ב ובזה לא
מצוי מיכוני׳ אלא אמבי מצי
אתא יתות הלוי וינכהו מהזיבורי׳
אבל מיו׳ אבפר׳ מדין תורה
מהגידות גם מיורשים בשאין
גדולים בפרע מהגידי׳ וכמ״ש
הטור והמחבר בס״ס זה :
נד ואפילו התנה כו׳
וכתב ריו׳ בכ״ג מ״ג
דאפילו כתב לו אפותיקי אתם
אינו נוכה מהם דל״מ לי׳ :
נה אין אם קרקע עליה אפי׳
נוכה מקרקעות אחרים שהיה
הלוי׳ אבל זה פשוט לאם לא הניח
הלוי׳ קרקעו׳ אחרי׳ דנוכה מהכו
ואפי׳ לגון הנאחר דמשלמי
דיתמי לא מצאכדי ל״ה הייכו
דוקא משלמים מהם דאין ב״מ
מוחך עליהן כיון דיכול לעומדם
ולהמיאם ולהעליאם אין הבין
מצא״כ בקרקע כזו ועפ״ר : נו והוא לוה מלכיהם כו׳ דוקא
בזה שהייכו שהיהן זה לוה מהני תמים מצא״כ בשאין שנים מיוכין
זה לזה ותמים ביכוני׳ אבל לוה בחוכו לא מהני תפיסה כי׳ בשם ב״ת
ד״מ ל״ח : נז הרי הוא מעבב ביכוכות אלו בחוכו עפ״ר אם
כתבתי דדוקא בקרקעות דאתם מלוה סוחך עליהן וכיון דבחיי
אביהן היו מזומנדין לבפסו בחוכו אם לוה אלו והרי הן
בידו וכתפיסתו כחוקת אלו ב״מ אפילו לא שמעו מחכו בחיי
שהבקש לתופסן מהני • מצא״כ בשאר תפיסה מחיים אבת׳
כיאור ויתחבר לעיל מי פ״דוק״ל שחיי אבת לוה המלוה בחיי
בקדון שארו אלו משלמי׳ מ״ה בעיבן אם איבה ודאי אבהם מחכו
הלוה ולא רבה ליתבם שתופסם בחוכו : נח אם הניחן בא
לגבו מזקו׳ ארלה דמיירי בשהיה מכיהן ומת והניח לאן
קרקעות ולקטני׳ עכבו לאן רבן תקנתא לגבות מהן מהזיבורי׳
אבל בגדולי׳ שקיל הניחן כדיבו ולי״ל לכ״ת שנוב׳ מהן חוב אביהן
מזיבורית וכמ״ל דשקטי כ״ת דדיבו מן התורה נ״כ מהזיבורות אלא
משום נשילת אלא תקנו לגבות מבכוכי׳ ומקל״ב בשעבה מיתתו
מזיבורית ולא ובעל אלא אלא מ״ד דמלוה אימו הלוה לאר״ו וקיל
על המחבר שכאן אתם וכתב בדעת הרמ״ם ולקמן בס״ם ת״ם
אתם וכתב ז״ל מוכין לו מהזיבורית שבל הנא ליפרע מבכסי
יתומים לא יפרע אלא מהזיבורית עכ״ל • משמע
דס״ל דדין ביחן ובמ״ה אין שוים בזה ובזה אין מוכין אלא מן
הזיבורית אפילו הן גדולי׳ כדין ב״ח וכ״כ המ״מ בפ״ח דכ״מ דדע׳
הרמ״ם הוא דגם מהגדולים אינן מוכין כ״ל מזיבורי׳ ע״ש • ועל
הטור לא קשה זה דכאן כתב בל׳ הרמ״ם הבל׳ ובסי׳ ת״ע כתב ז״ל
מוכין לביחן מן הזיבורית • דשם כתב ל׳ המשנה דל״ם הביחן
וכרב נחמן דמיירם להמשנה הכי אם בגדולי׳ ומל״ל לגרמ״ם דדוק׳
מקטנים לאיר ומעבם הבל • ומ״ם הטור אם משום שהביחן
נעשה עליהן כחוב בא ליתן טעם למה אינן מוכין מהמלטלין
ועפ״ם עוד מזה בסמ״ע לקמן בסימן תי״ב :

לגדולים כו׳ ואם כן כשהתנה בחי׳ דנוכה מן התורה מעבדות דק כ״פ הרמ״ם
שחכמי׳ הסקיצו לא הפקיצו דק בקטנים אבל מהשור לא נראה אם ועל מה
כן וגרוך לומר דס״ל דבב״ח בכל נוחי לא פלוג כדי אבל תשעה אפסק הרי״ף
בין התנה לא התנה ודוק אבל לפי עבדות דעתי נראה דעת כרבא דתנא
הרמ״ם בה״ם ודוק • וכתב ר׳ יהודה בכ״ג מ״ג דאפילו כתב לו בה״ת בשע׳ ל׳
אמתקי אתם אינו נוכה מהם אלא שיכתוב לו לא יהא לך פרעון שהעיד ל׳
אלא מזו : (לה) לו מיורשי כו׳ וה״ה אם לו לפטרוסמי׳ יהוכתן שאול
לגורך יתומים לו כ״ד דזכין ואחריות אינתי לי עדמו מתכו נוכה בו הרי״ף
מבוכוכי׳ כ״כ הטור והמחבר ס״ם ק״ו בשם הרמב״ן והרמ״ם : ופסק כרב
(לו) אמנו תנא׳ כיון שהוכיר ומיוכני ולפ״ו אפילו לא נתמן הרמ״ם וכ״פ
כתב כן בפירוש רק התנה כן נוכה מעבדות וכן משמע בטור : הרמ״ב וכתב
(לז) אלא אלא גזירה • עיין מ״ם כ״ח בזה ופשוט הוא : דמאי
(לח) זבורית כו׳ ונם בינונית ועיין בב״ח ופשוט : דבתביכן
(לט) ולו יש בינונית כו׳ ועיזרות כתבו לעיל סי׳ פ״ה בכתובה
וקל״ל : (מ) אם הניחן בא לגבות גזקי כו׳ ודעת המחב״ם משפר לגא לא
ספ״ח מהלכות בוקי ממון ארלה דלף בגדולים אינו נוכה אלא מן מהני לגבי
הזיבורית וכן כתב הרב המגיד אם לדעתו וכתב אבן פסקו ז״ל יתמי וכתב
וכן ארלה דעת הרי״ף ריש פרק הניחקין ע״ם כן ארלה להדיא דעת ר׳ יהוחם בב״ג
בעל הלכות גדולות ריש ב״ח דף פ״ו ע״ד וע״ם וכ״כ המחבר עלמו חו״ג • דאפילו
לקמן ס״ם תי״ב וכן ארלה מדברי המ״ג דף קמ״ה בדברי הרמ״ם כתב אפותיקי
וע״ם : (מא) ואם אם גדולים כו׳ כ״כ הרמ״ם ושור בשם אתם אינו
ה״ר יונה והסכי׳ הרמ״ם עמו וכ״כ הרמב״ן בחדושיו פרק נוכה מהם
הניחקין וכ״כ הרב המ׳ ספ״ח מהלכו׳ בוקי ממון בשמו וכן דעת סמ״ג בשם
הר״ן ל״פ הניחקין אבל דעת הרמב״ם אינו ארלה כן ובחי״ם בס״ק ד״מ ק אם
ל״ם ומ״ם הר״ן דהכי מוכח בש״ם ארלה • שבוחתו בחי״ם הרמב״ן בשם הרמב״ן
בחדושיו ע״ם אבל ארלה לומר לדעת הפוסקים דכי מסיק בש״ם ומלוה אבים
והלבתא יתומים אחמו גדולים ואינ״ל קטנים בבל נוחי פסיק הרמ״ם וכ״כ
הכי ולא כדקס״ל מעיקרא ע״ם : ר׳ ילוחם
שומען נכ״ח ח״נ בשם
ה״ר יונה

קט א ואם כ״כ מכריזין עליה ל׳ יום כו׳ דכיון דמחסכ׳ ההכרזה ס׳ יום כל יום כ׳ והאית לה קלא כאלו ד״בל״ אם כ״ב
הכריזו ל׳ יום לגופין : ב בשעת הכנס׳ פועלים לגון הטור בבוקר פעם א׳ בשעת הכנסת פועלים (פי׳ הרי״ף בתוב׳
בבה״ת בשער ל׳ ש״ם ס״ל״ת מסקנת הגאון׳ כתובות דף ק״ו סוף ע״ל ת״ם כ״כ בה״ת בשער ל׳ וכתב הב״י שם אבל מדלתריכן דתפיסה לא מהני
לאחר מיתה אם דף פ״ה ע״ל • שם ס״ל״ת בשם ה״ר יונה כ״כ הרמ״ם בשמו אם בגיטין דאינו מן התורה בעדות לקטנים אבל דינו תקנתא ולא
לגדולים ונדברים אל שעם הן קט א״ל הטור וכן כתב הרמב״ם בפ״ו״כ דין ח׳ ונזכר בב״ב דף קמ״ט ע״ל וכריתא אם דף ק״ו ע״ב ב מסנה
ערכין דף כ״ח ע״ב ובפירש״י שם ג גבריתא אם ריש דף כ״ב וכדמפרש לה שם ד בשמנה ה וכדמפרש לה רב יהודה אם וגבריתא אם

דבלא הגיע זמן השטר ס״ל דאיתרע השובר אף על גב דלא תבע ס מסקנת
כיון דאיכא נמי חוקה דאין אדם פורע תוך זמנו ודוק : הגמרא ביטין
(לב) אין מקבלין מהם • לגון בדק הבית ויש לגמגם דף כ״ב ריש ע״ב
על זה מדקי״ל מקיימים השטר אלא בפני ב״ד ויש לומר דשאני הכ׳ והלכתא
מרגלים לדבר כו׳ וכן עיקר יתומי׳ אחמו
דלא בספר גדולי תרומה שהגיה גדולים ואינ״ל
בקונטרס והבית אדם טעה שהגין קטנים וכו׳
שהב״ה מגיין בב״י לעיל בעדים ע״ר רבי ירוחם
מעידי׳ שאגיין הפרעון וע״כ בכו׳ מ״ג וכ״כ
בסמ״ג המקיימים ונם אשתמי׳ כ״ו בב׳ מוקמ
ליה דברי הב״י בשם הרב המגיד בשם הרי״ף
בשם הרשב״ם ודברי הש״ע כאן ס אם בגיטין
וכן משמע בחדושי ריתבו״ן פ״ק בתוקב׳ הגמ׳
דבבא בתרא כתירוץ ב״ה וז״ל איתא מן
אלא דרבינא ספר המקיימים היתומים
השטר אלא בפני בע״ד ומסקנא אבל הרמב״ם
כיון דלא אפקיה מיישוכן ולא כתב בריש פ׳
מוקיקיכן ליה לקיימי׳ עד דגדלי ל״ו מן
דבשטרא דיעתא הוא לדיון אורשים וכתי׳
ולא ערשוכן ביה לקיומיה ה״ה לכוונת
עכ״ל ועיין מה שכתבתי לקמן רבינו דלאו
פיומן ק״ו פעמים נ״ל הסמ״ע דוקא בנו אם
ס״ק ע׳ : (לג) לפי שאין ה״ה לבל
מקבלין כו׳ עיין לעיל פיומן היולדין וקנת
כ״ם פי״ם ומה שכתב שם : מוכיח כן
(לד) ואפילו התנה כו׳ בגמ׳ וכ״כ
ואפי׳ כתב כן בשטר ולי ארלה הטור אל״ו
מדברי הרמ״ם דבהתנה נוכה וכ״כ הר״ן
עילוי מן הגדולי׳ והא דלא מהני וכ״כ בה״ת
תנאי הוינו גבי קטני׳ דכתב בשער ל׳ ומזה
מתחלה לע״ג דקי״ל שעבודא פשוט הוא
דאוריתא וכל תנאי שבמתון בכל התלמוד
קיים וא״כ לאה הפקיעו אכתי דיתומים לאו
זכו׳ המלו׳ ו״ל דלא פלוג רבנן דוקא אבל
ביתמי כו׳ והוא מדברי התוספו׳ ואולסין והבילה
אם ועפ״ם בתוספו׳ ואחר כך כתב ראיית לזה
בשם ה״ר יונה דלא עבדו רבנן צ טור
תקנת׳ בגיזקין דדינו מן התורה כתיתרא דרב
בעדיות רק לקטנים ולא נחתן אם ע״ל
לגדולים כו׳ ואם כן כשהתנה נמי דנוכה מן התורה מעדיות רק כ״פ הרמ״ם
אכתי׳ הפקיעו לא הפקיעו רק בקטנים אבל מהשור לא נראה אם ועל מה
כן וגרוך לומר דס״ל דבב״ח בכל נוחי לא פלוג כדי אבל תשעה אפסק הרי״ף
בין התנה לא התנה והוא אבל לפי עבדות דעתי נראה דעת כרבא דתנא
הרמ״ם בה״ם ודוק • וכתב ר׳ יהודה בכ״ג מ״ג דאפילו כתב לו בה״ת בשע׳ ל׳
אמתקי אתם אינו נוכה מהם אלא שיכתוב לו לא יהא לך פרעון שהעיד ל׳
אלא מזו : (לה) לו מיורשי כו׳ וה״ה אם לו לפטרוסמי׳ יהוכתן שאול
לגורך יתומים לו כ״ד דזכין ואחריות אינתי לי עדמו מתכו נוכה בו הרי״ף
מבוכוכי׳ כ״כ הטור והמחבר ס״ם ק״ו בשם הרמב״ן והרמ״ם : ופסק כרב
(לו) אמנו תנא׳ כיון שהוכיר ומיוכני ולפ״ו אפילו לא נתמן הרמ״ם וכ״פ
כתב כן בפירוש רק התנה כן נוכה מעבדות וכן משמע בטור : הרמ״ב וכתב
(לז) אלא אלא גזירה • עיין מ״ם כ״ח בזה ופשוט הוא : דמאי
(לח) זבורית כו׳ ונם בינונית ועיין בב״ח ופשוט : דבתביכן
(לט) ולו יש בינונית כו׳ ועיזרות כתבו לעיל סי׳ פ״ה בכתובה
וקל״ל : (מ) אם הניחן בא לגבות גזקי כו׳ ודעת המחב״ם משפר לגא לא
ספ״ח מהלכות בוקי ממון ארלה דלף בגדולים אינו נוכה אלא מן מהני לגבי
הזיבורית וכן כתב הרב המגיד אם לדעתו וכתב אבן פסקו ז״ל יתמי וכתב
וכן ארלה דעת הרי״ף ריש פרק הניחקין ע״ם כן ארלה להדיא דעת ר׳ יהוחם בב״ג
בעל הלכות גדולות ריש ב״ח דף פ״ו ע״ד וע״ם וכ״כ המחבר עלמו חו״ג • דאפילו
לקמן ס״ם תי״ב וכן ארלה מדברי המ״ג דף קמ״ה בדברי הרמ״ם כתב אפותיקי
וע״ם : (מא) ואם אם גדולים כו׳ כ״כ הרמ״ם ושור בשם אתם אינו
ה״ר יונה והסכי׳ הרמ״ם עמו וכ״כ הרמב״ן בחדושיו פרק נוכה מהם
הניחקין וכ״כ הרב המ׳ ספ״ח מהלכו׳ בוקי ממון בשמו וכן דעת סמ״ג בשם
הר״ן ל״פ הניחקין אבל דעת הרמב״ם אינו ארלה כן ובחי״ם בס״ק ד״מ ק אם
ל״ם ומ״ם הר״ן דהכי מוכח בש״ם ארלה • שבוחתו בחי״ם הרמב״ן בשם הרמב״ן
בחדושיו ע״ם אבל ארלה לומר לדעת הפוסקים דכי מסיק בש״ם ומלוה אבים
והלבתא יתומים אחמו גדולים ואינ״ל קטנים בבל נוחי פסיק הרמ״ם וכ״כ
הכי ולא כדקס״ל מעיקרא ע״ם : ר׳ ילוחם
שומען נכ״ח ח״נ בשם
ה״ר יונה

מפני ערים שאמרו אנו חתמנוהו ונקב יש בו בצד אורת
פלוני׳ (לב) אין מקבלים מהם (לג) לפי
שאין מקבלים ערות שלא בפני בעל דין :
יז אין נפרעים מנכסי יורשים נב אפי׳ גדולים
אלא בשבועה ואם נפרע שלא בשבועה מנדין
אותו עד שישבע :
יח אין נפרעים מנכסי יורשי׳ אפי׳ גדולים נג
אלא מהזיבורית נד (לד) ואפי׳ התנה
שיגבה עירית או בינונית לא מהני תנאה גבייהו קואם
כתב בפירוש שיגבה עירית או בינונית ממני (לה)
או מיורשי (לו) מהני תנאה :
יט ולהא דאמרינן דגובה מהזבורי׳ דוקא כשהיה
עושה פירות יותר על עבורתה שאם לא כן נה
אין שם קרקע עליה (לז) אלא ארץ גזירה :
כ אם תפס בעל חוב בינונית בחיי אביהם כגון
שלוה אביהם ממנו מנה נו והוא לוה מאביהם
מנה ויש ליתומים (לח) זבורית (לט) ולו יש
בינונית ובאים לישול ממנו בינונית בחובם וליתן לו
זבורית בחובו נז הרי הוא מעכב בינונית שלו בחובו
ת אבל אם היתה תפיסתו אחרי מות אביהם כגון שקנה
הוא בינונית שלו אחרי מות אביהם לא מהניא תפיסה :
כא נח (מ) אם הניזק בא לגבות נזקו אם
הם קטנים אינו גובה אלא מהזיבורית (מא)
ואם הם גדולים גובה כדינו מהעירית :

קט מכריזין על נכסי יתומים : ובו׳ סעיפי׳ :

א כשבאים למכור מנכסי יתומים לשמין בית דין
הקרקע א ואחר כך מכריזין עליה כ׳ שלשי׳
יום רצופים ואם אין מכריזין רצופים אלא בכל שני
וחמישי נ יכריזו ס׳ יום שני וחמישי שבהם ד ומכריזין
בבקר ובערב ב בשעת הכנסת פועלים ובשעת
הוצאת פועלים וכל מי שירצה לקנות יוליך הפועלים
לבקר

יט וכן אין כ"ח מאוחר כו' משלטלים ואחרו בפירוש שנתנו המעות בעדם אין כ"ח המאוחר וכולל לגבות מעשה זה וכן מבואר שם בהרן ובהמ"מ ע"ש ד"מ שם: כ קח מכל אחד חצי שדה לי' העור אהן המקום אכיהן וכמו שאכיהן הלוה לא היה יכול לומר כן כו' ומה"ט כשירשו כל אחד שתי שדות נריך ליקח מ' מכל מ' כיון דגם אכיהן היה יכול להנשותם בב' מקומות כשהיה בכל מ' שיעור שדה. ושיעור שדה כתב העור והמחבר לקמן ר"ם קע"ח. ולין אפותיקי כתבו לקמן בסי' קי"ז ע"ש: כא ומ"ם כוטל שדה מ' מאיזה שילה היינו כשלא הנו בפשם ליתן לו מ' מהמיהן לו הוא נוכה בע"כ אחד ויכול הנני שהוא מוהב לו בשדהו. אבל רשות בידם להנשות בפשם וליתן לו שדה הגרוע שהרי אינו נוכה מיד היורשים אלא מן הזיכורית וכמ"ש העור והמחבר בסי"ח ס"ע: כב מ"ם לחזור אחריהן כו' וה"ה אם אלקו שמהן בקרקעות וקרקע"ח הוא כאן במקום מלוה והלוה ומשנייה היא רחוקה מכאן דנוכה והקרקע שהיא כאן לא יכול לעורף המלוה אפי' מלקיחות שקנו כאן ומ"ל לחזור ולגבות מבני מדינו שם מלוה אחר והמחבר לקמן בסי' קי"ח ע"ש: כג ויכו קרקעות ומלקוח וכתב הרמ"ם בסי' ס' שכו אחין שנתפרנו עם מ' אחר שאביהן היה חייב לו ובא הלוה הנ' שיחזרו לו מלקו נוכה מלקו מלוה שילה לו חב"ח לו משני אחיו שילה לו ב"ל ס"ם זה וע"ל סי' קצ"ה ס"ג: כד מדרש מלוה מהלוקח כו' ל' העור לא אמרו אלא בחוב מוקדם ומאוחר אינו נוכה מלקו אם אינו מוכר לבעל חוב אלא אם כן אינו מוכר לבעל חוב מוקדם ומאוחר אינו נוכה מלקו אם

לפסול הסוכר ינכו שטר׳ ואם לאו יקרע שטר׳ : נב אינו
גדולי׳ כו׳ מאו׳ דמקשטי׳ נ״כ מכונו דגוכין בשבועה (מ״ה קאמר
לגון אפי׳ גדולי׳) והייכו כשגוכין מהן לכתובת אשה וכמ״ש הטור
והמחבר בר״ס ק״ו אלו לגמי אלו לגוכך מוכו וכרגא • וכמ״ש הטור
והמחבר בסי׳ קש״ע • אבל
בנ׳ דרבי הבל דהייכו אם מת
הלוה בתוך זמנו אם שבועה בשעת
מיתה אם אמת בשעת׳ אם נוכין
מהן אף בלא שבועה • גם
בריבי אוכל׳ בהן דל״ם קי״
דמיירי בעבוד׳ בלא שייך ביה תקכ׳
דלא יפרע אלא בשבועה ובשאר
תביעות ובמכי׳ אין מזקקין
לנכסי קטני׳ בלא אפי׳ בשבועה
ועפ״ר : נג אלא מהזיבורית
שהעמידם מז״ל על הדין תורה
שהלוה ינכה מהזבורית אלא
אמתא דבר בעי׳ לא תקנו אתב׳
מהביכוני׳ וכמ״ש הטור והמחבר
לעיל בסי׳ ק״ו וק״ב ובזה לא
מצוי מיכוני׳ אלא אמבי מצי
אתא יתות הלוי וינכהו מהזיבורי׳
אבל מיו׳ אבפר׳ מדין תורה
מהגידות גם מיורשים בשאין
גדולים בפרע מהגידי׳ וכמ״ש
הטור והמחבר בס״ס זה :
נד ואפילו התנה כו׳
וכתב ריו׳ בכ״ג מ״ג
דאפילו כתב לו אפותיקי אתם
אינו נוכה מהם דל״מ לי׳ :
נה אין אם קרקע עליה אפי׳
נוכה מקרקעות אחרים שהיה
הלוי׳ אבל זה פשוט לאם לא הניח
הלוי׳ קרקעו׳ אחרי׳ דנוכה מהכו
ואפי׳ לגון הנאחר דמשלמי
דיתמי לא מצאכדי ל״ה הייכו
דוקא משלמים מהם דאין ב״מ
מוחך עליהן כיון דיכול לעומדם
ולהמיאם ולהעליאם אין הבין
מצא״כ בקרקע כזו ועפ״ר : נו והוא לוה מלכיהם כו׳ דוקא
בזה שהייכו שהיהן זה לוה מהני תמים מצא״כ בשאין שנים מיוכין
זה לזה ותמים ביכוני׳ אבל לוה בחוכו לא מהני תפיסה כי׳ בשם ב״ת
ד״מ ל״ח : נז הרי הוא מעבב ביכוכות אלו בחוכו עפ״ר אם
כתבתי דדוקא בקרקעות דאתם מלוה סוחך עליהן וכיון דבחיי
אביהן היו מזומנדין לבפסו בחוכו אם לוה אלו והרי הן
בידו וכתפיסתו כחוקת אלו ב״מ אפילו לא שמעו מחכו בחיי
שהבקש לתופסן מהני • מצא״כ בשאר תפיסה מחיים אבת׳
כיאור ויתחבר לעיל מי פ״דוק״ל שחיי אבת לוה המלוה בחיי
בקדון שארו אלו משלמי׳ מ״ה בעיבן אם איבה ודאי אבהם מחכו
הלוה ולא רבה ליתבם שתופסם בחוכו : נח אם הניחן בא
לגבו מזקו׳ ארלה דמיירי בשהיה מכיהן ומת והניח לאן
קרקעות ולקטני׳ עכבו לאן רבן תקנתא לגבות מהן מהזיבורי׳
אבל בגדולי׳ שקיל הניחן כדיבו ולי״ל לכ״ת שנוב׳ מהן חוב אביהן
מזיבורית וכמ״ל דשקטי כ״ת דדיבו מן התורה נ״כ מהזיבורות אלא
משום נשילת אלא תקנו לגבות מבכוכי׳ ומקל״ב בשעבה מיתתו
מזיבורית ולא ובעל אלא אלא מ״ד דמלוה אימו הלוה לאר״ו וקיל
על המחבר שכאן אתם וכתב בדעת הרמ״ם ולקמן בס״ם ת״ם
אתם וכתב ז״ל מוכין לו מהזיבורית שבל הנא ליפרע מבכסי
יתומים לא יפרע אלא מהזיבורית עכ״ל • משמע
דס״ל דדין ביחן ובמ״ה אין שוים בזה ובזה אין מוכין אלא מן
הזיבורית אפילו הן גדולי׳ כדין ב״ח וכ״כ המ״מ בפ״ח דכ״מ דדע׳
הרמ״ם הוא דגם מהגדולים אינן מוכין כ״ל מזיבורי׳ ע״ש • ועל
הטור לא קשה זה דכאן כתב בל׳ הרמ״ם הבל׳ ובסי׳ ת״ע כתב ז״ל
מוכין לביחן מן הזיבורית • דשם כתב ל׳ המשנה דל״ם הביחן
וכרב נחמן דמיירם להמשנה הכי אם בגדולי׳ ומל״ל לגרמ״ם דדוק׳
מקטנים לאיר ומעבם הבל • ומ״ם הטור אם משום שהביחן
נעשה עליהן כחוב בא ליתן טעם למה אינן מוכין מהמלטלין
ועפ״ם עוד מזה בסמ״ע לקמן בסימן תי״ב :

לגדולים כו׳ ואם כן כשהתנה בחי׳ דנוכה מן התורה מעבדות דק כ״פ הרמ״ם
שחכמי׳ הסקיצו לא הפקיצו דק בקטנים אבל מהשור לא נראה אם ועל מה
כן וגרוך לומר דס״ל דבב״ח בכל נוחי לא פלוג כדי אבל תשעה אפסק הרי״ף
בין התנה לא התנה ודוק אבל לפי עבדות דעתי נראה דעת כרבא דתנא
הרמ״ם בה״ם ודוק • וכתב ר׳ יהודה בכ״ג מ״ג דאפילו כתב לו בה״ת בשע׳ ל׳
אמתקי אתם אינו נוכה מהם אלא שיכתוב לו לא יהא לך פרעון שהעיד ל׳
אלא מזו : (לה) לו מיורשי כו׳ וה״ה אם לו לפטרוסמי׳ יהוכתן שאול
לגורך יתומים לו כ״ד דזכין ואחריות אינתי לי עדמו מתכו נוכה בו הרי״ף
מבוכוכי׳ כ״כ הטור והמחבר ס״ם ק״ו בשם הרמב״ן והרמ״ם : ופסק כרב
(לו) אמנו תנא׳ כיון שהוכיר ומיוכני ולפ״ו אפילו לא נתמן הרמ״ם וכ״פ
כתב כן בפירוש רק התנה כן נוכה מעבדות וכן משמע בטור : הרמ״ב וכתב
(לז) אלא אלא גזירה • עיין מ״ם כ״ח בזה ופשוט הוא : דמאי
(לח) זבורית כו׳ ונם בינונית ועיין בב״ח ופשוט : דבתביכן
(לט) ולו יש בינונית כו׳ ועיזרות כתבו לעיל סי׳ פ״ה בכתובה
וקל״ל : (מ) אם הניחן בא לגבות גזקי כו׳ ודעת המחב״ם משפר לגא לא
ספ״ח מהלכות בוקי ממון ארלה דלף בגדולים אינו נוכה אלא מן מהני לגבי
הזיבורית וכן כתב הרב המגיד אם לדעתו וכתב אבן פסקו ז״ל יתמי וכתב
וכן ארלה דעת הרי״ף ריש פרק הניחקין ע״ם כן ארלה להדיא דעת ר׳ יהוחם בב״ג
בעל הלכות גדולות ריש ב״ח דף פ״ו ע״ד וע״ם וכ״כ המחבר עלמו חו״ג • דאפילו
לקמן ס״ם תי״ב וכן ארלה מדברי המ״ג דף קמ״ה בדברי הרמ״ם כתב אפותיקי
וע״ם : (מא) ואם אם גדולים כו׳ כ״כ הרמ״ם ושור בשם אתם אינו
ה״ר יונה והסכי׳ הרמ״ם עמו וכ״כ הרמב״ן בחדושיו פרק נוכה מהם
הניחקין וכ״כ הרב המ׳ ספ״ח מהלכו׳ בוקי ממון בשמו וכן דעת סמ״ג בשם
הר״ן ל״פ הניחקין אבל דעת הרמב״ם אינו ארלה כן ובחי״ם בס״ק ד״מ ק אם
ל״ם ומ״ם הר״ן דהכי מוכח בש״ם ארלה • שבוחתו בחי״ם הרמב״ן בשם הרמב״ן
בחדושיו ע״ם אבל ארלה לומר לדעת הפוסקים דכי מסיק בש״ם ומלוה אבים
והלבתא יתומים אחמו גדולים ואינ״ל קטנים בבל נוחי פסיק הרמ״ם וכ״כ
הכי ולא כדקס״ל מעיקרא ע״ם : ר׳ ילוחם
שומען נכ״ח ח״נ בשם
ה״ר יונה

קט א ואם כ״כ מכריזין עליה ל׳ יום כו׳ דכיון דמחסכ׳ ההכרזה ס׳ יום כל יום כ׳ והאית לה קלא כאלו ד״בל״ אם כ״ב
הכריזו ל׳ יום לגופין : ב בשעת הכנס׳ פועלים לגון הטור בבוקר פעם א׳ בשעת הכנסת פועלים (פי׳ הרי״ף בתוב׳
בבה״ת בשער ל׳ ש״ם ס״ל״ת מסקנת הגאון׳ כתובות דף ק״ו סוף ע״ל ת״ם כ״כ בה״ת בשער ל׳ וכתב הב״י שם אבל מדלתריכן דתפיסה לא מהני
לאחר מיתה אם דף פ״ה ע״ל • שם ס״ל״ת בשם ה״ר יונה כ״כ הרמ״ם בשמו אם בגיטין דאינו מן התורה בעדות לקטנים אבל דינו תקנתא ולא
לגדולים ונדברים אל שעם הן קט א״ל הטור וכן כתב הרמב״ם בפ״ו״כ דין ח׳ ונזכר בב״ב דף קמ״ט ע״ל וכריתא אם דף ק״ו ע״ב ב מסנה
ערכין דף כ״ח ע״ב ובפירש״י שם ג גבריתא אם ריש דף כ״ב וכדמפרש לה שם ד בשמנה ה וכדמפרש לה רב יהודה אם וגבריתא אם

דבלא הגיע זמן השטר ס״ל דאיתרע השובר אף על גב דלא תבע ס מסקנת
כיון דאיכא נמי חוקה דאין אדם פורע תוך זמנו ודוק : הגמרא ביטין
(לב) אין מקבלין מהם • לגון בדק הבית ויש לגמגם דף כ״ב ריש ע״ב
על זה מדקי״ל מקיימים השטר אלא בפני ב״ד ויש לומר דשאני הכ׳ והלכתא
מרגלים לדבר כו׳ וכן עיקר יתומי׳ אחמו
דלא בספר גדולי תרומה שהגיה גדולים ואינ״ל
בקונטרס והבית אדם טעה שהגין קטנים וכו׳
שהב״ה מגיין בב״י לעיל בעדים ע״ר רבי ירוחם
מעידי׳ שאגיין הפרעון וע״כ בכו׳ מ״ג וכ״כ
בסמ״ג המקיימים ונם אשתמי׳ כ״ו בב׳ מוקמ
ליה דברי הב״י בשם הרב המגיד בשם הרי״ף
בשם הרשב״ם ודברי הש״ע כאן ס אם בגיטין
וכן משמע בחדושי ריתבו״ן פ״ק בתוקב׳ הגמ׳
דבבא בתרא כתירוץ ב״ה וז״ל איתא מן
אלא דרבינא ספר המקיימים היתומים
השטר אלא בפני בע״ד ומסקנא אבל הרמב״ם
כיון דלא אפקיה מיישוכן ולא כתב בריש פ׳
מוקיקיכן ליה לקיימי׳ עד דגדלי ל״ו מן
דבשטרא דיעתא הוא לדיון אורשים וכתי׳
ולא ערשוכן ביה לקיומיה ה״ה לכוונת
עכ״ל ועיין מה שכתבתי לקמן רבינו דלאו
פיומן ק״ו פעמים נ״ל הסמ״ע דוקא בנו אם
ס״ק ע׳ : (לג) לפי שאין ה״ה לבל
מקבלין כו׳ עיין לעיל פיומן היולדין וקנת
כ״ם פי״ם ומה שכתב שם : מוכיח כן
(לד) ואפילו התנה כו׳ בגמ׳ וכ״כ
ואפי׳ כתב כן בשטר ולי ארלה הטור אל״ו
מדברי הרמ״ם דבהתנה נוכה וכ״כ הר״ן
עילוי מן הגדולי׳ והא דלא מהני וכ״כ בה״ת
תנאי הוינו גבי קטני׳ דכתב בשער ל׳ ומזה
מתחלה לע״ג דקי״ל שעבודא פשוט הוא
דאוריתא וכל תנאי שבמתון בכל התלמוד
קיים וא״כ לאה הפקיעו אכתי דיתומים לאו
זכו׳ המלו׳ ו״ל דלא פלוג רבנן דוקא אבל
ביתמי כו׳ והוא מדברי התוספו׳ ואולסין והבילה
אם ועפ״ם בתוספו׳ ואחר כך כתב ראיית לזה
בשם ה״ר יונה דלא עבדו רבנן צ טור
תקנת׳ בגיזקין דדינו מן התורה כתיתרא דרב
בעדיות רק לקטנים ולא נחתן אם ע״ל
לגדולים כו׳ ואם כן כשהתנה נמי דנוכה מן התורה מעדיות רק כ״פ הרמ״ם
אכתי׳ הפקיעו לא הפקיעו רק בקטנים אבל מהשור לא נראה אם ועל מה
כן וגרוך לומר דס״ל דבב״ח בכל נוחי לא פלוג כדי אבל תשעה אפסק הרי״ף
בין התנה לא התנה והוא אבל לפי עבדות דעתי נראה דעת כרבא דתנא
הרמ״ם בה״ם ודוק • וכתב ר׳ יהודה בכ״ג מ״ג דאפילו כתב לו בה״ת בשע׳ ל׳
אמתקי אתם אינו נוכה מהם אלא שיכתוב לו לא יהא לך פרעון שהעיד ל׳
אלא מזו : (לה) לו מיורשי כו׳ וה״ה אם לו לפטרוסמי׳ יהוכתן שאול
לגורך יתומים לו כ״ד דזכין ואחריות אינתי לי עדמו מתכו נוכה בו הרי״ף
מבוכוכי׳ כ״כ הטור והמחבר ס״ם ק״ו בשם הרמב״ן והרמ״ם : ופסק כרב
(לו) אמנו תנא׳ כיון שהוכיר ומיוכני ולפ״ו אפילו לא נתמן הרמ״ם וכ״פ
כתב כן בפירוש רק התנה כן נוכה מעבדות וכן משמע בטור : הרמ״ב וכתב
(לז) אלא אלא גזירה • עיין מ״ם כ״ח בזה ופשוט הוא : דמאי
(לח) זבורית כו׳ ונם בינונית ועיין בב״ח ופשוט : דבתביכן
(לט) ולו יש בינונית כו׳ ועיזרות כתבו לעיל סי׳ פ״ה בכתובה
וקל״ל : (מ) אם הניחן בא לגבות גזקי כו׳ ודעת המחב״ם משפר לגא לא
ספ״ח מהלכות בוקי ממון ארלה דלף בגדולים אינו נוכה אלא מן מהני לגבי
הזיבורית וכן כתב הרב המגיד אם לדעתו וכתב אבן פסקו ז״ל יתמי וכתב
וכן ארלה דעת הרי״ף ריש פרק הניחקין ע״ם כן ארלה להדיא דעת ר׳ יהוחם בב״ג
בעל הלכות גדולות ריש ב״ח דף פ״ו ע״ד וע״ם וכ״כ המחבר עלמו חו״ג • דאפילו
לקמן ס״ם תי״ב וכן ארלה מדברי המ״ג דף קמ״ה בדברי הרמ״ם כתב אפותיקי
וע״ם : (מא) ואם אם גדולים כו׳ כ״כ הרמ״ם ושור בשם אתם אינו
ה״ר יונה והסכי׳ הרמ״ם עמו וכ״כ הרמב״ן בחדושיו פרק נוכה מהם
הניחקין וכ״כ הרב המ׳ ספ״ח מהלכו׳ בוקי ממון בשמו וכן דעת סמ״ג בשם
הר״ן ל״פ הניחקין אבל דעת הרמב״ם אינו ארלה כן ובחי״ם בס״ק ד״מ ק אם
ל״ם ומ״ם הר״ן דהכי מוכח בש״ם ארלה • שבוחתו בחי״ם הרמב״ן בשם הרמב״ן
בחדושיו ע״ם אבל ארלה לומר לדעת הפוסקים דכי מסיק בש״ם ומלוה אבים
והלבתא יתומים אחמו גדולים ואינ״ל קטנים בבל נוחי פסיק הרמ״ם וכ״כ
הכי ולא כדקס״ל מעיקרא ע״ם : ר׳ ילוחם
שומען נכ״ח ח״נ בשם
ה״ר יונה

מפני ערים שאמרו אנו חתמנוהו ונקב יש בו בצד אורת
פלוני׳ (לב) אין מקבלים מהם (לג) לפי
שאין מקבלים ערות שלא בפני בעל דין :
יז אין נפרעים מנכסי יורשים נב אפי׳ גדולים
אלא בשבועה ואם נפרע שלא בשבועה מנדין
אותו עד שישבע :
יח אין נפרעים מנכסי יורשי׳ אפי׳ גדולים נג
אלא מהזיבורית נד (לד) ואפי׳ התנה
שיגבה עירית או בינונית לא מהני תנאה גבייהו קואם
כתב בפירוש שיגבה עירית או בינונית ממני (לה)
או מיורשי (לו) מהני תנאה :
יט ולהא דאמרינן דגובה מהזבורי׳ דוקא כשהיה
עושה פירות יותר על עבורתה שאם לא כן נה
אין שם קרקע עליה (לז) אלא ארץ גזירה :
כ אם תפס בעל חוב בינונית בחיי אביהם כגון
שלוה אביהם ממנו מנה נו והוא לוה מאביהם
מנה ויש ליתומים (לח) זבורית (לט) ולו יש
בינונית ובאים לישול ממנו בינונית בחובם וליתן לו
זבורית בחובו נז הרי הוא מעכב בינונית שלו בחובו
ת אבל אם היתה תפיסתו אחרי מות אביהם כגון שקנה
הוא בינונית שלו אחרי מות אביהם לא מהניא תפיסה :
כא נח (מ) אם הניזק בא לגבות נזקו אם
הם קטנים אינו גובה אלא מהזיבורית (מא)
ואם הם גדולים גובה כדינו מהעירית :

קט מכריזין על נכסי יתומים : ובו׳ סעיפי׳ :

א כשבאים למכור מנכסי יתומים לשמין בית דין
הקרקע א ואחר כך מכריזין עליה כ׳ שלשי׳
יום רצופים ואם אין מכריזין רצופים אלא בכל שני
וחמישי נ יכריזו ס׳ יום שני וחמישי שבהם ד ומכריזין
בבקר ובערב ב בשעת הכנסת פועלים ובשעת
הוצאת פועלים וכל מי שירצה לקנות יוליך הפועלים
לבקר

ז שם בברייתא ז ותפרש שם משום דליכא דנחת ליה לפרוע לב"ח שלינהו מלקדקים בזוזים שבורי' ופסרי' וליכא דנחת ליה בחלקא דשקלה פורתא פורתא ח עור ס"ב כ"ה הרא"ש בפרק מי שהי' ט לשון הרמב"ם שם דין ט' וכתב ה"ה מעשה סוף פרק הנושא בכתובות (דף ק"ד ע"ב) וכן כתב הטור סע"ו יעור ס"ל מתוך דלמיר דמשמע דרב יוסף כתובות דף ק' ע"ב

לבקר לו ובשעה שמכריזין י מסיימין את השדה במצרי' ומודיעים ג כמה מוצאים בה ובכמה שמו אותה בית דין ומפני מה הם רוצים למכרה ד ואם להגבות לבעל חוב או לכתובת אשה ה ואם יאמר המלוה אני אקבל השדה בלא שומא בפרעון חובי והיורש אומר לא כי אלא ישומו אותה בית דין ה

(א) שומעין ליורש:

ב ט בשכותבים האדרכתא על נכסי יתומים בין גדולים בין קטנים כותבים בה והכרנו שהנכסים האלו ו הם של פלו המת ואם לא כתבו כך הרי האדרכתא זו פסולה ואין אוכלים בה פירות אפי' אחר שישלימו ימי ההכרז':

ג י בית דין שמכרו שלא בהכרזה נעשו ז כמי שטעו בדבר משנה וחוזרים ומוכרים בהכרזה: הגה י"ל דלפי מכרו הקרקעות בשעת אלין קונין בגנות מנפה לו מלחמה מה שעשו עשו ח דלין לבנות דין למכור אלא בשעת הגזיה ט ויש חולקין: (בית יוסף שתי הדשות) כ ובית דין שמכרו י האחריות על היתומים יא (ב) ובית דין שהכריזו כראוי וברקו יפה ודקדקו בשומא אף על פי שטעו ומכרו יב שוה מנה בק"ק או ק"ק במגרא הרי מכרן קיים אבל אם לא בדקו בשומא ולא כתבו מאגרת בקורת שהיא דקדוק השומא והחכרזה וטעו והותירו שתות או פחתו שתות ל מכרן בטל יג פחות משתות מכרן קיים

לא לאכתן) וכערב פעם א' בשעת הוצאת פועלי (פי' מלאכתן) וכחבתי בדרושה דס"ל כמורש"י דפי' דכשיוא' הכרזו בבקר אומ' לפועלים בשעה שרוצי' לבטום למלאכתן שדרך הליכתן ילכו לבקר השדה הטוב' היא אם רעה ונערב מכריזין אכשיוא' הכרח יזכרו הבעלי בתי' מה שאמרו לפועלי' לבקרו וילכו ויאכלו את פיהם והתו' פירשו לאיפכא. ומל' הרמ"ם והמחבר שכתבו וכל מי שרוצה לקנותו יוליך הפועלי' לבקר לו משמע דס"ל כפי' התוס' דלערב כשנכנסו' מלאכתם והם פנויים כשיוא' הבעלי בתי' הכרוז יולך הפועלי' לבקר לו השדה ועל"ד:

ג כמה מוכחי' בה כו' אין זה בעור כלל ול' הרא"ם היא כמה היא יפה ובכמה היא ביטומה וכתב הר"מ שם ז"ל כמה היא יפה כלומ' כמה שוטאין בה ובכמה שמוהו ל"ד וכל' המחבר ומדפי' הר"מ ל' כמה היא יפה דכת' הרמ"ם לר"ל כמה מוכחי' בה ברשה דפי' דכמה מוכחין הוא כמה תבואה מוכחין בכל שנה ושנה בתות' שדה אחר שנזרע כדרך הזרע דבזה ניכר ויפיו וטובו של השדה וק"ל: ד אם להגבות' בא"ח כו' ל' העור שם מי שרוצה לפרו' יות' לא' מלכות' לשם שאינו מדקדק כ"כ שיהיו המעות טובים כמו שמדקדק'

לאשה: ה שומעין ליור' פי' ל"מ אי יש לאיור' עתה מעות כדי שומת' ודוקא לפרות' דשומעין לו סיון דלא ירש מלבד יותר מיכו כדרך לשלם בעדו יותר ויפדנו בכדי שומתו אלא אפי' אין לו מעות עתה לפרו' שומעין לו נ"ל וה"ל סיון דבר מת הלוה אין בזה עוכה לה לוה שיקבלנו המלוה בכל חובו ושוב היורש הוא שישומנו כדי אם יהי' לו מעו' ויתן להמלוה דמי שוויה' לו השדה להא הזמת חוזר אף ליורש כמ"ש בסי' ק"נ מאא"כ אם יקבלנו בכל חובו דלו ויצרך היורש לשלם להמלוה כל החוב כמו שקבל' בעל כל החוב (דלא ה"ל שישומו לו בשעה שיפה לפרות' שישעון המלו' עוכה הית' יותר בשעה שקבלתיה ונתקבלה) ומלוה שבא לגבות מהקבלה הוא לא ויכא לקבל חובו בכל חובו בלא שומא אין שומעין לו דאם אינה אמת לפי' ד"ה ו ומלוה שבא לגבות מהקבלה כמ"ש העור והמחבר לקמן בס"ם קי' ד"ה ו' ד"ה אם מיירי דמלו' הוא הי' ושוכתו הוא שיקבל המלוה בכל חובו שומעין למלוה כמ"ש העור ומ"ה הולכין אחר עוכת הלוה אפילו אם רוצה הלוקח לשלם להמלוה מוד בדמי שומתו וכ"ש כשאין לו עתה מעות לא' לשומת כדי שיהיה לו השומת לבעת הרמ"ם דס"ל דשמת הדר' אף בלוקח לחשו לפסיל' הלוה וק"ל: ו הם אל פלוני המת לתשדר אמת היורש יתן את שדה אלו למלוה בשומת חובו ואל המת שיבא ישאר בידו ויכול ויפסידו ואחר שיסכת המלוה הזדה שקבל ויבא היורש עדיים שאותו הזדה הוא אלו ובשעות נתנה לו ויוכלה מידו ליתן הזדה שנתקבלה בידו ויוציאו לגבו על הכל אלא עליכו בתקנתו אל יורש: ז כמי שטעו בדבר משנה וחוזר פי' אפי' לא טעו כלל וכ"כ הטור ומה שמסיק המחבר וכתב דאם לא בדקו אם הייר אהכריזו אלא אלא דקדקו בזוזים ומכרו הוה כמכרו בלא הכרזה: ח דאין לבל כו' עד"ל מ"ש ע"ו ו"ע"ל מ"ש הב"י בזה: ט ויש חולקין ומסיים שם בטעמא כמן שאינו רחוי למכור הוה כמכרו בלא הכרזה ו"ל הכסבי' מורבי' מאכיהן וקמ"ל בזה דלית כל הלוקח מב"ד כיון שהם מוכרי' בהכרזה בטוח הוא הלוקח אם הי' עליו מערערים היו בחים בימי הכרזה הלכך אלא באחריות הוא לוקח קמלין דלא וכן הוא בגמרא: יא ובית דין שהכריזוה כו' עד אבל אם לא בדקו בשומא כו' עד וכן אם מכרו קרקע בעת אחר"ל כו' המחבר מתכ"ד בדברים הללו אחרי דברי הרמ"ם דס"ל ר"ב דחלו"ל כ"ל והוא ע"ם מעשה ונגמרא דס' אלמלה ניזוטית דשם (סוף דף ב' ת תכן ז"ל שם הלייטים שפתתו שתות לו הוסיפו שתות מכרן בטל כו' עד אבל אם עשו אגרת בקורת' הכרזה שהכרו' אלו פירש"י הכרזה ול' ניקורת שהכרין לוחה בכי אדם ע"י ההכרזה) אפי' מכרו מנה בחתים לו איפכא מכרן קיים. ובגמרא (דף ק' ע"ב) הקשה אריש דמתני' בחלו' אירי לי בדלא אכרזו ל"ב טעו בדבר משנה אפי' מכרו שוה בשוה המכר בטל ומשני לריש דמתני' אירי בדברים אל"ל הכרזה לו בעת אל"ל הכרזה כו' ובזה המה חולקים דהרא"ש והטור פירשוהו דלא הכרזו אף אין צריך להכרו מכרן קיים אפי' טעו בכבל והרי"ף והרמב"ם פירשו לריש הוא דמיית כמיבא דמיירי נמ כן בהכרזו בדרכה אל הכרזה לא היו רגילין לכתוב אגרת בקורת וכאלו הכרזו למי ובזה אם יש כתב המחבר בחלו אל"ל שהכריזו בהו. ומור"ם שבתב עליו ו"ל כו' הוא דעת הרא"ש הל"ל אבל מ"ש הרמב"ם והמחבר בריש ז"ל אבל אם לא בדקו בשומא כו' אינו שם בגמרא בהדיא ולא ברי"ף ורמ"ם פירשו שם אבל הוא בכל מ' (זה עם מ"ש אחריו ז"ל וכן אם מכרו קרקע בעת כו') ע"ש אבל הכ"מ כתב שם עליו דמה"ר"ם מוכח דשני בנו הן ומה"ר הרמב"ם בריש אבל לא בדק בשומא ר"ל שהכריזו אלא אלא דקדקו בשומא והכרזה מאשבע. וכן פי' הרמב"ם אינגרת בקור' שם בחשבה פרק אלמנה ניזוטית עכ"ל כ"מ ובזה דברי המחבר ומור"ם מבוארים: יב שוה מנה בק"ק ע"ל סיים דכ"ז מ"ש הטור ובכמ"ע בזה: יג פחות משתות מכרן קיים אפשר דהוא מחלוקת והכין הדיוט לתין דרך העולם לדקדק כ"כ אבל בשתות אף אם עבר דבהדיוט המקח קיים ומחזיר לוקחה בהקדש ובעולמי' תקנו אינה המקח בטל והיינו דדוקא בשיראו הגי"ל שהבטיחו הוא טוב' היתומי' לתי

טורי זהב

סי' קט שומעין להיורש אבל אם הוא משכון ביד המלוה יכול לומר בתחלה הלוואה הלוויתי יותר משוויו לפי שהי' מביא בעיני ונראה דל"ג לבעי' ע"ב מ"ד פסק רא"ש זה הדין דהמחזיק אומר בתחלה הי' בלבי שאם לא יפלם לי לזוי לתוויק לעצמי הבלי כי הוא מביא לי מ"מ שומעין כאן ליורש כיון דהיורש מוחזק וכבר פסק רמ"ם שם דהמוכרת מחבירו עליו הראי':

סעיף ג' כגון בשעת המגפה אלו בשעת מלחמה יש כאן תיאוש גדולה בב"י שאמר לקוח דין זה דל"ל הב"י כתב הרשב"ן על קדקע שלא יתום שמכרה בזמן שהי' מגפה חזקה בעיר ומכר זה בעל לאע"ג דקי"ל אין להקדש אלא אם תקומו ושעתו וה"ל למכר כמ"ש הרא"ש ומיהו בזמן שבעשה המכר בזמן הרגלו למכור אבל זה שמכר בזמן אלון לחוי למכור הוי כמוכר בלא אגרות' והכי מוכח בפ' שם היתומים דתנן עבדי' כמכרים בכסותן לשבת וכו' וכן מרגלית ופרה ומשמע דוק' כה"נ אם אינו מבלי שום מעשה יותר ממה שהם שוים עכשיו מזמנינן לו מתקומו ושעתו אבל בכדון זה אלא אמתינו עד שיעבור ועשה המגפה ישוב למקומו הטעם בלי שום מעשה הוי כמוכר בלילה אלא בשעת הכנסתו והולכת פועלים עכ"ל ואין לבריו כ"ל מהמיה מתני' גופה שהבית הוא לרבי' הוה תשובתו דקתני וכן פרה אם מתיינן לשעה מזמנת והרי הכא ל"ל מעשה להשתבח

לאי לאו הכי לא נרע מהדיוט גם בזה וכמ"ש התוס' לקמן
יד בעת שאין מריחין להכריז כו' בסמוך מיראשונה דהיינו
דוקא כשמוכרו לצורך חזוקי ולכרגא דהיינו' ולקבורה דהמת
ול"מ כשמכרו לעת צורך אחר מאלו אלא אפילו מוכר לשלם לאחי
שהיה לצורך אחר מאלו מוכרי' בלי
הכרז' כדי שלא יוקעל דלא בפני
ג"ח התלוי' לזה כשנצרך להתיקן
עד שיבלו ימי הכרזה ועפ"ר :
טו ה"ג לו במקום שהגו
שלא נהכרזת לשולם • בטוח
מפורש ז"ל וכמו שם בני אדם
שלא ילבו לקנו' אם יכריזו שלא
יקרבו אותם קוכלים בכפי
לקרארת' פי' שנאחי הוא שקונין
בכבו' לבריחין לבמנו' מפני הדוחק:
טז מוכרן בטל אע"פי
שהכריזו ס"ל כיון דלא כהכרזה
ולאי לא לקדקו יפה בהכרזה
ולזמנו : יז לכיון שהכריזו
אע"פי כו' ז"ל הטו' כיון שהכריזו
לא הוי בריחין יש הוכח' שקדקדו
יפה ומוכרן קיים אפי' שעבו ומכרו
שוב מכה במחתי' וכן כתב' אור' ס
ובאלו כתב' כיון דלפי' שאין
בריחין הכרזה הן הכריזו מ"ה
מקמן קיים : יח וכן כ"ד
שמכרו לבריחים שאינם שעונים
הכרזה כו' בעור פ"ה קיב' לשונו
וכלשונו יעד כמי תלת וכת
ז"ל דבריחים אל"ה הכרזה פגון כו'
ובשעה שאין מכריזין כגון כו'
ומיקו' שאין מכריזי' לעולם כו'
בכולהו פתחו לו הותירו שעות
מוכרן בטל כו' והמחבר כתב
לאחר ל"הרמב"ם דפי"ב דמלו"ע ס"ה:
יט הענדי' והשטרות כו' ול"
הנמ' עבדי' מ"ש שאם ישמעו ערבים לבוכרן ויברחו מעלבים ושטרות שאם יגבו אפיים יופירש"י כשנאם פיים כדי לבוקקים יגבו: כ מוכרי' (בגיטין דף
שלא בהכרז' וכו' כדין הל"ל בסעיף הבא הקיבה דוכנו למוזכי ולכרגא' ומשמש שכתבתי שם: כא הה לתמרי' אלה טעו ב"ד ובתתו ב"ב ע"ב) דאלו
כו' כשהו הירדו לבת • ולפי' הרמבם והמחבר לעיל בס"ג כותבין כולם ל' מכירה כ"ל הלא זמן כשעשה דאין
מכירה קרי לה מה שהבא מקבל אחר הזמנה והכרז' אבל הרא"ש ולכך נאוטים פירשו המשנה דשם הדיוטים הכ"ל דקתני פתחו לו מתחילה
הותירו שעות מוכרן בטל כו' כפשוטו לחיילי גם במוכרן לבוקק ומעשה שכתוב בסמוך : כב בשעת ב"ד אבל ב"ד שמכרו כו' לקטרת
השעם דדוקא כשנותנין להמלוה כתובו דלו לריך לקבלו כמו שמוכרו שאין נותנין לו בפחות מכדי שיעור שמוכרו מ"ה בין כתבו שעות המת בד
לו הותירו שעות המקח בטל אבל כשהבי"ד מוכרין הזה לחובה דעלמא לחיבו לריך לבלקו בשעת כ"ד אלא בכלומו תלוי לקיחתו מהן דמשלמי עמה
כמו אחר הדיוטי' שמוכרין זה לזה דקי"ל כר"מ דאין חובה לקרקעות • והיינו דוקא אם שעה הבוקה וקבלו אבל אם דהכרזה ובין
שעו ב"ד ומכרו בזול מכרן בטל בשעות וכ"כ הרמב"ם בהדיה אם בפי"ג דמכירה והרמב"ד והרא"ש ס"ל דגם בשע' הבוקה ביתר משעות בל"ה מי' ק"ל
המכר בטל כיון דקנה בשעות ב"ד לא עלה על דעתו שתחוכה הלבן בכה"ג אפי' בקרקעו' קתני חוכשי ו"ה אבל' בס"ב בדבוים
מוכ"ס אלו תמיד'
לגהרדני אם ובכתובות דף ק"ה ע"ב א"ל הרמב"ם אם וכתב פ"ה פי' אפי' הכריזו וכפי שעת ההלכות כמ"ש לעיל ס"ק פ' ב אם בכתובות ג הקל"ם
והר"ן בפ' אלמנה מזונות בפס הרמב"ן מתפ"ל ד אם מתפ"ב ה כ"ה הרמב"ם אם בפי"ג מהל' מכירה אבל כן הביאו העור פי' ב"ו"כ ה"ה אם בפס
הרמב"ן ונכן עיקר

טורי זהב

ואפ"ה קתני אין לבקדם אלא מקומו ושעתו ולכר זה פשוט ואנו תורפי' לא אקן ומעבד מלאתי לדברי בתשובת הרשב"א שכתב אבל אם בגנות
מקרקע בזמן שהוא מפני מלחמת אין אמין לבם אלא כדהאמת דגרמי' כפ"ק דב"ק מי שהוא לו בתים כו' עד ואי' לא אקלי כיוקרת דלקמי' וכ"ה כאן
דאין ידוע עד כמה תקוט המלחמה ומאל אם תקוט לא יתיוקמו כיון דהוא"ל ועכ"ל כ"ו והכה תתלה בכאלר דברי הרשב"ן והרשב"א תש"ל
דבעוכלין פ"שם פיתומים לי' בחשבה אל"ב שאמרו עבדים מחברין בכסותן לשבח שאם תלקח לו בכסות בשלשים דינר משבח מכה וכן פרה אם
מתיבים לה לאמלין פי' ליום הוקן מבוכת היה וכן מרגלית אם מצלין אותה לכרך מבוכת היה אין לבקדם אלא מקומו ושעתו ברש"י אף על פי
שאמרו עבדים מחברין לשבח בכסות יפה שלהן משבחת ומעלה דמיהם כגון נבי מבכי יתומים שאם תלקח לשבח בשלשים דינר הוא משבחו מכה
על דמים שהוא שוה עכשיו אין לו לבקדם אלא מקומו ושעתו בעבד ופרה שמעריך עלמו וזמן וכדון בהשבת יד ולפי מה שיש לו נותן לבקדם והי' לו עבד
עכשיו שוה ד' זוזי אין ריוקין כלום לו לנוקחין בכסות כל' זוז ומשבים מכה ומחבר כפ"ק דב"ק זוז ומכאן יתן זה לבקדם אלא לפי שעתו
אמין לאותו וכן פרה וכן מרגלית בחבר אין אמין אותה אלא לפי מקומה זו הוא רחליית הרשב"ן ורחי' רשב"ל מלמתרוכן פ"ק דב"ק לי אקלית כריוקך אקול
כמו הבאתא ולא לא אקול כיוקרת דלקמי' והתם אלי בחשבי זל אלרבא ובומי טמן יקרי אלרבא ס"מ דלפי הדין מבלם לו כזולא דהבאתא וכ"ה כאן כדאמרי'
לעיל והכה כ"ו הרמ"ן עבו מחלוקת בין רשב"ן לרשב"ל ול"ל דאין כאן מחלוקת ולתרן ג"כ קושות הב"ל על רשב"ן דהרשב"ן דבשבת המנפה אין אם
שער כלל דאין לך אדם שמוכר בחותו הבת אלא מתמומים עד עשור המנפה ול"ל הא גם כעבדך בהיה אהוי שער אל"ב אלא מבר לו לעשות יותר טוב דמוכו
שיתתין ליום הוקן שיהי' אם שער ומאל"ם מזכן כי' כהבאת' בהקדש אלמי התם דעבד"ם קרוי שער דיש מוכרין בלא ומאל דשוק אלא דרוב אדם מתמומים על
ומאל לשוקא מ"מ נם בשאר ומאל"ם אם שער מ"ה ליק כלל מסרה לעבדין אלמים ולא אכה הרשב"ן אם דהוא פשוט בשיטו אלא דאמכת עבד בכסותו דבשער
אל עבדיו יכול לבכור ביוקר מ"כ הוא אדם לא לקח לו בכסות הוה כתבן לו שער כלא זה ואפ"ה אמרינן דמנבן לזה בהבאתא בלא בכסות לזה תי' דשאלי
התם דמחוסר מעשה הוא הך קנינא בכסותו אבל אחר המעשה ומוכרו בלא בכסות ע"כ הוה ע"כ אם שער אלא רק אמות מוכן
אל תוסף' דיוקא שיהי' מקמת בכסות מא"ה מזכן כי הבאתא וכן בשעת המנפה מ"ל לא מחוסר מעשה כלל ובוודאי יוסב בשער בכרלשונה הוי כתבן לו
שער כלל כי אין לך אדם שמוכר בחותו אלא מתמומים עד שיבוא בשבת מתמומים ובזה מתוכן קושית כ"ו והרשב"ן אינו מוכן אלא דין מנפה אלא דמיירי
בשעת מלחמה דיש אם ג"כ שער אלא לאינו טוב כמו אחר המלחמה ואין אדם מתמון מלמכור על אחר מלחמה לאינו יודע קן לזה מש"ה הוי שער
אפילו בשעת מלחמה כיון אמין שער אחר לאמתין לו ועפ"ז אינו מיוסר מ"ה הרמ"ן לבהות מלחמה לבמכר אמר אלמה בעבדמאה בלבה כאמין שער
בלל ובעל המכר וכן יש לבהות ולא כדעה הרמ"ה הרמ"ן אלא אם מוכרין אלא כמ"ש:

ז לשון הטור פי׳ג מהקנת הגמ׳ כתובות דף ק׳ ע׳ל והלכתא אליבא דר׳ אלעזר הלכה וכת׳ ה׳ה פי׳ג מה׳ מכירה דין ע׳ ומוס׳ סס : ח ערוך המערכות הגה ולדעת אליבא דר׳ אלעזר ר׳ יוסי ב׳ר יהודה ור׳ שמעון ב׳ר יוחאי

ז שיכול להחזיק בו כגון שתפסו אלא בעדים או אלא ראו עתה בידו ולא בתמן בזמנו דהי בעי לשקר היה אומר לקוח בידי הנתמן נמי דאמר דלא נפרע מתמנהון ולא אתפסי פרי בתמן אלא להוציא תפיסתו מידו: ח נזקקין לנכסי ערב כו' ז"ל הטו' כתב הרמב"ם נזקקין לנכסי ערב לעפ"י שהיתומים קטנים ולא תחזיקון סוף ערב בתר יתמי אזיל ומשלם נזקקין לנכסי קטני שהרי אין הערב יכול לגנות מהן עד אשר יגדלו וכיון שאינן בסודו אלא בעודן קטנים ולכשיגדלו ויתחייבו במלא שנכי חייבים ביהבו אלא אחרים דרבינא עליהו והרי זה כמלוה שתבע לגוה וכתחיי לו כדין ואין לו נמה לפרוע שנוכח אין הערב עכ"ל אבל מפיק וכת' הטור שהרא"ש פ"ל דלדוקא מערב פתם אלא עדי מנכסי דאינם דע"כ ערבאין כיה אם פ"ה אין נוכן מהן בעוד היורשי' קטנים ע"ש: ודברי המחבר הן בדברי הרמב"ם הנ"ל. גם הא"מ פכ"ז ממלוה הכריע ע"פ דוב הראיות כדעת הרמב"ם והביאו בד"מ"ו אך שגב"י לא משמע כן: ט תנו שרה כו' נזקקין לנכסיהן הטע' דכל דאמ' תנו הי"ל חייב מודה דהוא ר"מנ' דדכי' הנזקקין לחם בעוד' קטני' כיון שבתנאי כתה פעמים: י וכן אם אמר תנו מנה זו כריזא קמלין דאמי' בתנה זו כריזין להעיד אפוטרופוס ובפיפא קמלין דאמי' בתנה זו כריזין להעיד אפוטרופוס לעפ"י שהוא דבר מבורר דלא יכול לבטל המוחה לו אחר שעמות בעניין כיחוד ויחוס המוחה ובפתם בל"ה מעמידים אפוטרופוס כדי לברר להן אלא יפה גם יש להן לומר דלמא מנה מדינה קאמר ולא מנה מנה לורי וכ"כ בע"ת ומסיק וכת' דלהרמב"ם לכזו אין כו' ל"ל בלומר מנה לו אדם זו ובתב הא"מ והכי' שהיה להרמב"ם נרים אחרת בגמר' בזה גם בא"ם בזמנו בסעיף אחר זה בנמלא קרקע אחיר' אלהן דצריך להעמיד לו אפטרופא:

יא נכסי מורישו לקטן כו' עד מורידין כ"ח לנכסיו וחע"ג דכב' בתבאר בסי' ק"ח ובדברי המחבר שם ס"ג דאין נזקקין לנכסי קטן אפילו יוכיח עליהן עשר מקומות ובנאמנות מפורש

יתומים

מות אביהם יוהוא בענין בו לשעון לקוח הוא בידי כיון שידוע וברור לו נ ח (ט) לנזקקין לנכסי ערב אף על פי שהיתומים קטנים:

ד מקטנים שצוה מורישן ואמר מנה לפלוני נזקקין לנכסיהם שמעמידים להם אפוטרופוס להפך בזכותם וכן אם אמר תנו מנה זו או תנו שדה זו לפלוני נזקקין לנכסיהם אחר שמעמידים להם אפוטרופוס בזו אין צריך להעמיד אפוטרופס יא (יב) נכסי מורישו לקטן ויצא שטר חוב על המורי' מורידים בעל חוב לנכסיו:

ט תנו שרה או מנה (י) אחר (יא) הנו שדה זו מנה זו לפלוני נזקקין לנכסיהם אחר שמעמידים להם אפוטרופוס בולהר כם ביורש גרוש שנתן

(ז) מהניא ליה תפיסתו (ח) שלא נפרע מאביהם כ:

(ט) לנזקקין לנכסי ערב אף פי שהיתומים קטנים

(י) אחר מנה לפלוני נזקקין לנכסיהם שמעמידים להם אפוטרופוס להפך בזכותם

(יא) נכסי מורישו לקטן ויצא שטר חוב לנכסיו

(ז) שיכול להחזיק בו לשעון לקוח הוא בידי כיון שידוע וברור לו

(ח) שלא נפרע מאביהם כ:

(ט) לנזקקין לנכסי ערב אף פי שהיתומים קטנים:

(י) אחר מנה לפלוני נזקקין לנכסיהם שמעמידים להם אפוטרופוס בולהר כם

(יא) נכסי מורישו לקטן ויצא שטר חוב לנכסיו

כמ"ש הרמב"ם נזקקין לנכסי ערב' לעפ"י שהיתומים קטנים ולא תחזיקון סוף ערב בתר יתמי אזיל ומשלם נזקקין לנכסי קטני שהרי אין הערב יכול לגנות מהן עד אשר יגדלו וכיון שאינן בסודו אלא בעודן קטנים ולכשיגדלו ויתחייבו במלא שנכי חייבים ביהבו אלא אחרים דרבינא עליהו והרי זה כמלוה שתבע לגוה וכתחיי לו כדין ואין לו נמה לפרוע שנוכח אין הערב עכ"ל אבל מפיק וכת' הטור שהרא"ש פ"ל דלדוקא מערב פתם אלא עדי מנכסי דאינם דע"כ ערבאין כיה אם פ"ה אין נוכן מהן בעוד היורשי' קטנים ע"ש: ודברי המחבר הן בדברי הרמב"ם הנ"ל. גם הא"מ פכ"ז ממלוה הכריע ע"פ דוב הראיות כדעת הרמב"ם והביאו בד"מ"ו אך שגב"י לא משמע כן: ט תנו שרה כו' נזקקין לנכסיהן הטע' דכל דאמ' תנו הי"ל חייב מודה דהוא ר"מנ' דדכי' הנזקקין לחם בעוד' קטני' כיון שבתבאר כמה פעמים: י וכן אם אמר תנו מנה זו כריזא קמלין דאמי' בתנה זו כריזין להעיד אפוטרופוס ובפיפא קמלין דאמי' בתנה זו כריזין להעיד אפוטרופוס לעפ"י שהוא דבר מבורר דלא יכול לבטל המוחה לו אחר שעמות בעניין כיחוד ויחוס המוחה ובפתם בל"ה מעמידים אפוטרופוס כדי לברר להן אלא יפה גם יש להן לומר דלמא מנה מדינה קאמר ולא מנה מנה לורי וכ"כ בע"ת ומסיק וכת' דלהרמב"ם לכזו אין כו' ל"ל בלומר מנה לו אדם זו ובתב הא"מ והכי' שהיה להרמב"ם נרים אחרת בגמר' בזה גם בא"ם בזמנו בסעיף אחר זה בנמלא קרקע אחיר' אלהן דצריך להעמיד לו אפטרופא:

יא נכסי מורישו לקטן כו' עד מורידין כ"ח לנכסיו וחע"ג דכב' בתבאר בסי' ק"ח ובדברי המחבר שם ס"ג דאין נזקקין לנכסי קטן אפילו יוכיח עליהן עשר מקומות ובנאמנות מפורש

כתם

כמנו דהחזרתי לכם וחע"ג דלא היה טוען החזרתי לכם היה מעי' שפיר אמרינן מנו נכה כמש"ל סי' פ"ח סכ"ג וסי' כ"ג על הסמ"ע שכן הסכים ס"ק ט' וכן כתב הרדב"ז בפסקיו סימן פ"ד כמי שתפס ממון יורש"ם נאמן לומר לכם היה חייב לי בזמנו וחע"ג דאין בזמנו טוב לכות הרמב"ם וזה לו לומר לכם היה חייב לי בזמנו וחף על גב דבטענה זו אין מכירו מכיר בשקרו ואלו טענו להל"ם לו פרעתי היה מכיר בשקרו ר"ל דעת הרשונים מוכיח מס' כ' לכתובות בהא דקאמר שדה זו של אביך היתה ולקחתיה ממך לאמרינן ככה"ג מנו כדאיתא במרדכי בשם תשובות ז"ל ועיקר מהר"מ פ' חו"ל עכ"ל ועיין מ"ש לקמן סימן מ"ו על הסמ"ע ס"ק ב': (ז) מהני ליה תפיסתו כו' ואם בשטר כאמנות נגד ם שם ס"ע שובר ונגד טענת שום תנאי השטר נזקקין לחם וכן יעשה תנאי בפירוש שיגבה מיתומים קטנים כ"ה בתשובות ר' אליה"ן ריים סי' כ"ד מתמרת עיין בתשובות ר"מ אלשיך סי' ל"ח (ועיין בתשו' ר"ש בהרמ"ב סימן קפ"ו וסימן קע"ח וכ"ב: (ח) שלא נפרע מאביהם כו' דרבא עיין תשובות ריב"ש סימן שכ"ב: (ט) נזקקין לנכסי ערב ונכסי לקוחות ע"ל סי' קי"ח סי"ג בהגה עיין בסמ"ע ס"ק ע' עד וכדאמר' אך שבב"י לא משמע כן וכמ"ש בה כתב דלענין הלכה כתשובת הרמב"ם דסוגי' דעלמא בכ"מ כותי' לוגלא כו' ע"ש עיין בתשו' מהרש"ל בהרדבי שמן סימן כ"ו: (י) אחר מעמידים להם אפוטרופוס כו' עיין בתשו' מהרשד"ם סי' ס"ו וסי' תכ"ה ולקן דברינו נכונים כמ"ש שם ערכין דף כ"ג דלא מ"ל קים לי אלא בטענה שזכה בו לעולם אבל לא בטענה שאין בשיגדל ימלא בטל המוחה כו' ע"ש: (יא) וכן אם אמרתנו ע"ל וכתבו מכה זו לו שדה זו עיין בסמ"ע ס"ר' עד וכתב הא"מ והכי' שהיה לרמב"ם נירסא אחרת בגמרא כו' ולא דק בזה שם לקמן נירסא הרי"ף והרא"ש בתשובת בשם מוהרן גם בהרמב"ם אלא שהוא פסק כרבא וכ"כ ה"ה וכ"ל וכ"ח אלא כמ"ש המחבר בס"ה וכסמ"ע ס"ר' ב שם ס"ל לדעת בפ' אלמנה הרשב"א בהרמב"ם שהיה לו גרסא אחר' בגמרא דאמי' טוסאל אלו בעולם אין מעמידין אפטרופוס בגמלא שאינו אלו וכן מבואר בה' ניזוקין וכני' הא' ודו"ק: (יב) נכסי מורישו לקטן כו' עד מורידין כ"ח לנכסיו וחע"ג דכבר כתבתי בסי' ק"ח ובדברי המחבר שם ס"ג הנמ"ל בפנינו דאין נזקקין לנכסי קטן אפילו יוכח עליהן עשר מקומות ובנאמנות מפורש עכ"ל מ"ש לא קשה מידי דהכא מיירי שכתוב בשטר שהוא ג שם בזמן

תוך

בפי"ב מהל'

אלוה דין ק' והכיא הרב הגיה מ"ש הרשב"א בתשובה בפי' הסוגיא לדעת רבינו ונראה הא דבדברי רבינו הם עיקר שם בשם תשובת הרא"ש כללם פי' ז' אלך הסמיים המחבר מ"ב בתשובה אם השטר מקוים ואם אינו מקוים אין מקיימין וכו' ומשום דם"ל כדעת הרמב"ם שם בפי"ב דין ז' מקיימים את השטר אע"פ שהיתומים קטנים וכתב ה"ה אינא לו זה מש"ם הלכתא מקיימין את השטר אלא בפני בעל דין (ב"ח דף קי"ב ע"ב) אלא ק"ב

טורי זהב

סעיף ד' קטנים שצוה מורישם בשטר שכתב בכ"ל תנו מנה לפלוני וכיכר שהוא כת"י אבל אם נוה בעדים אין נזקקין אחין מקבלין עדות אלא בפני בע"ד ונקטן כאלא בפני דמי עכ"ל וכתב כ"ל דאע"פ שאין מקבלין עדות נגד הקטן מיירי שכתקיים הכתב בחיי אבינו אלו שהקיימים שרוחים את הכתב ומכירי' שהוא כת"י ומשילא הוא כתקיים אחין כאן מכלת עדות אלא בפני ב"ד עכ"ל: ע"ש ויצא ש"ח על המורישו בשטר מבוא תשובת הרא"ש אם השטר מקוים מורידין הנ"ח לנכסיהם ואם אינו מקוים אין מורידין אחין מקיימין אלא בפני בע"ד ודרשים תמיהים ע"ז הלמר דבא בהגנל בתרא דף קי"ב מקיימין שטר אלא בפני בע"ד ושרחו לתרן דברי הרא"ש כזה וכ"ל בדרך זה דהשעם דמקיימין אלא בפני הבע"ד משום דאין התורה מ"ל קיום כל"ל דשנים התמהים על השטר כמו שבתקרה עדותן בב"ד דמי אלא דרבנן הגזרו קיום הלבד מקיימין אחי' אלא בפני בע"ד כמ"ש התו' שם וכאן מיירי בקטן אחי' אם היו שנים התמהים אומרים בע"ם. אותן דנמים לא היינו מקבלין דבריהם ולאמר יותר מכו כתבם אם"ה אין מקיימין שטר זה כל"ל נכון לפי דעת הרא"ש בתשוב' אלא שבם' אלמנה ניזוקין כתב הרא"ש וז"ל ובנאמן מחמת אביהן אף בשטר דאין מקבלין כדאמי' בהגנל בתרא דמקיימין השטר אלא בפני הבע"ד אם אחרים אין מוקמים אשום גרדו כו' עכ"ל הרי אחולק בפי' ובבר הגיה הב"י בשם הר"י בן הרא"ש דבמקום שהרא"ש בפסקיו פותר דברינו תשובה הלך אחר הפסקים שם אחרונים והכ"ל תמה ע"ז היאך מוזכן להרא"ש שונה בדבר בשנוי ולא"ת דאלו"ם שעם בכון לפסוק כאן אלין מקיימין אלא בפני הבע"ד מעשם שוכרתי אלא שייך כאן שנים שתמוחין על השטר כמו שנתקרה עדותן בב"ד דמי דכאן בקטן אין שייך תקיים בב"ד ובפסקיו מפרש הרא"ש כתינו בב"ד בתקרה בב"ד דאינשים עכשיו בדינן זה ואינם מרוכן לשום קבלה ובגיאור הדברים ניתא בס"ד ויתר מכל מה שכתיבו מפרשים ומתרלים דברי תשובת הרא"ש:

ירמיה (שם
ע"ח) לית לי
שטרא שלא לי
לי סהדי וכ"כ
בה"ת
בשער י"ד
וכ"כ ש"כ
ע מימרא
דגהרדעי
ערכין דף כג
ע"ח ופסק
רבא הלכתא
כותייהו דלא"ל
להעמיד
לפוטרופא
כדי להסך
גזכותם
דלקוזיקי
סהדי בשקרא
לא מחזקינן
וכ"כ הטור
מפורש שם
דין ו' וכתב
ה"ה כיון
שכבר
הנוכחיות
בתלת לפיכו
בתלת דרבא
דבמלאת
שיגו שלו
דלין מעמידין
לפוטרופא יש
לתרן דברי
רבינו שלא
לחר מעמידין
לפוטרופא
אלא בתחלת
הטענות
שטוען שהיא
גזלה ויקוים
שהגיע עדים
לכל ולא עדי
לי' שוב
לפוטרופא
והא דנזקקין
בשום לד ולא
לחריגן לין
מקבלין עדות
שלא בפני בע'
דין משום
דנכי הלי
גוזלא לו שלום
היורים לו
שיגיו בחזקתו
אלא בגזל
מקבלין וכתב
שכן עיקר
צ"ל ון
הרמב"ם שם
ממימרא דרב
יוסף בר חמא
לחר ביבי
לוסעיה כ"ל
דף קיב ע"ב

תוך זמנו דהזקקין כמו שכתבתי לשם ומה שלא ביאר כאן כן משום דלא מיירי בדינים אלו ומיך אלעזר ע"ם בסמ"ע עד מש"כ בקטן זה שהיה מוריש גזול ולא קיימוהו בקטנותו היו ג"כ מוליאין מידו כו' לפ"ז קשה הרי הטו' כתב בסי' נ נכי קטן עצמו לו שהוסי' שטר מקויים דמשמע מיניה דצריך להיות מקויים בחיי הלוה ותע"ג דיש לדקוק לומר דהיינו אפילו לחר מיתת לכיהם אך בסמ"ע גופי' ס"ק ט"ו לא כן כתב עלי כן נ"ל דבדי הבית יוסף כתובים שלא שהבריו בריכים תיקון קלת דהא דמקויימים אפילו שלא בפני בע"ל היינו משום דאין בפרעון מתנו עד שיבא מה שאין כן גבי קטן דבשקיימוהו ופרע גם כן מתנו ולכך אין מקויימין וכמ' אחרית יוסף סימן מ"ו וסי' זה תמה על הבית יוסף אמאי לא תירץ כמו שתירץ המרדכי ס"פ שור שנגח תרבעה ותמצה דבתומים אין מקויימי' כיון דלאו בני מיעבד מלוה כינהו ולא הבין הפמ"ע בהרדכי ע"ש דלדבריה במרדכי רחייה לכ"י ע"ש ודו"ק גם בלא"ה לא דק דהא הכא הקטן המקבל מתנה ופשיטה דמקבל מתנה מדינא חייב לשלם להמוקדש לא משום מלוה לחוד גם התירן שתירן בשלרית יוסף סי' מ"ו מלשתו לא בהיתה בלבד ע"ש עוד שם בסמ"ע מכל מקום כ' קולא לא עבדינן כו' וכן כתב בח"ח דף ע"ח ע"ב וע"ש וגם הלריך ביאור קושית זו. עיין בתשו"ר"מ הלבו' סי' קל"ו ובתשו' ן' לב ספר ק' דף מ"ה וספר נ' סי' ל"ה ובתשובות ר"ח ן' חיים סי' ט"ו דף ל' ובלא"ח ובתשובות מהרשל"ם סי' י"ד:

(יג) והרמב"ם לריך להעמיד כו' עיין בסמ"ע ס"ק י"ג עד והמ"מ וגלהרמב"ם היה גירסא אחר' וכן כתב במ"מ שם כו' עכ"ל והמ"מ כתב דיש לייאב גם ע"פ גירסא שלנו ע"ש ובמש"ל: (יד) להעמיד לשם אפטרופוס כו' דוקא לומר לכל כשהגיע עדים שגזלה שוב אין מתחרים בשביל טענת האפטרופוס כ"כ הרב המגיד שם ע"פ גירסא שלנו להרמב"ם ולזה כיון המחבר שכתב לעשון ולדון ולזון ולא בסמ"ע בס"ק י"ג עד והוכיחו שם מתוספות שתקף בעבדיו עיין בסמ"ע ס"ק י"ג עד והוכיחו שם מתוספות דהא לשמיטין אותו ביד הקטן ואין מקבלין עדות של הגדול היינו דוקא בדליכא תרתי הא' שהיה לקטן מוקת אבות והשני שהיה גם עתה ביד הקטן כו' עכ"ל סמ"ע בתוספות פ' שום היתומים משמע כן לכל בתוספות דפ' הגוזל בתרא כתבו להסך לשונם מוקת אבות מהני אפילו היה בחזקת ר' ירמיה ע"ש וכ"ע וכ"ש כתב לפסוק כהתוספות שהביא בסמ"ע וכתב שדחה בם דבריהו תם שיש טענות בתוספות דבבא קמא והשלה דלא כוותיהו ודוק אבל המדקדק היטב בתוספות דבבא קמא ופרש דבריהו' כתוספו' דפ' שום היתומים ועיין עוד מדיבים אלו ביש"ש פרק הגוזל בתרא פי' ז': (טז) אין אומרין נתתין כו' עיין ל' פי' קמ"ע ס"ד וכ"ג ועיין כתשו' מהרשל"ם סי' שנ"ל: קרקע

התם טעמא משום דאמרי' דלמא אלו הוה גזול היה מוכח שוכר על הדש"ח לו ביורר שהתפיסו לו ברדי וכאן שהיורר היה גזול אלא שמכרו אח"כ להקטן אי הוי שום שוכר לו ביורר הוא היה מכלו ועפ"ר והמחבר לא חילק בין שמ"מקוי' לאיכו מקוי' וכדע' רמב"ם דכ"כ פי' כ"ב דמלו' מע"ג דכבר כתבאר בסי' מ"ו דמקויימין שטר אלא בפני בעל דין משום דמן הדין כל עדי' התתומים על השטר כשאינו נתקרו עדותן עדותן כל"ל דמי אלא שמו"ל התחירו להגריכו קיום וכמ אמרו אמרו לה' ונם אמרו ג"כ דשם לא בפני בעל דין אלא בפני ב"ד ה"ה שהו' קטן דהוה כשלא בפניו ועפ"ר שם כתבתי דלא הרא"ש והטו' נ"כ ס"ל דמקויימין שט"מ אלא בפניו ונם כשהוא על יתום קטן מ"מ כתבו כאן דבעינן שיהי' מקויים משום דבעלמא אעפ"י שמקויימין אלא בפניו מ"מ אין נוכין בהשטר אלא בפניו ובקטן עד שיגדיל. ואז אף שכבר הוא מקויים אם יכול לברר שהוא מזויף יברר אז ולא יגבו בו משא"כ בקטן זה שהיה מוריש גדול ואם קיימוהו בקטנותו היו ג"כ מוליאין מידו כיון שבאה לידו עיורש גדול וכמ"ש מ"ה ס"ל דאף שמקלינן נגוה ואחריגן לכשהוא מקויים דמוליאין מידו כיון שבא לידו מיורש גדול. מ"מ תני מקולא לא עבדינן דהייגו לקיימו ונם לנבותו אח"כ מידו בקטנותו משעם זה דבא לידו מיורש גדול ועפ"ר דשם הבתתי לי' הרא"ש בתשובה זו שדקדק וכתב ז"ל בנדון זה אם אין השטר מקויים אין מקויימין אותו דל"ל דמ"ה כתב בנדון זה משעם שכתבתי דאם יקיימוהו יבואו ג"כ לגבו' מידו מיד ועוד"ש שם עוד בלחיות אחר דברים הנאמרים בזה ונם עמ"ש מזה בסמ"ע בר"ם מ"ו ובר"ם ע"ח ודו"ק: יב נזקקין להם ואם נתלקת גזלה כן הוא לי' הגמ' והרא"ש והטור מסיימין בזה וכתבו ז"ל ודוקא שתקבל העדות בחיי הלוה שהוליא שטר מקויים שהיה שלו שלקח מלוה ולא בחזיק בה ג"ש לאחר זמן השטר אבל לא בתקבל העדות בחיי הלוה אין מקבלין אותו אח"כ עכ"ל. והמחבר בתשך לאחרי דברי הרמב"ם שכ"כ שם בפי"ב מה' מלוה וכתב שם המ"מ דש"ל דבבה"ג שמלקת גזלה לו שליה המוריש מקבלין עדות שלא בפניו ולא אמרו שאין מקבלין אלא בתם שהוא בחזקת אביהן ולא ביה בו והלה בא להוליא מידם (נטענת לקוח') וכמו שתבאר עכ"ל וכ"כ בעל': יג ולהרמב"ם לריך להעמיד להן אפטרופס אבל לשאר פוסקי' ל"ל משעם שכתב הטור ז"ל ואין מעמידין להן אפטרופוס להסך בזכות היורש אולי יוכל לבטל העדות שלו בגנל דלאחזוקי סהדי בשקרא לא מחזקינן עכ"ל: וכבר כתבתי דכן הוא בגמ' ולהרמב"ם היה לו גירסא אחר' וכ"כ בת"מ שם:

יד וכן קטן שתקף כו' עד קרקע שהיה בחזקת קטני' כו' כדי לעמוד על דברי המחבר ומו"ר בשני מעיפי הלבו ונם לייאב לי"כן דכתב המחבר הוכרכתי להאריך. דע שבפרק הגוזל בתרא (דף קי"ב ע"ח) מייתא שם עובדא בר' ירמיה שהיה רולה להחזיק בבית אביו בטענות שלקח מאביו ושם לו עדים שדר בה ג' שנים בחיי אביו ובנר ניסו בן אמיו כשהיה קטן דלא בית אביו בפני ר' ירמיה ולא הניחו לכנס שם ובאו לפני ר' אלעזר מקבלין עדות שלא בפני ר' ירמיה בקטנותו עד שיגדיל. ופריך שם מהא דאמ' ר' לוטיות תיטות אתקף בעבדיו (פי' שעבדיו שייבו לו) וידד לתוך שדה אביהו ואחר שלו הוא אין לומרין נאתין עד שיגדיל אלא מוליאין לוחו מידו (פי' מקבלין עדותו שלא אביהו ועל פיהן מוליאין הקטן) ומשני שאני התם דלית ליה חזקת אבות. אבל הכא קיימא בחזקת אבי' והוכיחו שם התי' דהא דמניחין לוחו ביד הקטן ואין מקבלין עדות שלא הגדול היינו דוקא בדליכא תרתי הא' שהי' לו לקטן חזקת אבות והשני שהיה גם עתה ביד הקטן כהיום דל"ל שניהו קטן כהיום דל"ל שניהו קטן סגר הלית לפניו ול' ירמיה בא להוליא מידו ואמר שיש לו עדים בכ"ל וגזה דוקא שבא להוליא מיד הקטן אלא שאנו יודעין שדר בה ר' ירמיה אלא שלא יודעין אם דר בה ג' שנים אין מוליאין מידו עד שיגדיל. אבל אם לא היה לקטן חזקת אבות כהיום דל' לוטיות מיד הקטן אע"ג שבבר נכנס בה הקטן ודר בה עתה וזה בא להוליא מידו. אז שהיה לו חזקת אבות אלא שלא דר בה עתה הקטן ובא עתה לכ"ל להוליא את הדר בו בחזק' אביו. וזה הדר בו טוען שלקחה מאביו ושיש לו עדים שהחזיק בה ג' מקבלין עדותו שלא הדר בו אף שזה הוא קטן ואין מוליאין את הדר בו. ע"ש בתוספות ובררתי כל זה בדריסה בסיפן ס"ח וכתבתיהו בקצרה בסמ"ע שם בס"י (כי שם לא כתב המחבר כלום רק הרלה מקום לחה שיתבאר כאן) והנה דברי המחבר בשני הטעיפים הן בלשון הרמב"ם דפי"ב דמלוה והמ"מ כתב שם בקיצר וקמ"ל דלא בעי' דבבר הוליאו הקטן ודר בהשדה ועוכן שיש לו עדים שהיה שלו אביו והמערער בא להוליא מידו בקטנותו ולומר שלקח' מאביו ושיש לו עדים שהחזיק בה ג' שנים בפני אביו מקבלין עדותו. וכזה מיושב דכתב הרמב"ם והמחבר ל' יוסף וכן קטן כו' דלבאורה ק' מאי וכן דקאמר הלא כ"ש הוא מדין קמא דהרי תקף ונזלו לפניהו. וכמה שכתבתי בתיישב דקמ"ל דלית דוקא בשוכן המערער שיש עדים שאיתה נזגלה כיל מוריש דשומעין לו שלא אבי' מוזה המערער שהיה שלו אביו לקח מידו ונם בבר הוליאו הקטן ודר בה עתה והמערער בא להוליאה אפילו הכי מקבלין עדות ומוליאין לוחו וכסעיף ו' חילו. בעמין עובדא דר' ירמיה הכ"ל שיש להקטן חזקת אבות ונם דר בה עתה לפניהו והמערער בא להוליאו מידו וכתב דבזה אין מקבלין עדותו להוליאו מיד הקטן משום מיכה בא אם אינו עתה בחזקת הקטן שדר בה עתה בשעת שבאין לדין אלא המערער דר בה אף שיש להקטן חזקת אבות מקבלין עדותו שלו זה הדר בה שהחזיק בה ג' שנים בחיי אביו בקטנותו שלו זה וכ"כ המ"מ שם ע"ש. ומו"ל שכתב בהג"ה ודוקא שלא היה לו חזקה כו' אבל אם יש לו חזקה כו' אבל לדמשמע דלא אמר לה אמ"ל המחבר וכן קטן שתקף כו' וכלא נם כן לא אמרו לה שמוליאין את הקטן שתקף בעבדיו ואף ע"פ שיוצא שדר בה עתה בשעה שבאין לדין הייגו בשלא אבי' אבות אבל אם היה לו חזקת אבות אע"פ שדר בה המערער בשעת אבות אביו. אלא שזה הקטן בא ותקף והוליאו אם אין מוליאין לוחו מידו ורישא בתה שכתב אין מוליאין לוחה שכתבתי לעשל בשם התוספות דדוקא כאן שעתה השדה הוא ביד הקטן הוא דאין מוליאין מידו אם לו לא היתה בידו לא מהני לה חזקת אבות לבוד

להוליאו

לחוטין מיד המערער וקיל: ולפי על פי שנים המחבר כתב זו בסעיף אחר זה על פי מה שברשותו מ"מ נמי מורה לנו לדיניו דלא נחמר לף שיש לתקנן חזקת לכות ונם הוא בידו עתה אבל מקום כיון שידענו שהשדה היתה ביד המערער נכח בתקופת שנדיו לפני כל דה"ל כחלו עליין לא הוציאה קולין וזה לא נשמע מדברי הרמב"ם והמחבר דסעיף ו' דה"ל דלא מיירי כשהיה ביד המערער והוציאו הקנן נכח ודו"ק:

טו שהם מזיקי לאותו בידים וכל שיש לספק בדבר ולבקשה מתיבי עד שיגדילו (מרדכי פ' השולח) וי"ל דמחכין לעולם אפוטרופו: **טז** כין שהם מחם בטענותיו לו לא חולי יתפסר עמו לטובת היתומים (כ"ל כשם ה' ל"כ):

ו יז (יז) קרקע שהיתה בחזקת קטנים ובא אחר וטען שהיא לקוחה ממורישו ויש לו עדים שהחזיק בה ואכלה שני חזקה בחיי אביהם אין מוציאין אותה מידם עד שיגדילו שאין מקבלים עדות שלא בפני בעל דין אבל אם הוציא שטר שהיא לקוחה בידו הרי זה מקיים השטר ומוציאין אותה מידם אחר שמעמידים להם אפוטרופוס:

ז יח קטנים שהורה מורישם בכתב ידו על מטלטלים שבידו שהם מעסק שיש לו מפלוני או שהוא פקדון בידו משל פלוני מוציאין מהם (ועיין לעיל סיף סימן ק"ז) (יח) ת"ל וכן אם נזל מורישם חייבים לשלם כין אכלו כין לא אכלו **יט** בין נתיאשו הבעלים בין לא נתיאשו בין מקרקע **כ** בין מטלטלים שחניה מורישם:

ח כא לאם לוו בית דין או אפוטרופוס של יתומים לצרכם נזקקים לנכסיהם ג"ומוכרי' בלא הכרזה ונפרעים בבינונית כמו משאר בעל חוב ג"וכן כי דינא רזבין ד"ל בעל חוב ה' אבל אם לוו היתומים עצמם בלא אפוטרופוס **כב** אחריותא איתמי אם טרפוה מהלוקח ד"ל גובה בלא הכרזה **כג** ודינו כשאר בעל חוב ה' אבל אם לוו היתומים עצמם בלא אפוטרופוס **כד** אין נזקקים לנכסיהם עד שיגדילו ואין מעמידים להם אפוטרופוס לקבל הערות:

ט כה בכל מקום שאמרו שמעמידים להם אפוטרופוס כדי ליזקק לנכסיהם מקבלים עדים בפני אפוטרופוס דאפוטרופוס בעל דין הוא (יט) וכן עידי נכתב ידו צואה מקבלים אותם בפני האפוטרופוס:

הגה: וי"ל הטעם דבדבר הברור אחין בו חשש כמו לוותה מקבלין אפי' אלא בפני בעל דבר דתני רבי ועל כן מותר לקבל עדי לוותה בפני הקטן (ל"ל פ' הנזקל בתרא) והוא הדין בכל דבר המוכר' שהקטן חייב (כן משמע במרדכי פ' השולח) זיש מי שכתב שאין מקבלים אותם בפני האפוטרופו' והיכי משכחת לה שהמניח יתומים קטני' הוא צוואתו קיימת במוסר דבריו לבית דין **כו** או שכתבו העדי' צוואתו בשטר הוא עצמו צוואתו בכתב ידו הניכרת לבית דין (ועיין לעיל סימן קפ"ג ל') ל"לכתובת אשה אין צריך להעמדת אפוטרופוס:

יא כשאמרו מעמידים אפוטרופוס לא אמרו אלא להקיל על הבית דין הא אם ראו ב"ד דלא למנות אפוטרופוס ויחפשו הם אחר זכות היתומים אין לך אפוטרופוס טוב מהם (ויש כח ביד ב"ד לפסר מקצת יתומי"ם כדלקה שטוב להם) (פסקי מהר"ר מי' סי' קס"ב כ):

(יז) קרקע שהיה' נחזקת קטני' · עיין בתשובת ר' ליון ן' מביה קשם דין ז' סי' ק"ב ועיין בתשובות ן' לב ספר ח' לף ק"ן וסי' ג' סי' ל"ה ועיין וכתב ה"ה בתשובות מהרי"ט סוף סי' ע"ג: (יח) וכן אם נזל מורישם · המעשה שם בנר קטנה ורוצה לומר והודה נם כן בכתי' קול' מותו וקלי אלמעלה כן כתב מהרשל"ם סי' ו' וע"ש עוד דר' ירמיה שם מילוקי דינים בזה אבל מדברי ע"ל אם היה בעל התרומות שער י"ד ח"ל שהני הלה מוחזק בית יוסף סוף ו' נראה דמיקלין בהאיקמוליין עדות בכה"נ על הקטנים וכן אותה מתת משמעפשט דברי הטור וכן כתב ידו ואם הם בני שוגן להדיה ל"ע עיין בתשו' תוכעים אותו ל"ח ן' סיים סי' ע"ו ול"ח ובתשו' מקבלים מהרשל"ם סי' קל"ו: (יט) טענותיו ה"ה וכן עדי לוותה מקבלין עיין שם ד' טעמו בתשובות ן' לב ספר ח' כלל ל"ו מבואר בס"ם סי' ל"ד ועיין שם עוד בלף ק"ן ע"ג בשם ה"ה בשו' ועיין בתשו' ל"ל ן' מביה סי' ק"ו: סעיף ל'

המלוה שטר סט"ו ובסי' ק"ח ס"ו שאם כתבו בדר' אחות

בין נתיאשו הבעלים בין לא נתיאשו בין מקרקע **כ** בין מטלטלים שחניה מורישם: אחות

ח כא לאם לוו בית דין או אפוטרופוס של יתומים לצרכם נזקקים לנכסיהם מט"ל בין הם נזקקים לנכסיהם ג"ומוכרי' בלא הכרזה ונפרעים בבינונית כמו משאר בעל חוב ג"וכן כי דינא רזבין חשבון פלוני בעל חוב ה' אבל אם לוו היתומים עצמם בלא אפוטרופוס **כד** אין נזקקים לנכסיהם מיתומי' קטני' ד"ל עד שיגדילו ואין מעמידים להם אפוטרופוס לקבל הערות: והשתא קתמר

ט כה בכל מקום שאמרו שמעמידים להם אפוטרופוס כדי ליזקק לנכסיהם מקבלים עדים בפני אפוטרופוס דאפוטרופוס בעל דין הוא (יט) וכן עידי נכתב ידו צואה מקבלים אותם בפני האפוטרופוס: ת"ש ה"ה

הגה: וי"ל הטעם דבדבר הברור אחין בו חשש כמו לוותה מקבלין אפי' אלא בפני בעל דבר דתני רבי ועל כן מותר לקבל עדי לוותה בפני הקטן (ל"ל פ' הנזקל בתרא) והוא הדין בכל דבר מוכר' שהקטן חייב (כן משמע במרדכי פ' השולח) זיש מי שכתב שאין מקבלים אותם בפני האפוטרופו' והיכי משכחת לה שהמניח יתומים קטני' הוא צוואתו קיימת במוסר דבריו לבית דין **כו** או שכתבו העדי' צוואתו בשטר ת"ל וחתמוה בחיי' או שכתב הוא עצמו צוואתו בכתב ידו הניכרת לבית דין (ועיין לעיל סימן קפ"ג ל') ל"לכתובת אשה אין צריך להעמדת אפוטרופוס: אחר כתבו

יא כשאמרו מעמידים אפוטרופוס לא אמרו אלא להקיל על הבית דין הא אם ראו ב"ד דלא למנות אפוטרופוס ויחפשו הם אחר זכות היתומים אין לך אפוטרופוס טוב מהם (ויש כח ביד ב"ד לפסר מקצת יתומי"ם כדלקה שטוב להם) (פסקי מהר"ר מי' סי' קס"ב כ): והשתא

הלכות

כ בין מטלטלין שטר וחלקה שהוא לקחה אף על פי שאינו מקוי' כ"ל נזקקין לו ומקיימין שטרו ומוציאין את הקטן מיד הרמב"ם לעמיה דס"ל דמקיימין שטר בפני קטן כמו שמקיימין אלא בפני גדול וכמ"ש לעיל לכל בטור מובא דמשום טענות גזולה וכו' ל"ל ולקוח' יחד וכשניהן כתב דלמ"ג ביש לו חזקת זכו' אם יש שטר מקוי' אם מתקבל העדו' מקוי' אבוי נזקקין למערער ומוציאין מיד הקטן · כמלוה ע"פ אלא אין נזקקין אפי' לקוי' השטר בקטנותו ואין מוציאין מידו ע"ש: **יח** קטנים שהולה שריפם בכתב ידו כו' כבר נתבאר דקוי' ל"ל הנזקל דכל עסק ונקנין בדמו דמרייהו קלי וכחלו הוה ביד ואין שוטנין עליו שמ' לקנן אביהן והכ"ל מקיימין להרמ"כ והמחבר אפי' אחר מותו וכמ"ל ולהרמ"ם חייבי שהו' מיכר לדיינים ואין בדרך קיום וכמ"ם המחבר כמ"ם ט' וכן מ"ם אם נזל מורישם מיירי לכל מר כדאית לה וכמ"ל: **יט** כין כתיבתו אע"ג דכתיבתו לא חייב אביהן לא מחשב כיאוש ועדיין בחיי אביהם דשות דעלמא דיורש כרע' דלהנה הוא מקרקעי כין ובמקומו ובראשונה הוא שוחד וכ"כ הטור לעיל סימן ל"ז ואחר לקנן בהלכות גזלה ונכיבה בסימן שמ"ח: **כ** כין מטלטלין וכת' חייבו לאחר אתקנו הגאונים דמטלטלי דיתמי משובבדים אע"פ וכ"כ הרי"ף והרא"ש והטור לנכסיהן ומוכרין בלא הכרזה כו' ס"ל דכשאתמו חו"ל אין נפרעין מנכסי יתומים חייבו דוקא בחיוני דלקוחן אבל מה שלוו לצרכן מ"מ דקי"ל נזקקין דלמ"ד מאוס נרדי ליכא ולמ"ד מאוס דיתומי' לאו בני מיעבד מכוה כגהו לשלם זה שעבו הבית דין לו לאפוטרופוס לעוכתם אחין כרבנן דפליגי להן להיות לוה רשע ולא יפלם עבורם ועוד לעוכת היתומים הוא כדי שילוו להן ומה"מ מוכרין בלא הכרזה ומשלמין בביטוכים בכל לקוחות לקיים לוה עבק עם חבירו אתאפטרופוס לו הכ"ל שהן גדולים שומדין בחזקון בחיוני בחיי דעבו לצרכיהם: **כב** אחריותא איתמי דהנזל (דף עיין לעיל סימן ק"ש סעיף ג' בסמ"ע ס"ק מזה: **כג** ודינו כאחר בעל חוב סי' לגבות מהבינונות ולא מזובורית: **כד** לו קיב ע"ח) נזקקין לבסיהן עד שיגדילו כן כתב הטור בס"ם זה הייבו דוקא כשלוה מוריש ההלוואה ומרוכין לקבל עדות בזה דוקא קאמר לקון ואמרו בין נזקקין להן בקטנותם אבל אם מודים אלו מחנו לצרכן והנינו לעיות הפנוטות בזה כתב הטור בשם הרא"ש סימן כ"ו סי' כ"ב והמחבר גדולים בין שם ס"ג ונם לקמן בטור סימן רל"ה סי' ה' לנפרעין מהן מיד בעודם קטנים עיין שם: **כה** בכל מקום שאמרו שמעמידים להן קטנים חייבי' לאפוטרופוס כו' ל"ל הטור בסי' ה' בשם הרמב"ן ולבל מילי דנזקקין לנכסייהו כן מנה ובזה ובזה בתם מקבלין העדות בפני הדבנולה האפוטרופוס כו' והמחבר בתם יכתב בכל מקום שאמרו כו' ונם זה בזה זו ובזה בתם בכלל ומיהה דמה שמחייב המחבר וכתב זה לשונו מקבלים עדי' יש מי שכתב אחין מקבלין כו' קלי נמי אבל ומכח זו ובתם לבל מר כדאי' ליה כמה שכתב בס"ד ולקמן כתב אלא בפני בזה פלוגתא שם לי' הרמב"ם בקש על הבדר ובכ"ל וכטור כתב גם לעיל בזה ומכח זו ובתם דבעינן איהא כתב ידו לאחיהן ורבה לומר כע"ד אם הנכרת לב"ד שפני אם לי' כדעת הרא"ש וכל"ל ומ"ש מור"ם בהנ"ב ד"ל • הטעם דבדבר הברור אחין בו חשש כמו לוותה כו' הטעם קלי בשם לבל מה שבכלל המחבר כמ"ש בכ"מ אלא מו' ובזה ומכח זו ובתם בכלל לוותה מיבחו וכמ"ש הרמב"ם והמחבר בס"ד זה לשונם קטנים הרמב"ן כ"ב שנם מוריש ואחר תנו אדם אחר דברי שבכלל דברים ברורי מיבחו והבנר בותנת בהן אחין מעמידין אפוטרו' הרא"ש והלין אלא במילי דלוקח הכל לו בא' מג' דדכים הכ"ל דהסברא בותנת בהן אבדיין חייב ובדיבית לוקלת בהן ובתובת אשה ובעידי נזילה בשמו בס' טעמם בלמם כב"ל אלא אחרא"ש ובייעתו ס"ל דלע"ג במילי לוקח הכ"ל דברי' ברוריס הן אלא מקבלין העדות וגם לא מקיימין עדיס אלמה עיזוכי' הפתוחים על השטר הבאין לפני' עד שיגדילו ומטעם הכ"ל לבל בלו הכ"ל לו אפוטרופוס לעורך היתומי' הרא"ש מודה בהן מקבלין ובילרו עניו העדות בפני האפוטרופוס בנודס קטנים ומטעם הכ"ל • ועיין בחזר"ל פ' אלמה ביזוכי' קרוב לבוסו שם הקרוב בה וגם הטור בס"ם שם ומזו' לאלא בקונר ע"ג ותמלא ודו"ק: **כו** לו שכתבו העדים כו' הא דסיים המחבר וכתב ידו הניכרת לב"ד הייבו דוקא לדעת הרא"ש הכ"ל מברכי דבכן לדהרמב"ם ס"ל מיכרו הכ"ל עכ"ן אלא יקיימו כת"י לחרים וכ"ל דקלי גם לשלפני לעבדים אתתו הלוה בחייו דגם לתהי מי

תתיחתן לריך שיהא מיכר לב"ד דלא ע"פ רחיית' ידוכו דוק"ל: אבל שמקבל על

בכפי יתומים לוה רשע ולא יפלם וכ"ם ב"ד עמשם ועוד אזהו תקנתם לבעבלו לוה מילי ב בשם כדרך אחדם פורע בשלו ג מבואר כמ"ם לעיל סימן קפ ס"ג ד מדלא מוקי מתני' דשום היתומים שם בערכין דף כג ע"ח בהכי ה שם ס"ב כ"ב הרא"ש בפסקיו בפ' אלמה ביזוכי' ו שם סי' ק' כ"ב הרמב"ן וכיולא בזה כתבתי בסעיף ה' בשם הרב המגיד ז הרמב"ן בשם הרא"ש ל"ל וכ"ב בה"ת בשמו בשער ל"ד ח' פי' ולבאיומות כותבים בה אחותו מולי מת ותותמים עליה כ"ב הכ"י לתרן מה שהקשה הרמב"ן על הרא"ש ט הרשב"ל בתשובה סי' תתקע"ד והכיולו הכ"י בסעיף ו' ובאר שם שהרי הקילו בה לשמור בב"ד הדיוטות שם יוכ"ב בתשובות להרמב"ן סי' ק' ושם בכ"ו ב וכ"ב המחבר לעני' סי' י"ב בעני' ג' ושם כיאבתו מוכח הדין מהגמרא

ז לשון הטור פי׳ג מהקנת הגמ׳ כתובות דף ק׳ ע׳ל והלכתא אליבא דר׳ אלעזר הלכה וכת׳ ה׳ה פי׳ג מה׳ מכירה דין ע׳ ומוס׳ סס : ח ערוך המערכות הגה ולדעת אליבא דר׳ אלעזר ר׳ יוסי ב׳ר יהודה ור׳ שמעון ב׳ר יוחאי